

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felölös szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budaposten 8, vidéken 10 fillér.

A szájkosár.

Budapest, július 25.

(v.) Kedden csata lesz a képviselőházban: az „erős kéz“ politikájának az obstrukcióval megvívandó első csatája. Khuen-Héderváry megteszi aznap az előre bejelentett *szájkosár-indítványt*: hogy az ő kormányprogramjáról immár hetek óta folyó vita abbanmaradásával az indemnity-javaslat tüzessék napirendre. Ha az elnökség ezt napirendi indítványnak tekinti, akkor a házszabály szerint csak négy képviselő szólhat hozzá s a Ház rögtön utána dönt, még pedig egyszerű szavazással. Az elnökség pedig — ennyi már kitudódott — igenis hajlandó a szájkosár-indítványt napirendi indítványnak tekinteni. Ennek az elnökségnek pedig gróf Apponyi Albert a vezérlő tagja.

S ezzel szerencsésen elérkeztünk volna gróf Apponyi Albert politikai viselkedésének megdöbbentően érdekes, legujabb fordulópontjához.

De szóljunk előbb egy-két szót az ugynevezett *erős kéz* politikájáról, mely egyelőre (jól megértjük, *egyelőre*) a házszabály erélyesebb kezelése után akar az obstrukcióval szemben szerencsét próbálni. Ez a gondolat nem új, már Széll Kálmán idejében is megvolt az ugyanilyen irányú óhajlás a kormányban is, a többségben is. Ám ez az óhajlás akkoriban *óhajlás* maradt. Az obstrukció *nyolc* hónapján keresztül — az első naptól fogva egészen Széll Kálmán lemondásáig — gróf Apponyi Albert semmi módon nem volt a házszabályoknak ilyen szükítő magyarázatára s e magyarázatnak megfelelő alkalmazására kapható. Amaz egész idő alatt minden házszabályvitában kivétel nélkül az ellenzéknek maradt igazga. Nem volt elfogulatlan szemlélő nemcsak magában a parlamentben, hanem a nagyközönségben sem, aki a Ház elnökének e nüzását fel ne ismerte volna. S ez volt az oka annak, hogy Széll Kálmán a passzív ellenállás politikájával nem tudott megállni. Az obstrukciót kifárasztani a Ház elnökének segédleme nélkül is lehet talán; de a Ház elnökének akarata ellenére fárasztani ki az obstrukciót, merő lehetetlenség. Ha hát mostanában lehetségessé válik az erős kéz politikája, ami érdem ebben van, nem a Khuen-Héderváry érdeme, hanem egyesegyedül az Apponyi Alberté, aki a tülhajtott szólásszabadság Paulusából hirtelen átvédlett az erős kéz Saulusává. És ennek láttára mindinkább megizmosodik bennünk az a benyomás, hogy Apponyi nem azért szállott le az elnöki székről, hogy beszélhessen, hanem azért be-zélt, hogy onnan leszállhasson s a maga személyével levigye az elnöki dobogóról az erős kéz érvényesülésének akadályát.

Ez a másik Apponyi, aki Szent György lovag módjára lándzsát ránt az obstrukció sárkánya ellen, igazán megdöbbentően érdekes jelenség.

E fordulat láttára ellentállunk a kísértésnek, hogy szembeállítsuk mostani elhatározásával az ő nyolchónapi szereplésének különböző fázisait. Nyílik erre talán még később alkalom. Ezidőszent megmaradhatunk szorosan a tárgynál, azt vizsgálván meg, mennyi joggal mehetnek bele a Ház elnöksé-

gének egymással szolidáris tagjai a tervbevett szájkosár indítvány keresztülbocsátásába. Apponyinak, ugy hallszik, abban kulminál az okoskodása, hogy a miniszterelnök programjáról folyó vitának tulajdonképp nincsen házszabályszerű alapja, mert a kormány kinevezése ére vonatkozó királyi leiratot a képviselőház már tudomásul vette, sőt erről jegyzőkönyvi kivonattal a főrendeket is értesítette. E szerint tehát az eddigi vita jogosulatlan időpazarlás volna. Mert ha a királyi leirat tudomásulvételével ezt az ügyet a képviselőház befejezte, akkor már a kormány bemutatkozását követő napon át kellett volna térnie az érdemleges napirend hátralevő tárgyainak elintézésére. Hogyan történhetett meg mégis az, hogy immár csaknem négy hét óta olyan vita foglalja el a Ház munkaidejét, amelynek hiányzik a házszabályban gyökerező jogosultsága? Ki túrte, hogy ez a vita meginduljon, továbbfolyjon, nap-nap után a Ház egész idejét lekösse és csaknem egy teljes hónapot igénybe vegyen? Ki túrte ezt más, mint gróf Apponyi Albert? Sőt nemcsak túrte a vitát, hanem lejtött az elnöki székről és maga is részt vett benne. Így járt el az *egyik* Apponyi. A másik Apponyinak pedig most hirtelen eszébe jut, hogy hiányzik a házszabályszerű alap. De kérjük, ez az alap *mióta* hiányzik? A vita megindulása óta? Ha igen, akkor hogyan adhatott Apponyi ugyanebben a vitában negyvennél több képviselőnek szót és hogyan állhatott ugyanezen vita során ő maga is a sorompóba? Avagy talán csak éppen most fogyott ki e vita lábai alól a házszabályszerű alap? Ennek kíváncsiak vagyunk a megokolására.

Eddig úgy tudtuk s eddig így is volt, hogy egy jogosan megindult vitának akkor érkezik el a jogosult vége, ha több szónok nem jelentkezik. Így értelmezte és így alkalmazta mostanáig maga Apponyi is a házszabályt. Még kétséges esetekben is. Például akkor, amikor Széll Kálmán maga indítványozta, hogy ne nyomassák ki az ex-lex jelentést s a Ház térjen át az indemnity tárgyalására. Akkor Apponyi az elnöki székből azt a nézetet fejezte ki, hogy ez az indítvány nem napirendi indítvány s hogy tehát nem csupán négy szónok szólhat hozzá, hanem annyi, amennyi jelentkezik. Így szót akkor az *egyik* Apponyi. Lehetséges-e hát, hogy ma a másik Apponyi napirendi indítványnak tekintse a Khuen-Héderváry szájkosár-indítványát? A Ház elnökének — igaz — hivatali kötelessége a parlament munkaképességét elősegíteni. De vajjon ez a kötelessége Széll Kálmán idejében nem volt meg? És vajjon csak most kezdődik-e, amikor a Khuen-Héderváry szájkosár-indítványnak kell a sorsát biztosítani? Mi nem mondjuk, hogy amit a keddi csata ígér, az voltaképp a klotür kezdete. De ha a szólásszabadság helyes mértékűl azt a módot fogadjuk el, ahogy Apponyi a házszabályt Széll Kálmán lemondásáig alkalmazta, akkor mi és velünk együtt bizonyára a közvélemény is a részleges klotür behozatalát kell hogy lássuk az eddigi dédelgetett kisebbségi jogoknak e hirtelen megszorításában.

Ezek után méltó kíváncsisággal lessük, mi lesz majd az elnökség felfogása az indemnity-vitában való felszólalási jogosultság felől. Az *erős kéz* óhajlása az, hogy a régi indemnity javaslat tárgyalassék tovább, ami azt

jelentené, hogy csakis olyan képviselő szólhat ezentul az indemnity-vitában, aki Széll Kálmán idejében még nem élt e javaslatnál a szólás jogával. Hogy ez a felfogás már valósággal a parlamenti szólásszabadság erőszakos megnyirbálását jelentené, azt a magam esetével tudom igazolni. Széll Kálmán idejében a szabadelvű pártnak voltam tagja, az indemnity-javaslatnál fel is szólaltam s a kormány iránt való bizalom okán szálltam síkra az indemnity megszavazása mellett. Azóta sok új dolog jött és sok régi dolog mult el. Kimult a régi kormány, kimult a régi katonai javaslat és kimult a régi politikai helyzet. Ellenben jött új kormány, új katonai javaslat és merőben új szituáció. S hát ily viszonyok közepette meg volnék-e én fosztható ama kétségtelen jogomtól, hogy felszólaljak s a parlament színe előtt kifejtsem ama motívumaimat, melyeknek alapján az indemnityt az új kormány nem szavazom meg? De az én esetenek lehetnek, sőt bizonyára vannak példantjai is. Itt van például Kossuth Ferenc s az ő szűkebb tábora, akik szavukkal kötelezték magukat az új kormányelnökkel szemben az obstrukció leszerelésére. Egyikük másikuk talán lehet abban a felfogásban, hogy az indemnity nem bizalmi kérdés, hanem az alkotmányos állami élet folytathatásáról való gondoskodás, és e cimen szűkségét érezhetné ezuttal az indemnity megszavazásának. Hát ki üthetné el őket ama joguktól, hogy ezt a felfogásukat okadatothassák? De még a folytatolagos obstrukció hivatit is méltán követhetnek maguknak e javaslatnál a felszólalás jogát. Mert elmondott beszédekben az egész okfejtés a régi kormányra, a régi katonai javaslatra és a régi szituációra vonatkozott; és éppenséggel nem tekinthető természetesen az a feltevés, hogy a megváltozott viszonyok közepette a régi motívumok alapján tagadnák meg az ideiglenes pénzügyi felhatalmazást.

Ime a leküzdhetetlen erejű okok egész sorozata szól az *erős kéz*nek a parlamenti szólásszabadságra nézve vérlázítóan sérelmes felfogása ellen.

Kíváncsiak leszünk, mi lesz etben a tárgybán a képviselőház elnökségének a véleménye? Ha itt is az *erős kéz* felfogása mellé állnak, akkor beviszik a képviselőházat a klotür előkészítésének második é'apejába.

S ha e törekvések láttára az ellenzék át talána térni a legridegebbül kezelendő technikai obstrukcióra, akkor nem lesz az országban igazságos érzésű ember, aki ne a kisebbségnek adna igazat. Mert ha nyolc álló hónapon keresztül az elnökség állandóan a kisebbségi jogokat védelmezi, becézeti és tágitja, s e viselkedésében meg nem tántorodik mindaddig, míg a régi szituáció mindenestül fel nem borul; s ha az új helyzet bekövetkeztével ugyanaz az elnökség tökéletesen megfordul, a saját magatartását gyökeresen dezavualja s a többségi akarat védelmében elmegy a parlamenti szólásszabadság valódi feltételeinek halálos megbeszéséig: — nohát akkor elmaradhatatlan a parlamenti anarchia, akkor felülről dobták be a parlamenti közéletet a politikai nihilizmus örvényébe.

Az obstrukció.

— A képviselőház mai ülése. —

Budapest, július 25.

A mai ülést elejétől végig Mukics Simon beszélt. Szólagotat akart tenni az ellenzéknek, de talán sok is volt a szolgálatkészségből. Háromnegyed kettőkor már az összes vitarendezők kérétek, hogy hagyja abba, de nem engedelmessékedt. Sőt így biztatta a t. Házat:

— Még a felénél se vagyok.

Ekkor már csupa ijedség volt az egész Ház. Mert hagyján, hogy ez a tulbuzgó beszéd felforgatta az egész napirendet és kiszorította az ülésből vagy hét darab interpellációt; de máskülönbön is riasztó hírek keringtek, hogy az ülés el fog tartani éjfélig is. Arról volt ugyanis szó, hogy Olay Lajos a kassai Rákóczi-ünnep miatt hétfőre szünetet fog indítványozni s ha a kormány ellenezné, a szavazás előtt az ellenzék követelni fogja a határozatképesség megállapítását. Már pedig olyan nincs, hogy szombati napon és ilyen hőségben száz képviselőt össze lehessen hozni. Egész Budapesten sincs most száz képviselő. Így aztán félóránként fel kell függeszteni az ülést s a határozatképességet újra meg újra konstatálván, bizony együtt maradhat a t. Ház éjfélig is. Ezért riadt meg egy a Ház, mikor Mukics még két órákor sem akarta beszédét befejezni.

A végén Olay Lajos mégis kapacitálta s Mukics eltett egy ülére való kéziratot másorra.

A nagy riadalomtól azonban semmi sem lett. Mert Olay Lajos ugyan megtette indítványát, de a miniszterelnök — látván a határozatképtelen Házat — nyomban hozzájárult, hogy hétfőn ne legyen ülés. Ami körülbelül a legokosabb is volt, mert különben éjfélig is tartott volna a játék s a hétfői napirendet még se lehetett volna megállapítani.

Keddre vagy szerdára a miniszterelnök felszólalását helyezik kilátásba.

A képviselőház ülése július 25-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Tallán Béla alelnök: Megnyitja az ülést. Bertelendy László jegyző: Fölolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét. (Hitelesítik.)

Elnök: Előterjeszi az iróanyagokat.

Gróf Teleki Sándor jegyző: Fölolvassa az interpellációs könyv bejegyzéseit.

Elnök: Mután a honvédelmi miniszter is két interpellációra kíván felelni s több interpelláció be van jegyezve az interpellációkra félegy órákor tér át

a Ház. (Helyeslés.) Következik a napirend, a további teendők iránti intézkedés jöleitü vita folytatása.

(A programmvita.)

Mukics Simon: Az új kormányelnök iránt bizalommal nem viselkedik, mert programjában sok fontos szükséges reformról szó sincs, s viszont ami benne foglaltatik, azt veszedelmesnek tartja az országra. A miniszterelnökben itt is csak a horvát bán nyilatkozott meg.

Nessi Pál: Ugy van! Nekünk mindig horvát bán marad.

Mukics Simon: A koronától a magyar nemzet annyi politikai időmosságot elvárhatott volna, hogy ne egy idegen, nemzetiellen embert küldjön a nyakunkra, hanem egy a parlamentből, az itteni politikai világból való férfit.

Sokat beszélnek a függetlenségi párt egybangu leszerelő határozatáról. Hát az képtelenség, hogy ez a párt csak egy perere is abbahagyja volna a harcot a nemzeti jogokért, anélkül hogy vimmányok kapunk volna, hanem csak azért, hogy Széll Kálmán helyét a jogipró Khuen-Héderváryt kapjuk.

Sebess Dénes: Tomasic volt a vimmány.

Nessi Pál: (A ba közösen s nem a miniszteri székből ülő Tomasic Miklós felé.) Hísz Tomasic lemondott már ezt örömmel konstatáljuk.

Mukics Simon: A helyzet pedig marad minden tekintetben ugyanaz, mint Széll alatt. Törvénykezési állapotban vagyunk még most is, a két törvénytelen exlex-jelentést nem vettük vissza, sőt még a terhes katonai javaslat, az ujonclétszám emeléséről szó sincs még visszavonva. (Igaz! Ugy van! balról.) Attér annak bizonyítására, hogy az 1897. évi XII. törvényekben jogaink a magyar vezényelti és vezérelti nyelvhöz je vannak feltetve s mégsem engedik o jognakát érvényesíteni.

Makkai Zsiga: Arculestapfák a nemzetet!

Mukics Simon: Ki áll hát a nemzet akaratainak utjában?

Makkai Zsiga: Tomasic, Héderváry, Koloss-váry, Fejérváry, csupa árfáriai! (Derűltség.)

Mukics Simon: Az alkotmányos királyról ezt nem teheti föl. Az ellenzék tehát küzdeni fog, míg kiűzött célját, a nyelv jogát, győze emre nem viszi. Mert ezt kívánja az ellenzék, a nemzet becsülete.

Makkai Zsiga: Meg a székeley-becsület.

Mukics Simon: Mert az már a paritás elvénél fogva sem képezhető, hogy a király felségjogával a magyar hadseregben a német nyelvet alkalmazhassa.

Makkai Zsiga: Nem vagyunk negyvenen.

Udvarj Ferenc: Nagyon nyári a hangulat.

Mukics Simon: Épp így a nemzeti zászlóra, jelvényekre is főtétlen jogunk van.

Nessi Pál: Osonka a parlament. Nincsenek itt az őszerekek! Vajjon hol vannak?

Makkai Zsiga: Az Ujvársátréni!

Borbély György: Hát Kossuta Ferenc hol van?

Nessi Pál: Bejelentette, hogy szabadságra megy. Jól megérdemelte a pihenést, de az őszerekek már nyolc hónapja pihennek.

Mukics Simon: Ami a hadseregben a magyarság ellen történik az dinasztikus, vagy osztrák érdek lehet, de minkünk hazánk érdekeit nem szabad szem elől téveszteni s ezekért a végletekig kell küzdenünk. (Helyeslés balról.) Foglalkozik Apponyi beszédével.

Makkai Zsiga: Hagyd most békén, hísz elutazott a kassai Rákóczi-ünnepélyre.

Mukics Simon: Ezt a törvényt, Széll Kálmán egyedüli nagy horderejű alkotását, pedig nem szabad megváltoztatni mert ez nekünk...

Várady Károly: Nem vagyunk negyvenen! Kérem a Ház megszámolását.

Elnök: Elrendeli ezt. (A megszámolás.) Negyvennél többen vagyunk, tessék a beszédét folytatni, Mukics képviselő ur.

Mukics Simon: ... törvényes garanciát nyujt az önálló vámterületre. A miniszterelnök beszédéből nem tudja kiolvasni a szabadelvűséget sem.

Gál Sándor: Nagyon nehéz is volna.

Mukics Simon: A nemzeti szabadelvűséget követeli a tulajdon Bécstől hozott érdekszabadelvűségével szemben.

Molnár Jenő: Most már nem Ausztriából hozták, hanem Horvátországból.

Mukics Simon: Védi az obstrukciót, mint a nemzeti akarat érvényesítésének egyedüli fegyverét. A nemzeti akarat nem érvényesülhet hísz a kerületek beosztása igen aránytalan, így például Erdélyben egyenesen igazságtalan.

Vlad Aurél: Ott más a cenzus.

Fülöp Béla: Csak ilyet tessék mondani, ez kell a nemzetiségeknek.

Mukics Simon: Ez az obstrukció, amely a nemzet jogaiért folyik, a királyi akarral szemben, tehát jogosult.

Nessi Pál: De hísz ez nem is obstrukció, hanem csak alapos vita.

Báró Solymossy Ödön: Tapasztaljuk!

Mukics Simon: A függetlenségi párt nem adja meg a királynak a pénz- és véráldozatot, amíg a nemzet vér- és törvényesített jogait nyelve, százája s jelvénye érvényesítéséhez a hadseregben meg nem kapja. Ez a közjogi kényszereszköz.

Nessi Pál: Ugy van! Nagyon helyes, ez a „do, ut des” elve!

Mukics Simon: Az ellenzék csak hazafias kötelességet teljesít, ha most nem enged, amíg jogainkat ki nem vinta. Azt kívánja még bizonyítani, hogy a jelen kormányzat alkotmányesértő. De e öbb szünetet kért.

Elnök: Nem ad szünetet, mert híszten félegy órákor az interpellációkra kell áttérnünk s ez előtt ugy is lesz szünet.

Mukics Simon: A beszédéből még igen sok van hátra s esetleg hétón túl is beszél, épp ezért kéri a szünetet.

Lengyel Zoltán: Az elnöknek kötelessége szünetet adni, ha a szónok kéri.

Elnök: Ne tessék az elnöknek utasítást adni. Az ülést öt percre fölfüggeszti.

Szünet után:

Mukics Simon: Az előző kormány előidézte az ex-lexet s az új minisztérium is belement ebbe, tehát ő is részese az alkotmány eme eklátans megsértésének. A végrehajtó hatalomnak nem volt és ma sincs joga törvénykezési állapotban adót szedni vagy kivéni. Hosszabbban foglalkozik e kérdéssel é állításának igazolására fölvissza az 1504. évi I. törvényekből kezdve mind a mai napig lötretjött erre vonatkozó törvényeket.

Domahidy Elemér: Halljuk a határozati javaslatot.

Zboray Miklós: Türelem, türelem! Meg lesz

TÁRCA

Fritz.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Pásztor Árpád.

A tisztí kaszinóban az állatokról beszélgettek. Az ezredes, ki rangban a legidősebb volt, kétszer esengetett, ami annyit jelentett, hogy már rá szabad gyujtani, s nemsokára sűrű szivarfüst lepte el a termet. A tiszthelyettes és a hadnagyok nem igen mertek a társalgásba eleyedni, mert a följobbalók szeszélyét köismerni nagyon nehéz s egy-egy rosszul alkalmazott megjegyzés szolgálhatan igen megboszullhatja magát. A tisztetek nagyrésze, talán éppen azért, mert gyalogságnál szolgált, a lovakat dicsérte, míg az ezredes, Rudolf von Hohberg váltig amellett tartott ki, hogy a földkerekség leghivebb, legderékabb állata Fritz, az ő kutyája.

— Uraim! ez a kutya az én leghivebb bajtársam... Ezzel a néhány szóval fejezte be Fritzről való előadását.

Az urak pedig egy pillanattal megrökönyödtek, mert némineműleg ők is bajtársai voltak az ezredesnek, de minden eszmecserének véget vetett, hogy az ezredes eldobta fogsziszálóját, fölállott, fejét megbicecentette s egy jóllakott ember nyugalmával váltározott.

A tiszturak még egy ideig ismételtgették az ebédnél hallott dolgokat, aztán lassankint hazaszállingóztak. Kardjuk végigcsörtette a kis város

utcait s a déli nap ellen lefüggönyözött ablakok mögül egy-egy villanó, kíváncsi szem pillantott utánuk.

Az ezredes ur is hazaért. Szolgálja merev hapták állásban fogadta, mintha valamit jelenteni akarna.

— Mi kell? — kérdezte nyersen az ezredes. — Ezredes urnak alásan jelentem, — felelte katonai szabotossággal az alföldi gyerek, — beteg a Fritz...

— Mit? — tört ki ezredes ur Rudolf von Hohberg legbelsejéből s izgatottan kérdezte újra: — Mit mondtál?

A szolga gépiesen ismételte:

— Ezredes urnak alásan jelentem, beteg a Fritz.

Beteg a Fritz. Ösztályosa minden bánatának és örömének, kísérője sok kemény és kellemetlen manővernek. Tizennyolc esztendő előtt került hozzá a kis kölyökkutya, mikor még kapitány volt. Együtt töltöttek el életük javaidejét, együtt átkozták a letketlen és kínzó följobbalókat, együtt siratták a hűtelen asszonyokat s bár Rudolf von Hohberg három csillaghoz pléhgallér is került már, háza elhagyott és üres maradt. Asszonyi állat nem vert benne állandóan fészket, minden öröme, egyetlen barátja Fritz volt. És most Fritz is elhagyni készül őt.

Szótlanul ment át a másik szobába. Ágya előtt, a medvebőrön fektült Fritz. Fejét két első lába közé temette, füle lehanyatlott és valami kimondhatatlan bánattal szemében, nézett gazdájára. Mintha csak azt mondta volna:

— Ezredes urnak jelentem alásan, baj van. Nem tudok felugrani, hogy farkot csóválva, vihá-

colva ugorjak eléd, meg se tudok mozdulni. Talán már annyi erőm sincsen, hogy ugassak, ha cibél lép a szobába.

Az ezredes ur lehajolt s megveregette Fritz nyakát.

— Mi baj, öreg bajtárs? Mért vagy olyan szomorú?... — kérdezte onyelegve s azzal a jószívűséggel, mely a katonatisztekben csak lovuk és kutyájuk iránt van, meg. — Ne busulj, Fritz... Orvost hívatok s holnap újra kirukkolsz!... — tette hozzá kedveskedően.

És szolgálját minden habozás nélkül el is küldte a katonai állatorvoshoz, jó barátjához. Ó maga pedig aznap délután lemondott rendes alvásáról, mint valami gyerek, a földre ült, ölébe vette Fritz fejét és úgy vigasztalta kutyáját és magamagát.

Megjött az orvos. Csak ránézett Fritzre és a szánalom legkisebb jele nélkül mondta:

— Véglegyüles... Holnapra megdöglik...

Ezredes ur Rudolf von Hohberg pedig másnap estig ki se mozdult hazulról. Az ezredkomandót az utána következő rangban legidősebb vette át, a tiszték nem tudták elképzelni, mi történt, és senki sem sejtette, hogy a keményszivű parancsnok, kinek pillantásától ezerötszáz ember reszket meg, egy halódó kutya mellett virraszt.

— Fritz, mein guter, alter Fritz! — sóhajgatta ezerszer is egyfolytában, de Fritz nem is reagált a kedveskedésekre. Mozdulatlanul, elnyult testtel fektült, szemefénye lassankint elhomályosodott, mintha tükör felületre lehellet húzódnék, lélekzete mindinkább gyengült és észre sem lehetett venni, hogy elaludt-e, vagy megdögölt.

Pedig megdögölt.

Törvényesen védett
Bob-csemege

név alatt egy olyan finom gyümölcs-hasajtó jött forgalomba, mely úgy felnötteknél, mint gyermekeknél egy „állandóan rendszerezett” kellemes székletelőt idéz elő. A gyomrot tisztítja és erősíti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésségnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalomkát nem okoz és teljesen ártalmatlan. Előzetesen ize által kiszorította az összes külföldi hasajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hasajtó állandó bevetélétől. — **Egy teljes doboz ára 80 fillér.** Postán csak öt doboz meg 4 kor-ért bérmentve. Egyedül készíti ERÉNYI BÉLA gyógyszerész Budapest, VII. Károlyi-körút 5. szám. — **Kapható a gyógyszerárakban.**
Fővárosi: Lux Mihály, Múzeum-körút 2. Dr. Egger László, Városliget 17. Török József, Király-utca 8. Andrássy-utca 11. Molnár és Moser, Keresztmetszet, Nádudvari Sándor, Keresztmetszet 59. szám, Fodor J., Marokói-utca és Király-utca, Gara és Róth, József-körút 71. Molnár és Moser, Keresztmetszet 59. szám, Fodor J., Sas drogeria Keresztmetszet, Andrássy-utca 78. Nagyban: Fodor J., Király-utca 41. és Váci-körút 10., Fodor J., Sas drogeria Keresztmetszet.

az is. Te úgy sem nyujtasz be soha határozati javaslatot.

Elnök: Ne tessék a szónokot zavarni.
Mukics Simon: Folytatja a történelmi a'apon való bizonyítást annak a tételnek, hogy adót s'edni nem szabad ex-lekben. (Zaj a jobboldalon.)

Domahidy Elemér: Lám, Makkai kukkerézik.
Zboray Miklós: Már megint Domahidy.
Ernst Sándor: Mindig Domahidy.

Makkai Sándor: Domahidy azért nyugtalanodik annyit, mert főispán akar lenni. (Derűt'ség.)

Mukics Simon: Most áttér beszéde második részére. (Derűt'ség. Nagy Mihály megnézi a szónok előtt fekvő iratokat. Tiltakozás balról. Zaj.)

Elnök: Ne tessék a szónokot zavarni. Ez nem gyerekjáték itt, ez parlament. (Zajos helyeslés balról.)

Mukics Simon: A királyi hitével és eskü szerint, pátensekkel kormányozni hazánkban nem szabad, ha pedig tessik akkor ez abszolutizmus (Helyeslés balról.) Végül határozati javaslatot nyújt be. (Éljenzés balról.)

(„gyerekjáték“.)

Nagy Mihály: Kijelenti személyes kérdésben, hogy ő pusztá kíváncsiságból nézte meg Mukics iratát. Nem volt szándéka zavarni, amint hogy sohasem is zavarta eddig a tanácskozásokat. A parlamentet nagyon komolyan veszi, nem gyerekjátékának.

(A Rákóczi-ünnep)

Elnök: Indítványozza, hogy a hétfői ülésen a további intézkedés föltéti vitát folytassák.

Olay Lajos: Indítványozza, hogy hétfőn ne tarlson a Ház ülést, miután a honlap Kassán tartandó Rákóczi-ünnepélyen testületileg vesz részt a képviselőház igen sok tagja, akik mindvégig ott akarván maradni ezen, hétfőn nem lehetnének itt az ülésen. (Helyeslés balról.)

Gróf Khuen-Hédervány Károly miniszterelnök: Kéri az elnököket, miután Kassára csakugyan sok képviselő megy s ezeknek esetlegesen a hétfői ülésről el kellene maradniuk, hogy a legközelebbi ülést keddre hívja össze. (Éljenzés balról, helyeslés jobbról.)

Elnök: Megállapítja a keddi ülés naprendjét s az ülést bezárja.

A ülés két óraker végződik.

BELFÖLD

A cukorkérdés. Ma délelőtt tíz óraker a pénzügyminiszteriumban Lukács László és lovag Böhm-Bawerk pénzügyminiszterek a cukorkérdés tárgyában értekezletre jöttek össze, amelyeken azon intézkedésekre vonatkozó megállapodásokról volt szó, amelyekkel a kontingentálási törvény helyzettestendő volna, amennyiben ezt a brüsszeli konferencia határozományába ütközésnek nyilvánították. Az értekezlet az egész délelőtt betöltötte s keretében a cukor-ügy mai állásával összefüggő minden kérdés beható taglalás alá került. Az értekezletet dében egyelőre félbeszakították, mert az osztrák pénzügyminiszternek délután már vissza kellett utaznia Bécsbe.

A N. Fr. Pr.-nek a következőket jelentik

Hiába élesztgette, hiába hívta, kérte, Fritz makacs és mozdulatlan maradt. És az ezredes ur morfondirozni kezdett az életről és haláláról, az állatokról és emberekről.

— Gyuri, — mondta szolgájának, — mit gondolsz, nem jobb-e az állat, mint az ember, nem igazságosabb, nem hibebb-e?

— De igen, ezredes urnak jelentem alálásan! — felelte Gyuri egyenes állásban, mint a cövek.

— És mégis, ha egy ember megdöglik, folytatta tovább az ezredes, gyönyörű temetést rendeznek neki, míg ha egy ilyen kutya meghal, mint Fritz, senki sem törődik vele... Komisz a világ!

Ezzel a rövid kijelentéssel otthagya Gyurit és járkálni kezdett fel és alá szobájában. Furcsa gondolatok támadtak agyában.

— Az lehetetlen, hogy Fritz csak így, egyszerűen tűnjék el a világról. Hiszen, ha egy kadét meghal, akkor is kivonul egy század. Fritz pedig többet ért, mint egy major, sőt annyit ért, mint egy ezredes. Fritzet el fogom temettetni! ezzel fejezte be gondolkozását.

Gyurit elszalasztotta az asztaloshoz, egy kis koporsóhoz megadotta a mértéket, s aznap délután az ezredparancsban olvasható volt, hogy az ezred zenekara másnap délután négy óraker gyászpompával álljon az ezredes ur háza előtt s éppen így vonuljon ki teljes díszben a tizennegyedik század.

— Mi történt?... Ki halt meg?... Mit akar az ezredes ur? kérdezte a tisztikar, az egész kaszárnya.

De a parancs parancs, azon változtatni nem lehet és másnap négy óraker a kivált csapatok

Budapestről! Az osztrák és a magyar pénzügyminiszter ma Budapesten a cukorkérdésről tanácskoztak. A kon'erenián azok az intézkedések kerültek szóba, amelyekkel a cukorkontingentálási törvény megszüntetésével összefüggésben kell életbeléptetni. Az osztrák törvény többek közt a magyar cukoriparnak megadott magasabb termelési kvóta biztosítását is magában foglalta. A törvény hatályon kívül helyezésével elesik a törvényes alapja a magyar cukoripar részére megadott amaz előnynek, hogy az egész belügyasztást fedezhesse, míg eddig több százezer métermáza cukrot vittek be minden évben Ausztriából Magyarországra. A magyar kormány a tárgyalásokon arra az álláspontra helyezkedett, hogy a magyar iparnak megadott magasabb termelési kvótát okvetlenül fenn kell tartani, egyben azonban olyan utat is kell találni, mely a magyar cukoripar igényét a cukorkontingentálási törvény hatályon kívül helyezése után gyakorlatilag is biztosítja. Nemrég Magyarországon fölvetődött az az eszme, hogy a cukorra közbenső vámvonalat állítsanak fel, ezt a tervet azonban az osztrák kormány ellenelte, mire a magyar kormány is eljette és kijelentette, hogy a vám-és kereskedelmi szerződés, vagyis a szabad forgalom elvét a cukorkérdésben is fenntartani óhajtja. A magyar kormány most azt indítványozza, hogy ugy az osztrák, mint a magyar cukrot származási jelzéssel lássák el, olyan ormán, hogy a cukorra, mihielyest a gyárból kikerül, hivatalos lezáró címek legyenek, mely a cukor osztrák vagy magyar eredetét feltűnteti. Az így jelzett cukrot aztán nem lehetne a birodalom egyik feléből a másikba szállítani. Erről, valamint egyéb, a kontingentálási törvény megszüntetésével összeüggő intézkedésekről a tárgyalások még folytatásban vannak.

Félhivatalos jelentés szerint a két pénzügyminiszter írásbeli uton folytatja majd a ma befeljezetlenül maradt tárgyalásokat. Lukács László pénzügyminiszter ma d. u. 5 óraker a szakértőkkel, illetőleg érdekeltekkel a cukorkérdés dolgában megbeszélést folytatott, amelyben dr. Popovics Sándor államtitkár és dr. Trelesky János osztálytanácsos is résztvettek.

Apponyi üdvözlése. Gróf Apponyi Albertet szerdai beszéde alkalmából a jászberényi szabadalvúipárt táviratban üdvözlölte.

Az új horvát belügyi osztályfőnök. Zágrábból jelentik, hogy a mai hivatalos lap teszi közzé Krajcsovic Otó osztályfőnök felmentését. Helyébe dr. Sumanovics Szvetozár ügyvédet és képviselőt nevezték ki a horvát-szlavon-dalmát országos kormány belügyi osztályfőnökévé.

kivonultak. Az után megállottak a járókelők, a kis város minden népe összecsdült s meghatottság vett erőt az embereken, mikor kibőztek a koporsót s a zenekar belevágott a gyászindulóba.

Fritz. Élt tizennyole évét! Ez volt a koporsó felirata...

Es a katonaság zárt során végigmorajlott: — Kutytát temetünk.

Elpirult a tambur, elpirultak a kivezényelt tisztiek, elpirultak még a bakák is, csak éppen az ezredes ur volt szomorú, levert és gyászoló.

S mikor kikertek a kis városból a szabad mezőre, ott eltemették Fritzet s egy szakasz baka dísztüzet adott. A fegyverek háromszor dörögtek el, a katonák tisztelegtek s a vaktöltés füstje gomolyogva szállott az ég felé...

Ezredes ur Rudolf von Hohberg pedig nyugodt lelkiösmerettel ment haza. Megjavitotta a világrendet és megmutatta az emberiségnek, hogy az állati hüség is megérdemel annyi becsülést és tiszteletet, mint az emberi hűtelenség és gonoszság.

Morális szempontból az ezredes urnak talán igaza volt, de a katonai szolgálati szabályzat egészen másképpen vélekedett az esetről és a hadtestparancsnok még másnap táviratilag tudatta az ezredessel, hogy felmenti szolgálatától s hogy nyugdíjazni fogják...

Ime, ez volt Fritz és ezredes ur Rudolf von Hohberg története. Kissé talán valószínűtlen. Pedig így történt a Dunántúl egyik kisvárosában, ahová néhány éve hadgyakorlatra hívtak be.

A kétéves szolgálati idő. A bécsi Zeit írja: A kétéves katonai szolgálat fokozatos behozataláról annak idején általánosan azt írták, hogy annak keresztülvételét hosszabb idő alatt tervezik. Ezekben a jelentésekben tízévi időtartamról volt szó. Ezzel szemben most jól értesült forrásból azt a hírt közlik velünk, hogy a kétéves szolgálatra való átmenet sokkal rövidebb időn belül fog végbemenni. Mint ugyanis értesülünk, a hadügyminiszteriumban épp most egy programot dolgoznak ki, amely szerint a rövidebb szolgálati időre való átmenetet öt éven belül befejezik. Egyidejűleg gondoskodnak a legénység kiképzésére vonatkozó szabályzat reviziójáról olyformán, hogy a feldolgozandó anyagot két évre osztják be. Az így módosítandó szolgálati könyvekhez tartozik elsősorban a gyalogság és a vadászcsapatok lövés-szabályzata. Ennekel fogva a Lajtha melletti Bruokban újabb átdolgozásán munkálkodnak emez instrukcióknak, melynek tervezetét kipróbálás végett mult év őszén a csapatoknak kiadták.

A helyzet.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, július 25.

Az a hír, amely az indemnitás tárgyalására vonatkozó indítványról szolt s amelyet tegnap még általában képtelenségnek minősítettek, mégis valósággá válik kedden. Az indítvány meg fog történni, még pedig, amint ma a folyosón állították, gróf Apponyi Albert tudtával és helyeslésevel. Ma ugyanis, mikor egész pozitív alakban kitűzött, hogy a keddi ülésen indítványozni fogják az indemnitásnak napirendre való kitzuzését, a Ház elnökének környezetéből az a hír terjedt szét, hogy Apponyinak a tervről tudomása van és azért teljesen egyetért. Mikor aztán ezzel szemben rámutattak ama precedensre, hogy a Széll Kálmán-féle exlex-jelentéshez az elnök korlátlanul megengedte a hozzászólást, ezzel szemben megjegyezték, hogy a mostani eset nem analóg amazzal, mert most a Háznak voltaképpen nincs napirendje, minthogy a vita egy királyi kizirat körül folyik, amelyet a Ház már tudomásul vett és a főrendiházzal is közölt.

A keddi ülés tehát mindenesetre igen érdekes és izgalmas lesz. Az ellenzék nem fog egykönnyen belenyugodni abba, hogy az indítványhoz csak négyen szólhassanak hozzá és így már a kérdés körül is előreláthatóan hosszabb házszabályvita fog kerekedni; de még ha keresztül-erőszakolják is — ami több, mint valószínű — azt a fellogást, hogy az indítványhoz csak négyen — amint tervezik, két ellenzéki és két kormánypárti — szólhatnak hozzá, akkor is kemény vita lesz, mert a felszólaló ellenzékiek terjedelmesen fognak élni szólásjogukkal és alkalmat fognak venni maguknak, hogy gróf Apponyit nyilatkozatra bírják most már arról a két kérdésről, amelyről beszédében hallgatott: a klotírrol és az exlex-választásról...

Egyébként pedig a napirend-államesnyit megosínálhatják, de nem fognak vele célt érní, amivel jóformán tisztában vannak a jobboldalon is. Mindenekelőtt azért, mert ha a mostani vitát abbanhagyják is, akkor sem az indemnitás, ami mindjárt sorra kerülhet, hanem a Széll-féle exlex-jelentés, amelynek a vitája még nincs befejezve. Azután meg ha az indemnitást napirendre tűzik is, felmerül mindjárt az a kérdés, hogy kiket illet meg a szólás joga: csak azokat-e, akik még nem vettek részt az indemnitás-vitában, vagy a Ház minden tagját? Amely kérdés voltaképpen csak azért vitás, mert a kormánypárt részéről vitássá fogják tenni. Az egyedül helyes felfogás szerint ugyanis itt nem a régi vita folytatásáról, hanem egészen új vitáról van szó, mivel a javaslat nem változott ugyan, de változott a kormány, változott a helyzet.

A régi kormány minden javaslatát újra kell benyújtani, s ezen a szabályon nem változtatott az a precedens, amelyet gróf Khuen-Hédervány azzal próbált teremteni, hogy az ujonejutalekról szolt uj javaslatához a régi miniszteri jelentése-

FÉNYKÉPÉSZETI MŰKEDVELŐKNEK

Kitűnő fényképezési szalon- és utazó apparátusok új, felülmulhatlan pillanatí kézi-apparátusok

MOLL A. császári és királyi udvari szállítónál, BECS, Tuchlauben 9. sz.

Kivánatra nagy képes árjegyzék.

Ezen üzletág alapítottott 1854-ben.

ket csatlolt a aztán az új honvédelmi miniszter helyett kijelentette, hogy elődjének jelentéseért vállalja a felelősséget. Ezt a formát alkalmazhatja az indemnity-törvényjavaslat benyújtásánál is, de a forma csak forma; a lényeg az, hogy az ilyen kormánynyilatkozattal a javaslat újra be van nyújtva. A vita tehát elülről kezdhető.

Végül pedig akármilyen eselvetéssel próbálkozik is a kormány, az ellenzékét leszerelése nem bírja, sőt éppen az ellenkező hatást fogja vele elérni: az indemnity tárgyalásának forszírozására irányuló első kísérletet az ellenzék a parlamentri erőszak első lépésének fogja tekinteni, amelyre az első fog felelni, hogy menten állér a technikai obstrukcióra. Ami annyit tesz, hogy ha kedden az indítványt megteszik és mindenáron keresztülhajtani megkísérik, akkor ebben a Házban többé nem lesz beszéd, csak szavazás.

Ezeket még csak azzal egészítjük ki, hogy a famózus indítványt eredetileg hétfőn akarták megtenni, mert azt hitték, hogy hétfőn ülés lesz. A miniszterelnöknek az az engedékenysége ugyanis, amelylyel beleegyezett abba, hogy a kassai Rákóczi-kilátás miatt hétfőn ne legyen ülés, éppenséggel nem volt spontán, hanem egy kellemetlen kényszerhelyzetből fakadt. Meggyőződtek ugyanis arról, hogy a Ház nemcsak határozatképtelen, de nem is tehető határozatképes. A délelőtti folyamán betelefonoztak mindenkit, akit csak lehetett, de e közben meggyőződtek arról, hogy összesen száz kormánypárti képviselő nincs is Budapesten. Az előtt a veszedelem előtt állottak tehát, hogy ha a miniszterelnök ellenzi Olay Lajos indítványát, akkor az ellenzék rögtön konstatalja a határozatképtelenséget és ebben az esetben nemcsak az ellenzéki indítványt leszavazni, hanem még az ülést berkeszteni sem lehet, úgy hogy az ülés egy esetleg holnap reggelig is eltartott volna. Így aztán jobbnak látták az előzékenységet és megadták a szünetet a nemzeti ünnep alkalmára.

A volt nemzetipártiak és agráriusok szócsöve ma hamis hírek és a klotúrról való képzelődésnek minősíti a keddre tervezett csinyről szóló hivatást. Amit elég érdekesnek tartunk följegyezni, nemcsak azért, mert a hamis hír ma már köztudomású, hanem azért is, mert ugyanez a lap társunk volt az, amely annak idején, mikor az 1899: XXX. törvények módosításáról szóló első hivatás fölmerült, ezt gonosz és képtelen mesének minősítette, és mikor aztán a hír valószínűnek jelentkezett, sietett egészen helyes eszmévé átminősíteni. Már előre figyelmeztetjük olvasóinkat, hogyan fog kedden este lap társunk mai véleménye is módosulni.

A nap folyamán kompromisszum-hírek is keringtek megint a levegőben. A kibontakozásnak sokféle módját ajánlgatták minden oldalról. Az egyik megoldás, melyet az ellenzéki körökben igen élénken és sok rokonszenvenvel emlegettek, a következő volna. A Ház elfogadna egy határozati javaslatot, mely kimondaná, hogy a közös hadsergek Magyarországon levő tanintézetekben már az új tanév elejével az oktatási nyelv a magyar lenne, továbbá felállítatnának Magyarországon is magyar tannyelvvel azok a katonai szakintézetek, amelyek eddig csak Ausztriában voltak meg, jelesül: egy honvédségi tüzérvadétkola és egy honvédségi műszaki akadémia. Ugyanez a határozati javaslat kimondaná a Ludovika Akadémia és a már létező honvédtanintézet megfelelő kibővítését. Végül kimondatnék, hogy a magyar ezredekben szolgáló nem magyar honosságú tisztok öt éven belül tartoznak a magyar nyelvet elsajátítani és a magyar állampolgárság kötelekébe lépni. Ezek a pontozatok mint ellenzéki kívánalmak szerepelnek. Fájdalom, kevés a kilátás arra, hogy a kormány ilyen határozati javaslatához hozzá is járulna.

Bauer Antal országgyűlési képviselő a Pester Lloyd mai számába hosszabb cikket írt, amelynek bevezető sorait mint érdekes szimptomát közöljük:

Hol vannak hát a szabadelvűpárt nagyjai, akik arra volnának hivatva, hogy a pártot ebből

a lealacsonyító helyzetből kiszabadítsák? Nincsenek ennek a pártnak már vezetői, akik a helyzettel megbirkózhathának? A szabadelvűpárt türelmét kemény próbára teszik és nem lehetne csodálkozni rajta, hogyha a párt egynemű tagja megúnná végre ezt a szomorú szerepet. Egy önértékes férfi, még ha nem is vadászik a népszerűségre, nem kényserítheti magára az örökös bűnbak és „prügelknabe“ szerepet.

Ha eleget tehetnek már most a magyar vezényszó, a magyar jelvényeket és himnuszot illető nemzeti kívánalmaknak, akkor siessenek ezeket a kívánalmakat teljesíteni, mert minden halogatás rosszabbá teszi a helyzetet és azt az országnak kell megsínylonia.

Ha azonban komoly okok zárják ki ezeknek a kívánalmaknak azidőszertüli teljesítését, akkor valjanak színt és igyekezzenek a jelenlegi sajnálatos viszonyokat valami törvényes uton szánálni, mert semmisen lehet károsabb erre az országra, mint ez a borzasztó bizonytalanság, ez a sötétben való tapogatózás. Az országnak igazán sem kedve, sem ideje nincs ezt a nyomasztó helyzetet, amelynek már leghivatottabb politikai vezére is áldozatul esett, még tovább is elviselni.

A prágai Politikának a magyar politikai helyzetre vonatkozólag a következőket írják Budapestről:

Biztos forrásból értesülünk, hogy gróf Khuen-Héderváry miniszterelnöknek a korona augusztus közepére szabta meg a terminust, hogy a szélső ellenzék tagjaival megegyezésre jusson. Lehetséges, sőt valószínű, hogy a katonai kérdésben még több engedelményre lesz szükség, amelyek teljesítése előtt az illetékes, mértékadó tényezők nem zárkozhathatnak el. Ezek a tényezők pedig jelenleg a következő férfiak: báró Beck tábornagszernagy, a vezérkar főnöke, akinek véleménye minden a hadsereg körébe tartozó ügyben döntő a királynál. Nagyon bizik még a király Pitreich közös hadügyminiszterben és Kolosváry Dezso honvédelmi miniszterben, akik a legbarátságosabb egyetértésben vannak a vezérkar főnökével, mivel mind a kettőn alatta szolgáltak a vezérkarban. Ez a három mértékadó tényező jogja a királyt informálni arról, hogy a katonai kérdésben mennyire lehet és mennyire kell menni. Az ellenzék a kormány jelenlegi zavaros válságos helyzetét nagyon is kihasználja, mindazáltal a hurokat még nem feszítették meg az elszakadásra, úgy hogy remélhető, hogy a katonai kormányzatra vonatkozó egynemű bizonyos ígéret ellenében az obstrukciókkal való megegyezés még a nyári ülések folyamán létre fog jönni. De ha a várakozás ellenére a megegyezés nem is jönne létre, úgy nem osztályják fel a képviselőháza, hanem csak elnapolják szeptember végéig és így a végleges döntés is akkorra fog maradni, amikor már remélik, hogy időközben mégis csak találnak valami megoldási módozatot, amelylyel a szélsőségeknek utját álhathják.

Debreczemből jelentik a Magyar Távirati Irodának: A debreczeni szabadelvűpárt kedden nagy pártgyűlést fog tartani, melyen határozatilag fogják kimondani, hogy a párt a nemzeti aspirációkat pártolja és öhajlandónak tartja, hogy az országos szabadelvűpárt álljon a nemzeti aspirációk teljesítését követelő mozgalom élére, hogy ily módon kicsavarja az obstrukció ellenzék kezéből a fegyvert. A határozatot hozzájárulás végett az ország összes szabadelvűpártjainak meg fogják küldeni.

KÜLFÖLD

Leo pápa halála.

Budapest, július 25.

A halott pápa földi maradványait ma este eltemették a Szent Péter-templom kápolnájába, ahol elődeinek homváni nyugosznak. Még délig láthatta a közönség, miután Laponni megvizsgálta a holttestet és arra az eredményre jutott, hogy a Rómában uralkodó rekkenő hőség dacára sincs szükség a kitűzött határidő előtt elzárni a közönséget a halott megtekintésétől. De már kezdetől fogva el volt tiltva a szokásos lábecsók. Máskor a halott pápa lábait kinyultak a ravatal koré készült rácszatból, hogy a közönség megcsókolhassa a pápa lábát — de ez utal az egész holttest a rácszatban belül feküdt. A nagy forráság természetesen kellemetlen az öreg bitorosoknak is, akiknek most a pápaválasztás végett be kell zárkózniuk, és éppen erre való tekintettel alkalmasint két, legfeljebb három nap alatt elvégzi munkáját a kon-

kláve; az sincs kizárva, hogy a pápa koronázása az őszre maradjon.

A ravatalon.

Róma, július 25.

A tolongás a Péter-templom előtt ma erősen alábbhagyott. Amikor a templomot reggel hat órákor megnyitották, csak kevesen voltak a téren s a közönség nehézség nélkül vonulhatott el a ravatal mellett. A pápa arca tegnap óta nem változott. A bór teljesen meg van keményedve és erősen megbarnult. Dr. Laponni ma reggel megvizsgálta a holttestet és megállapította, hogy még a ravatalon maradhat. Híre jár, hogy a lengyel főnemesség választmányja a bitorosokhoz egyenkint táviratot intézett, hogy mindenestre olasz embert válasszanak meg pápává, különben az egyházi veszedelmeknek volna kitéve. Herrera és Ferraud bitorosok ideérkeztek.

Róma, július 25.

Ma reggel a pápa arca megvilágítására a kápolnában villamos fényvetőt állítottak fel. Délben kiürítették a templomot és senkit sem bocsátottak be többé. 3/4 órákor a Szent Péter templom teljesen üres volt. A Péter-tér nagyon népes volt, amire hozzájárult az államférfiaknak és bitorosoknak visszatérése a fogadtatásról. A csapatok laktanyáikba vonultak. A holttest két és fél napos kitétele alatt semmi zavaró eset sem fordult elő.

A koporsó.

Róma, július 25.

A koporsókat, amelyekbe XIII. Leo pápa holttestét fogják elhelyezni, már elkészítették és a kamrák meg is tekintették azokat. Az első koporsó ciprusiából van faragva és vörös damaszttal van beborítva. A holttestet ugyanabba a díszes ruhába fogják öltöztetni, amelyen a ravatalon volt. Arcát és kezét aranyprémes kendőkkel fogják beborítani. A testet magát vörös fátállal vonják be és bitorosok borsónya burkolják. A ceremóniamester két pápai ezüst-érmekkel teli erszényt fog a koporsóba helyezni egy misepapával, valamint az oratio brevis-szel egyetemben. Ezután a ciprusiakoporsót egy négyszáz kilogramm súlyú ólomkoporsóba fogják tenni, ezt pedig fényezett szilfakoporsóba. A szilfakoporsón egy ólomkereszt van, ezáltal pedig a pápa címere és a következő felirat: *Corpus Leonis XIII p. m., vixit an. XCIII, m. IV, d. XXIII, eccles. univ. praefuit annos XXV, menses V, obiit die XX. Julii anno 1903.*

A temetés.

Róma, július 25.

XIII. Leo pápa holttestének ideiglenes sirtoltbatétele ma este történt. A gyászünnepély este 7 órákor kezdődött 1/10 óráig tartott és mintegy 2000 meghívott személyiség vett azon részt. A temetés minden zavaró esemény nélkül folyt le.

Róma, július 25.

Délután elzárják a vatikáni székesegyházat a nyilvánosság elől. Az olasz rendűg-nőkök visszavonultak. A templom bezárása után azonnal hozzáfértek a temetési szertárhoz szükséges előkészületekhez. Mindenekelőtt átvittek a holttestet az Oltriszentség kápolnájának közepére. Egyidejűleg megkezdődtek az előkészületek a szentszív-kápolnában és azon helyen, ahol a hagyomány szerint az elhunyt pápát ideiglenesen elhelyezik. Délután 5 óra körül fellélt a Szent Péter-templomban a pápai esendőrség és patotárság, hogy sorralat alkosson ott, ahol a gyászmenet elvonul, továbbá, hogy tiszteljen az elhunyt pápa koporsója előtt és fenntartsa a rendet a beocsátandó közönség között. Miután mindent rendbehozott a biztonsági szolgálat körül, felnyitották a templomnak a sekrestye felől nyíló kapuját, amely előtt már ekkor néhány ezer ember állott. A karkápolnában külön helyet állítottak fel a temetésen diszrubában résztvevő külföldi államképviselőknek, valamint a római főnemességnek.

Este 7 óra körül már ezekre menő közönség állott sűrű tömegben az őrség sorfala mögött. A székesegyház villamos fényben uszott. A bitorosok, kik a karkápolnában gyűltek össze, díszes menetben vonultak be az egyháza, követték őket az udvari méltóságok és a svájci testőrség és mindannyian a díszes ravatal két oldalán foglaltak állást. Majd megjelent a főkáptalan 40 gyertyával élén, a penitenciáriusokkal, és a sekrestyéből az oltári szentség kápolnájába vonult. Itt beosztelte a főkáptalan dekánya a holttestet és megkezdte a miserert, melyet az egyházi énekesek folytattak. Ezután megindult a menet a következőleg: A főkáptalan boltívői, a szentszéki szeminarium, a penitenciáriusok és a szentszéki főkáptalan. Ezek után következett a szent kollégium, mely után közvetlenül

XIII. Leo holttestét vitték a nemes testőrök. Oldalt haladt a többi nemes testőr és a borbói Szent Mihályról elnevezett egyesület. Ma d. udvari méltóságok, diszkamarások és magasrangú főpapok következtek, akik után a palatőrök egy szakasza ment. A menet az Oltár-szentség kápolnájából fordult be a templom középhajójába, megkerülte a pápai oltárt és bevonult a Szentszív kápolnába, hol már a külföldi államok képviselői és a főnemesség várták. Miközben a gyászmenetben hivatalosan résztvevők eltolgatták helyeiket és a bitorosok a számukra lenártartott díszpadokon foglalnak helyet, a pápa holttestét arccal az oltár felé a kápolna közepén helyezték el. A kápolna rácszatát, mely mögött a szent-egylek állottak, elzárják. Az ének elnémult és a főkapitán dekanja megadta az elhunytak az abszolutiót, miközben a holttestet szentelt vízzel hintette meg. Majd msgr. *Cugiano de Azevedo* szentszéki háznagy a meghalt jelenlevők siri csendjében a pápa holttestéhez közel edelt és annak arca felé irányított borította be. Majd msgr. *Riggi* főszertartásmester piros selyemtakarót borított a holttestre, amely elvonta azon takaró lecsúszó végét, melyen a holttest pihen. A nemes testőrök ezután leemeltek a holttestet a ravatalról és elhelyezték a ciprusfából készült bitoros vörös bársonnyal bevont koporsóba. E koporsóba tettek három piros selyemből való erszényt is. Minden erszényben annyi arany-, illetve ezüst- és bronzérem van ahány évig tartott XIII. Leo pápasága. A koporsóba tettek egy ólomból való tokba zárt üvegben a pápának perzamentre írott élettrajzát és dicsőítését tartalmazza. Mielőtt a koporsót lezárták, gróf *Pecci*, *Rospigliosi* herceg és a svájci testőrség parancsnokai megcsókolták az elhunyt pápa lábát. A jelenlevők zokogása és a kápolnán kívüli lévők hangos imádsága között zárták le a koporsót és lepecsételték a *camelengo* bitoros, *Rampolla* bitoros a székesegyház főpapja és a háznagy pecsétjeivel. Ezután a koporsót egy másik ólomkoporsóba helyezték, melynek fedelét igen pontosan beforrasztották. Az ólomkoporsó felírás van, mely az elhunyt pápa életkorát, főpapsága idejét és halála napját mutatja. A koporsó beforrasztása közben, ami több mint félórát vett igénybe, a főkapitán jegyzője felolvasta azt a latin nyelven fogalmazott okmányt, mely a pápa halála után történt alkáltságokat és szertartásokat tanúsítja. Az ólomkoporsót beforrasztása és lepecsételése után egy harmadik szifából készült koporsóba helyezték, melynek fedelére az elhunyt pápa cmere van festve. Ezután az utolsó beszédet következett, mire a koporsót a nemes testőrök a főkapitán és a bitorosok által megnyitott menetben a kápolnába vitték. A gyászmenet a kápolna jobb oldalán vonult el és azon a helyen állott meg, ahol a pápákat ideiglenesen szokták nyugalomra helyezni.

Az egészen egyszerű és szerény fülke, mely fölött csak a pápai korona van, a Szent Szív-kápolna bálkorsóhoz vezető ajtó felett van. Elülkében addig marad XIII. Leo holtteste, míg a végrendeletében megjelölt sírhely és síremlék el nem készül. Míg a károk a Benedictus kezdetű szoltárt kezdték, a koporsót kötelek és csigákkal a fülke magasságáig vonták, majd abban elhelyezték. Ez mintegy 9 óra körül történt. Az óriási székesegyház, melynek tetejéből teljesen és nyugodtan ragyogott a villamos fény hatalmas látványt nyújtott. A főhajó baloldala felől sűrű tömeg tolongott, hogy láthassa a pápa temetését. Az egész gyászünnepegy alatt hallatszott a jámbor szerzetesek imája, időközönként a Szent Szív kápolna belsőéből az ének hangja hallatszott át. Közben megkondulnak a tempom mély, komorhangú hangjai. A temetés pillanata ünnepélyes és megindító volt. A fülke befalazása közben a bitorosok és a főkapitán visszavonultak, valamint a nép is oszladozni kezdett, csak a pápa ücssei, néhány nemes testőr és néhány az elhunyt pápához közel álló maradt el a fülke teljes befalazásáig, melyen *Leo PP. XIII.* felirású táblát erősítettek meg. Lassankint a résztvevők utolsó fogatai is elrobogtak, a tömeg szétesztelt és 10 órakor a székesegyház, a Szent Péter-tér és a körülfekvő városrészt elcsendesett.

A részvétel.

Róma, július 25.

A külföldi államok képviselőinek fogadtatása 11 órakor volt. Az összes nagykövetelek és követek megjelentek nagy díszben. *Oreglia* bitoros, kit az összes bitorosok körülvettek, fogadta az államférfiakat. A portugál nagykövet mint a diplomáciai kar legidősebbje a következő beszédet intézte *Oreglia* bitoros camerlengóhoz:

A szentszéknél elfogadott diplomáciai kar kötelezettségnek tartotta a szentkollegiumnak melyen értezt résztvételét kifejezni azon tájadalmas és pótolhatatlan veszteség alkalmából, mely ezt és az összes kereszténységet gyászba borította, XIII.

Leo erényei és mély tudása a világörtenetben eltörhetetlen nyomot lognak hagyni maguk után. A diplomáciai kar arra kéri eminenciátat fogadja mélyen érzett gyászának kifejezését. Erős a bizalma, hogy Isten kiküzdhetetlen bölcsességében és jóságában megihletti a szentkollegiumot, hogy olyan egyházbíró választson, aki hivaott az egyház lényének megőrzésére és akinek gondja lesz a szenvedélyek csillapítására.

Oreglia bitoros a következő beszéddel válaszolt:

Excellenciát a szentszéknél elfogadott diplomáciai kar legidősebbjéknél nemes szavakban lejezte ki társainak dicső emléki XIII. Leo pápa halála alkalmából érzett gyászat. A pótolhatatlan veszteség, melyet az egész világ együtt sirat velünk, a szentkollegiumon különösen keserű tájadalommal tölti el. Azon részvénytákoszok, melyeket a sulyos csapás alkalmából a szentkollegium az uralkodóktól és lejedelmektől vett, nagyon megtisztelték a szentkollegiumot és azon részvételét, melyet a diplomáciai kar ma tanúsít, különösen megdöbbentett. Legyen meggyőződve nagykövet ur, hogy excellenciának és nagyrabecsült társai mindegyikének őszinte részvéteért rendkívül hálásak vagyunk és reménységet merítünk excellenciának a diplomáciai kar nevében oly mély érzéssel kifejezett vigasztaló szavaiból. A szentkollegium készült legnagyobb jógaiknak egyikét teljesíteni, és pedig megválasztani azt, ki mint Krisztus helytartója vessze az egyházat, és ezen komoly és ünnepélyes pillanatban Isten bizonyára kiváló segítségét küldi, melyre szükségünk van sulyos feladatunk teljesítésére. Ezen érzelmekkel bucsuzik a szentkollegium a pápaválasztó gyűlés előestéjén az államférfiak karától, melynek újlag kiváló köszönetét fejezi ki.

Róma, július 25.

I. Ferenc József 6 felsége gróf Szécsen osztrák-magyar szentszéki nagykövet utján fejeztette ki részvételét gróf *Pecci* Camillónak, valamint XIII. Leo pápa többi ücseseinek.

München, július 25.

A pápáért való gyászharangozás egész *Bojorország területén elmaradt* a katolikus templomokban. Az oka ennek az, hogy ezt a harangozást olyan módon, mint az az ország uralkodójának elhalálozásakor szokott történni, a belügyi és közoktatásügyi minisztérium 1878 február havában, *IX. Pius* pápa halála alkalmával tiltotta és csupán gyászistentiszteletnél a templomokban szokásos imát jelző harangozást engedte meg. Ez a tilalom még ma is fennáll.

(A Mátýástemplomban.)

Leo pápa lelkiüdvéért a budavári koronázó Mátýástemplomban e hó 28-án, kedden délelőtt 10 órakor nagy fényvel és pompával tartják meg a hivatalos gyászistentiszteletet. Az istentiszteleten részt vesz a kormány, a képviselőház, a főrendiház, a polgári és katonai hatóságok testületileg. Ez alkalmával *Varrinecz* Mór karnagynak nagy Requiemjét adják elő.

A konklaue.

Róma, július 25.

A Vatikánhoz közel álló körökben azt hiszik, hogy két nap elegendő lesz a pápaválasztásra s legkésőbb harmadik nap délelőtt már ki fogják hirdetni az eredményt, ugy hogy az új pápa még aznap délután a loggiából megáldhatja a népet. Azt hiszik, hogy ha az új pápát az őregbő bitorosok közül választánák, ez introvizálását késő észre halasztaná. A bitorosok között két ellentétes áramlat észlelhető. Az egyik párt *ideiglenes pápát* szeretne, természetesen a legőregbő bitorosok közül, míg a másik párt *fiatal pápa* mellett foglal majd állást. Csak abban egyeznek meg valamennyien, hogy az új pápa olasz ember legyen.

Róma, július 25.

Immár hivatalosan megállapították, hogy a pápaválasztó gyűlés e hónap 31-én ül össze. A bitorosok a külföldi államok képviselői után a máltai lovagrend tagjait fogadták. A lapokban előfordult híresztelésekkel ellentétben megállapítják, hogy a szentgyűlés eddig a külföldi államok képviselőihez nem intézett jegyzéket.

Az ötödik bitoros-gyűlés.

Róma, július 25.

A *Tribuna* szerint a ma tartott ötödik bitoros gyűlésen a tegnapi este és ma reggel érkezett bitorosok is résztvettek. Emellett lap azt is hozzátézi, hogy a gyűlés csak rövid ideig tartott és azon semmitlé fontosabb határozatot nem hoztak.

(x) *Pápai omekek* három színben, gyászkerettel, művészi kivitelben, 70 cm. magas, 50 cm. széles; 3 koronáért. *Gyászlobogók* minden nagyságban, 2 m. nösszuak; 3 koronáért kaphatók. Ezenkívül minden *gyászszüsztre* alkalmas cikkeket és szüveket szállít azonnal a *Viktória zászló- és díszítő* gyár, Budapesti, Központi iroda: *Andrássy-ut 1. Gyár: Baross utca 91.*

HIREK

A tábor.

Csüggedten járták a kopár mezőket
S a tábornok vígan vezette őket.

Már dob se pergett, trombita se rezgett,
Halotthalvány volt, hangtalan az ezred.

Nem kél panaszszó njkán a csapatnak,
Előre! — a vezényszó; s ők haladnak.

S ha fájón könnye csordul egynek-egynek —
A félelemtől némán megremegnek.

A káplár szól: „ne cammogj, mint a medve,
A tábornoknak harcias ma kedve!”

A tábornok ma víg, ma el se fárad,
Parancsszava, miként a zápor, árad.

S kinek kedves e szép napon a bőre,
Ne cammogjon, vígan menjen előre!

Jaj annak, aki most pihenni vágyna,
A tábornok vígan feléje vágna.

S a dob se pergett, trombita se rezgett,
Halotthalványan, némán járt az ezred.

De olykor egy-egy, főhéherre válva,
Nyugodni tért, pihenni — halálba.

S ó! hányan fekszik a kopár mezőket,
Amíg a tábornok vezette őket!

Még dob se pergett, trombita se rezgett,
Hogy gyászba szállt parancsszóra az ezred.

S az ezred cammog könnyezve, remegve,
Csupán a tábornoknak víg a kedve.

hm.

Budapest, július 25.

— **BUDAPESTI NAPLÓ** július 31-ikéig előzetes nyílik a Budapesti Naplóra. Kerjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejkorban gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldnessük tovább.

— A Budapesti Napló legközelebbi száma hétfőn jelenik meg.

— A kultuszminiszter kihallgatása. *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter további rendelkezésig nem ad általános kihallgatást.

— **Vilmos oszász hasautazása.** *Drouheimből* táviratozzák: *Vilmos* oszász, aki jachtjával ott időzött, egy berlini távirat következtében északi utját birte-on felbázkaitotta és hazautazott.

— **Két korona hahibérért.** Még 1899-ben történt, hogy *Peiffer* József és felesége, *Simon* Mária nemeselekűen felajánlották Illés-utcai házukat arra a célra, hogy magános, elhagyatott nők otthon talájanak benne. Csak azt kötötték ki az alapítók, hogy havi két koronát fizessenek a menedékbő kívánczó nők, ahol csekély díjért különben élelmet is kapnak. A dolog most azért lett aktuális-á, mert a belügyminiszter ma küldötte le az alapító-okiratot a fővárosnak. E szerint az okirat szerint a felügyeletet a kormány tartaná fenn a maga számára.

— **A weimari nagyhercegi pár visszája.** *Brüsszelből* táviratozzák: Híre jár, hogy a weimari nagyhercegi udvarban a nagyherceg és fia a felesége között viszálykodás tört ki. Azt beszélük, hogy *Karolina* nagyhercegnő, aki csak néhány hónappal ezelőtt ment nőt *Ernö Vilmos* weimari nagyherceghez, nincsen megelégedve a weimari udvarnál divatos szigorú etikettel és kijelentette, hogy Svájból, ahol most tartózkodik, csak akkor tér vissza Weimarba, ha az udvartársasban változás történik. E miatt férjével heves jeleneti voltak. Weimarban tagadják a dolgot, de igaz az, hogy a fiatal nagyhercegnő még St. Mariában, Svájbában tartózkodik, míg férje onnan visszautazott már Weimarba.

— **Wölfling Lipót esküvéje.** Genfben látogatott tudósítók, hogy ma ment végbe *Wölfling Lipót* esküvéje *Adamovich* Vilmmával. Reggel nyolc órakor megjelent a mátkapár a Genftől hat kilométernyire levő *Veyrich* község maijre előtt, aki összeadta a jegyeseket. A maijre fivére és segédje voltak a polgári házasságkötés tanúi. A végény és a menyasszony egyszerű öltözéket viselt. *Adamovich* Vilmmán szürke selyemruha volt. A polgári esküvő után a község kis templomába ment az új pár s ott *Marechal* plébános adta össze az egykori főherceget és *Adamovich* Vilmmát, majd *Blanchard* lelkész, a varrieri Erzsébet-templom alapítója, rövid beszédet mondott s szerencsét kívánt a házassághoz.

— **Péter király dajkája.** A belgrádi *Stampa* meséli el ezt a megható apróságát: Kedden egy öreg anyóka jelent meg az új konakban, a nyolcvannegy esztendő *Tomics* Katalin Fehértemplomról. Már napokkal ezelőtt akart beszélni a királlyal, megmondván, hogy ő a király egykori dajkája, de a hitetlen adjutáns váltig csak azt mondta neki, hogy ez bizony nem megy úgy, csak olyan könnyedén. De kedden délutánra mégis megérté a audienciát. Az adjutáns bevezette a fogadószobába. A király a mulba révedező szemmel fogadta.

— **Igen, igen, te vagy a Kata — kiáltott fel aztán a király — rád ismerek.**

Az egykori dajka pedig ilyen szavakra fakadt: — Eljöttem uram, hogy mint királyt üdvözlőjelek, s hogy elmondjam, mennyit imádkoztam annak idején, hogy vezéreljen vissza az Isten hazába hogy atyjád trónját elfoglaljad és hogy nekem ezt az örömet megélni engedje.

Mikor erre meg akarta eszkolni a király kezét, Péter király titakozott ez ellen, ellenben átkaorlta az anyókat és baloraját megcsókolta. Nagy izgalomban az öreg anyóka bátorságot vett most magának és a király mindkét orcáját és homlokát megcsókolta. Ezek után *Tomics* Kata a batnyából elővett egy képet egy játékosított és egy lap papírosát, amelyen ezek a szavak voltak olvashatók: „Ezek itt, uram, az én értékes emléktárgyaim abból az időből, amikor a dajkád voltam; ezeket a tárgyakat évek hosszu során át megőriztem a reám nézve oly boldog napok emlékére.”

A király ekkor megnézte azt az arcképet, amely öt tíz éves korában ábrázolta egyenruhában, kardostól, nyakában a Medsidje rendjellel. Ezt az arcképet azon a napon készítették Bragvevában, amikor a szultántól a rendjelet megkapta Mosolyogva vette kezébe a király a kis ostort, végül előolvasta a király azt a levelet, amelyet sajátkezűleg írt kicsikórában a dajkához.

— **Ugy-e Kata —** mondotta aztán a király — nyugtalan kis fickó voltam, amikor a gondomat kellett viselnem.

Végül följegyezte Péter király az ő öreg dajkája címét és így bucsuzott el tőle:

— Isten veled, Kata, majd meglátogatlak.

— **Tanítók községe.** Az I. kerületi tanítóképzetben rendezett továbbképző-tanfolyamon résztvevő tanítók előadó tanáraikkal együtt megjelentek dr. *Azamethy* Lajos miniszteri tanácsosnál és dr. *Neményi* Imre osztálytanácsosnál a közoktatásiügyi miniszteri rendeletben hogy megköszönék a tanfolyam szervezéséért és rendezéséért. Dr. *Bacó* képezdeli igazgatótól kivül *Azamethy* miniszteri tanácsosnál *Weinhold* szászsebesi, *Neményi* osztálytanácsosnál hőmérvővásárhelyi igazgató-tanítók fejezték ki hirtársaik érzelmeit. A tisztelgők üdvözlésére a tanácsosok meleghangú beszéddel feleltek.

— **Honvédségi gyakorlatok.** *Tapolca* vidékén honvédségi gyakorlatok folynak, melyen a 19. és 20. gyalogezred vesz részt. *József* főherceg a gyakorlat megtekintésére *Tapolcára* érkezett adatlusa és szárnysegéde kíséretében. A vasuton *Cserdán* alispán és számos megyei előkelőség várták. *Glaser* bíró üdvözlő beszédet mondott, melyre a főherceg szép szavakban mondott köszönetet. A főhercegnek a *tapolcai* kaszinóban rendezték be lakását.

— **Összeesküvés a koreai császárné ellen.** Alig néhány hónapja érte *Brown* Emiliát, az amerikai misszionárius leányát, az a szerencse, hogy Korea császárnéja lejt és máris megkeresték életét. A *Frankfurter Zeitung*nak azt jelentik *Soulból*, *Korea* fővárosából, hogy több miniszter és udvari hivatalnok összeesküvést tárt a császárné ellen. Valamennyit letartóztatták.

— **A Dunáról.** A felvidéken az utóbbi napokban nagy eszések voltak, s ezeknek hatása meglátászik az összes mellékfolyókókon s a Dunán is. A folyammérnöki hivatal jelentése szerint a Duna tegnap óta 20 foknyi meleg mellett 15 centimétert áradt, s a jelekből ítélve, további áradás várható.

— **Az orosz zsidók és a belügyminiszter.** Az odesszai zsidók háromtagú küldöttsége jelent meg a minap Péterváronköt *Plebbe* belügyminiszternél, hogy a zsidók helyzetének javítását kérije. *Plebbe* belügyminiszter végighallgatta a deputáció szónokának, *Königschata* ügyvéd beszédét s aztán így válaszolt:

A zsidó Oroszországban idegen nép, tehát szegénynek kell lennie. De uraim, mégis javítani akarunk a zsidók helyzetén. E célból tudassátok a zsidó ifjúsággal, fiatalokkal, leányaitokkal, az egész zsidó intelligenciával, ne higgyék, hogy Oroszország elavult, korhadásnak indult szervezete; az eleterős Oroszország el tudja majd nyomni a forradalmi mozgalmat. Nem igaz, hogy a zsidó gyáva. A zsidó bator nép. Dél-Oroszországban a zsidók 90 bent a birodalomban 40 százalék a fradalmároknak. Bár nyugtalanít bennünket a forradalmi mozgalom törekvése, de mi majd meg fogjuk semmisíteni. De tudjátok meg, ha nem sikerülne nektek a zsidó ifjúságot a forradalmi mozgalomtól távol tartani, oly tihetelenné fogjuk tenni a zsidók helyzetét Oroszországban, hogy a zsidóknak egy szág el kell hagyniuk Oroszországot . . .

A küldöttség aztán arra kérte a minisztert, eszközöljön ki a cártól némely pénzbeli segítséget a kisebbségi áldozatok családjai számára, de *Plebbe* visszautasította a kérelmet. A küldöttség most már csak azt kéri, hogy kibaligatásra mehesse a cárhoz. *Plebbe* az audiencia kieszközölését megígérte, de csak az alati a feltétel alatt, ha a deputáció a zsidók halálját lejezi ki a cár előtt a kisebbségi zavargások elnyomására fogajapított erélyes rendszabályokért.

— **A paristák kiskáptalanja.** Ma fejezte be a paristák kiskáptalanja több napig tartó fontos tanácskozásait. A mai ülésen először különböző indítványok kerültek tárgyalás alá, aztán az iskola- és nevelésügyi bizottság terjesztette megállapodásait a kiskáptalan és a rendkormány elé.

A bizottság megállapodásai közül legfontosabb, hogy ezentul szaktizsga nélkül tanárnak senkit sem helyeznek ki a gimnaziumokba, tehát egyáltalán nem taníthat adig senki, míg tanulmányait el nem végzi. Eddigi szokás szerint ugyanis az egyetemi tanulmányi évek végzetével szaktizsga nélkül is tanítható a gimnaziumokban a parista tanár. A most működő helyettes tanárokat nézve szigorították a tanulmányi ügykezelést. A tanuló ifjak egészségére is kiváló gondot tognak fordítani. Az ifjak ezentul az iskola ében négyezer fognak orvosi vizsgálat alá vétetni, azonkívül a rend ujoncnevelő intézeteiben több idő tognak fordítani a szórakozásra, a testi egészség fejlesztésére. A rendi növendékek számára külön imakönyvet szerkesztenek. A gyűlésen aztán még a számvizsgáló és a kérvényezési bizottságot választották meg újabb három évre. A számvizsgáló bizottság elnöke: *Müller* Pál, a kérvényezési bizottság pedig *Fekete* Endre lett. A választások eredménye a következő: Rend önk Magyar Gábor; rendi kormánytanács: *Kalmár* Endre, tiszteleti rendlőnök, állandó tag; kormánysegéd: *Pap* Nep. János, a rend pénztárosa, *Fekete* Endre a rend tanügyi biztos, a fiatalok nevelési és tanulmányi ügyeinek vezetője, *Müller* Pál, a rend vagyoni gondnok, *Polcser* Erő, érdemesült házfőnök, *Farkas* József a rend számvizsgáló, könyvvezető és levéltárosa, *Vajda* Gyula, a rend kolozsvári tanárképzőjének főfelügyelője, *Vámos* Károly jószágkormányzó. Kormánytanácsosok: *Váry* Gelert, főigazgatótanár, *Tóth* György, házfőnök és igazgató, *Pámai* Miklós, házfőnök és igazgató. A rendi ujoncok mestere: *Kandveg* Mihály. Házfőnök: *Szűgyémi* János Budapest, *Váradi* Károly Debreczen, *Tóth* György Kecskeméten, *Schichmann* Endre Kis-Szeben (u.), *Kozár* Ferenc Kozsárv. Malonyay István Léva, *Rappensberger* Vimos Magyar-Ovár, *Keller* János Maramossziget, *Balási* József Nagybecskerek, *Horváth* György Nagykiszta, *Timár* Péter Nagykároly (uj), *Horváth* Sándor Nyitra, *Szárnovszky* Ede, *Podolun*, *Rózsahegy*, *Horváth* Sándor Sátorajka-Ujhely, *Panek* Ödön Se meczbánya, *Szinger* Kornél Szeged, *Füredi* János Pozsony-Szentgyörgy, *Pintér* Elek Tata, *Szának* György Temesvár, *Krakasnyánszky* Károly Trencsén *Halmi* László Vác, *Tacsány* József Veszprém.

— **Vizbefutó násznép.** *Jatnica* közelében, mint Lembergből távrosztózzák, nagy szerencsétlenség történt. Késő este nagyszámú násznép jött a vasutról s a kis folyó másik partjára igyekezett kompon. Lehetett vagy batvanan, azonban a kompra csak tizenöt ember ért. A túrelmetlen násznép egyszerre szeretett volna átjutni s mindenki az eső ordulóra akart a kompra menni. Mikor a második oszlop a folyó közepére ért a rozoga alkotmány, a feneke beszakadt s a kompon levő tizenkét ember a vízbe esett. A tuta os és kilenc utas megmenekült, tizen a vízbe fulltak. A halottak közt van egy testvérpár, két anya egy-egy gyermekkel s egy asszony a leendő leányával. A holttesteket még nem sikerült kifogni.

— **Lujza hercegnő adósságai.** *Brüsszelből* jelentik: Koburg Lujza hercegnő ügyében ma két újabb panasz érkezett a bírósághoz. Az egyik egy bécsi cég adta be 150 000 frank erejű, *de Jongh* ügyvéd útján, a másikat összesen tizenegy párisi cég 200 000 frank erejű, *Janson* ügyvéd által. Mind a két panaszos sűrűs tárgyalást kíván. A párisi hitelezők ezuttal egyértelműen jártak el a bécsivel, s minden egyezséget visszautasítottak. *Követelik a király, Koburg Fülöp* herceg, gróf *Lónyai Elemér és feleségének*, továbbá *Clementina* köburi hercegnő és az alsó ausztriai ügyvédi kamara elnökének, dr. *Feistmantelnek* a megfizetését. *Követelik* továbbá a királyné örökségének és a jelenleg fennálló vagyonközösség alapján a király vagyonának a likvidálását is.

— **A telelet.** Komikus kis epizódot jelentenek *Monakból*. A napokban ünnepezték *Albert* fejedelem születésnapját. A program egyik száma díszelőadás volt az udvari színházban, ahol a fejedelem is megjelent. Az első folvonas után a monakóiakból alakult daloskörnek alkalmi énekét kellett előadnia, amelynek szövege így kezdődik: „Ez a mi derék urunk, fejedelemünk *Albert*.” Az ünnepi előadás megkezdődött. A fejedelem jóakaróulag intégetett a község, a színészek és a dalosok felé. A darabban az egyik színész monológot adott elő, amelyben a többi között ez van:

— **Aki nemesen gondolkodik és nemesen érez ezen a világon, az legyőzhető, mert gonosz a világ, csupa rab és gyilkos. És ki a legnagyobb rabló?**

Ezt ugyanasak nagy pathoszal kiáltotta a község felé, aztán szólanul gondolkozva és szomoruan, amint a szerepe megkívánta, a földre tekiutott. A daloskör vezetője a hallgatásból azt következte, hogy most van az a színet, amikor az alkalmi éneket elő kell adni. Főlemelte tebát a dirigálópalcat és a következő pillanatban negyven férfitorokból hangzott el a felelet:

— **Ez a mi derék urunk, fejedelemünk *Albert*!**

Többet igazafél nem kell regélni az esetről.

— **Az államvasuti munkások mozgalma.** Az államvasuti munkások hónap, vasárnap délelőtt felütözik az újvárosi házgyermében gyűlést tartanak. A gyűlésen mostoha helyzetük javításáról tanácskoznak.

A munkások kívánják azok részére, kik kétevé vannak a máv. szolgálatában, a kinevezést, vagyis véglegesítést (ami Ausztriában régen megvan.) Amennyiben az ezidőszori egyezményes munkabeosztás mellett a lönti chat lehetetlen volna tel esíteni, kérik eme rendszer eltörését és helyette évi vagy havi meghatározott (fix) fizetést labkérletményvel. Kérik annak megállapítását, hogy mely időközben kell a munkás fizetésének emelkedni. Kérik a nyugbér rendezését. Tekinve, hogy a vasuti munkásoknál a súlyos balesetek száma nagyon gyakori, kérik a kötelező balesetbiztosítást. Kérik a teljes vasárrapi munkaszünetet. A vasárnap munkáért és esetleges utánórákért, amennyiben ily munkák löntetlenül szükségesekké válnának (örgalmi akadály elhárításakor stb.) külön díjazást kérnek. A munkaidő maximummal 10 órában legyen megállapítva. Középszakszerűi szempontból a műhelyekben mosakodó he yiseg legyen berendezve. Katonai gyakorlat miatt mulasztott idő ne vonassék le a fizetésből. Évenként 8 napi szabadság. Ha valamely munkás kihágást köve ne e. ellene a fejelelmi elaras megindítandó, melynek tárgyasakor mindig a szakmabeli munkások mehozottjais bevonandók. Mondassék ki a szabályban, hogy az a műhely-főnök aki a munkásait akár direki, vagy indirekt módon egyesülési szabadságában korlátozná, szabálytalanságot követ el.

— **Az eskütéri hid.** Serényen dolgoznak az eskütéri hidon, hogy a kereskedelmi miniszter beváltbassa az ígérteit s a hidat az őszel megnyithassák. A hid utstétén lerakták a vasfödélszerkezetet, amelyre most kezdik rakni a burkolatot. A négy torony között már az aszfalt-makadam-burkolatot is megcsinálták, az aszfaltal fakocka-burkolatot raknak. Még a négy hatalmas tizenhat méter magas biztosító oszlop dolgoznak. Az oszlopokat természetből építették, az üreget öntött vastéglával rakták ki. A hid próba-terhelése szeptember tizenötödikén lesz s ha a próba sikerül, a hidat október első hetében megnyitják.

— **Fürdőzők vasuti kalandja.** Egyik olvasók aki tegnap reggel indult el *Karlsbad*ba, írja meg nekünk a következőket: A 693-ik számú gyorsvonat 1111-ik számú kocsjában utazott és kivüli sok más magyar utas is volt a szakaszban. *Latovitz* és *Zboven* között jártak délután. Egy-két utas szundikát is, amikor hirtelen remült. „Tűz van!”-kiáltásokra riadtak fel. Csakugyan a kocsii teteje állítólag a villamosvezetékől meggyulladt. Az utasok nagyon megijedtek s a pánikban senki sem találta meg a vezérléket. Végre 20–25 perc múlva ráakadtak s akkor a vonat nyílt pályán megállt, a tüzet eloltották, s a vonat harminc peronyi késéssel érkezett Bécsebe.

— **Ferdinánd fejedelem Magyarországon.** Zólyomból jelentik: *Ferdinánd* bolgár fejedelem ma délben külön vonattal családja *Gömöri* birtokára vadászatra utazott s oda este megérkezett. A gyermekei már tegnap óta *Gömörön* vannak.

— **A háborgó Vezuv.** A Vezuv kitörése, egy magántávírt szerint, mind hevesebb. A főkráter zserő kötmegeket és lávát lök ki magából és több új kráter nyílt meg. A földalatti moraj is egyre nő. Egy másik napolyi távírt azt jelenti, hogy egy méter magas és egy méter széles lávatómeg ömlik le a *Pompeji* felé vezető uton a *Vezuvról*.

— **Végrendelet-hamisítás egyházi óéira.** Másfél év óta foglalkoztatja Sziellia szigetén a messinai törvényszéket a gazdag *Cassiville* örököse, született *Sespa* Anna báróné. A különben élemedett hölgy egyetlen örökösre akart lenni férjének, s ezért még annak életében különféle ügyeskedéssel iratolt magára több birtokot, hogy az oldalági rokonokat kinullázza; ezek azután beporólták. A pörökösödésnek még vége sem szakadt, amikor az örökösnő előálló boldogult férje végrendeletével, mely általános örökösévé tette, s így unokaöccsei: a *Pulco*-család gyermekei és egyéb közeli meg távolabbi rokonai egyetlen egy lírárt sem kaptak. Erre beporólták a grófnét végrendelet-hamisításért. A végrendeletben *Cassiville* örököse háromszáz ezer lírárt hagyott templomépítésre, s özvegye most tanakot állít, akik igazolják, hogy férje még életében nyilatkozott, hogy ugyanannyi összeget hagy erre a célra. A templomépítést különben már meg is kezdték Messinában, ahol az a közhírt, hogy az özvegy *kidrólag* azért hamisította *Cassiville* végrendeletét, hogy az egész nagy vagyont egyházi célokra hagyhassa. Az örökösnét négy kiváló ügyvéd védi, ami elég alapos védekezés. A vádlottak között van egy *Colantoni* nevű pap, aki állítólag *körmemüködött* a végrendelet hamisításában. Az özvegy főrangú hölgyre nézve különben nagy baj az, hogy *Tricomi* közjegyzője, akinek szintén volt része a hamisítás körül, időközben megszökött, tehát a végvártalálson sem mutatkozott, amely most kezdődött, s amelynek letolyása elé nagy érdeklődéssel néz az olasz főrangú világ.

— **Uj postahivatal a fővárosban.** Jövő hó 1-én a székes fővárosban VIII. *Barruss-uta 103* sz. házban levő üzlethelyiségben a budapesti 9. sz. (Ferenc-körút 39. sz.) posta- és távradhivatal felügyelője alatt, Budapest gy. 37^a megjelölésű új postagyház helyre lép életbe. Ugyancsak a jövő hó 1-én a VII. ker. *József-körút 48* sz. házban levő üzlethelyiségben a budapesti 72. sz. (VII. Budapest. keleti p.-u.) posta- és távradhivatal felügyelője alatt „Budapest gy. 87^a” megjelölésű új poszgyűjtőhely lép életbe. Az új gyűjtőhelyek hivatalos óráikat nétköznapokon reggel 8—12-ig, délután 2—6-ig, vasárnapokon pedig d. e. 9—10 óráig tartják. A gyűjtőhelyek bárholva szülő díjköteles aiantul küldemények továbbá belső Dera, Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába és Németországba szóló értéknélküli vagy 400 K. értékig terjedő csomagok (utánvétel vagy anélkül) felvételével foglalkoznak.

— **A Jüvendő.** *Brády* Sándor kilínő heti lapjának mai száma a következő gazdag és érdekes tartalommal jelent meg: *Dr. Edvi-Ilés* Sándor: Az új választás lehetősége. A halott — politizál. *Dr. Blaskovich* Sándor: A magyar állam gazdálkodása. *Dr. Besnyó* Béla: Született alperes. *Braun* Sándor: Egy kereskedő naplója. *Szász* Zoltán: XIII. Leo. *Kazár* Emil: Szerencsétlenség történt. *Gróf Tolstoj* Alexei: Puszta szállás. *Anatole France*: Beszélgetésem egy kisérlettel az a-b-c eredetéről. *Gárdonyi* Géza: Gyermekeim emlékeim. Uj költők. *Yartin*: A sárgea szocialdemokrácia. *Erdős* Renée: Egy leány élete. *Tolstoj* Leo: Háború és béke. Természettudomány. A forradalom. A szerző közlései.

— **Házasság.** *Széchényi-Kovácsi Krády* Erzsit, *Krády* Gyula, az ismert jeles író hugát eljegyezte *Gömöri-Havas* János, *tiszadáni* földbirtokos.

John Cann londoni békebíró és városi tanácsos nöl vette *Fiigler* Elly kisasszonyt. Az esketésnél, melyet a VII. kerületi anyakönyvvezető végzett, az angol konzul is jelen volt.

Schulmann Adolf rezei gyógyszerész, eljegyezte *Horowitz* Zelma kisasszonyt, dr. *Horowitz* eperjesi jogakadémiai tanár leányát.

— **A verklis ambliója.** Irtnuk már annak idején arról, hogy egy *Hinton* nevű londoni verklis bejelentette, hogy igényt tart állítólagos atyja gróf *Poulette* halálával megüresedett helyre a felsőházban. A *House of Lords* jogi bizottsága, amely ezzel a turesa kérelemmel foglalkozott, kétnapi tanácskozás után kijelentette, hogy a verklis nem tarthat igényt a felsőházi tagságra. Gróf *Poulette* ugyanis 1849-ben mint igen vidám kedvű fiatal tiszt, rövid ismeretség után egy *miss Nevan* nevű nővel lépett házasságra, de hat hónappal a házasság után *miss Nevan* egy teljesen kitéjődött, erőteljes gyermeknek adott életet, mire a gróf érthető okok folytán felbontotta a

házasságot. *Poulette* gróf nem is ismerte el a gyermeket magának soha, elűzte feleségét, majd ennek halála után újból megnősült. Ezek után kijelentette, hogy csak ebből a második házasságából származó fiát ismeri el egyedüli örökösének, míg *miss Nevan* fia részére semmiféle apanaszt sem adott. *Hinton* Viscont, miután felnevelkedett, siplárával keres'e meg kenyerét.

— **Jubiláló dohánnyár.** *Pozsonyból* jelentik: A pozsonyi dohánnyár ma ünnepele 50 éves fennállásának jubileumát. *Braunsteiner* Gusztáv dohánnyári igazgató a munkásoknak szabad napot adott. Reggel az összes gyársemmélyzet, a hivatalnokokkal együtt ünneplőes istentiszteleten vett részt, mire a pénzügyi kincstár képviselőjében *Wangel* főtanácsos beszédet intézett a munkásokhoz, azután *Braunsteiner* igazgató a gyár történetét adta elő, mire a 40 éven túl szolgáló tíz munkásnál jutalmazása következett. Mindegyike díszoklevelet és 120 koronát kapott, *Piszkos* Mária, ki teljes 50 éve szolgál a gyárban munkástársaitól külön ajándékul 100 koronát kapott. Este az igazgatóság a munkásokat megrövidítette.

— **A klastrom titka.** Mostanában divatja van annak, hogy klastromokról egy s más rendellenes dolgok sülnék ki. Franciaországban a *dreuxi* kastélynak akadt legutóbb kellemetlensége a hatósággal. Történt néhány nappal ezelőt, hogy egy *Guille* nevű hivatalnok, aki közvetlenül a klastrom közelében lakik késő este a kertjében ülve, segílyt kérő hangokat hallott a klastrom falának magasságából. Föltételezte, hogy apácát pillantott meg, aki észrevéve őt, újra meg újra esdekelt, hogy legyen a segítségére, mert meg akar szökni a klastromból, ahol az élete pokol. Tizenkét éve van már oda internálva, most huszonnyolc éves. *Guille* szívesen lett volna a segítségére, de a fal hat méter magas. Időközben léptek hallatszotak a klastrom kertje felől, mire az apáca eltűnt a falról. A dolognak híre ment a városban, a rendőrbiztos is megtudta, aki az államügyeséget is értesítette. *Santerand* biztos kiment a klastromba s először a főnöknővel érintkezett, majd a szóban levő apácát, *Marie Marthe*-ot bírta. A főnöknő kijelentette, hogy az apáca *elmeje el van homályosulva*, s ilyen állapotában akart megszökni. *Marie Marth* azt felelte a hozzá intézett kérdésekre, hogy helytelenül cselekedett, a klastromban „boldognak” érz magát és élete végeig ott akar maradni. Erre a biztos visszavonult. Az eset híre azonban tovább terjedt s eljutott egy *Bontier* nevű kőműveshez, aki nem messze *Dreux*-től egy faluban lakik. Elment ez a kőműves a rendőrbiztoshoz s elmondta, hogy *Perrot* és *Flelu* ácsmunkások a főnöknő tevételességére a klastrom újjalakítása alkalmával valóságilag két földalatti börtönt készítettek, amelyeket csoportjaik zárnak el. A két munkás megerősítette ezt az állítást a biztos előtt. A biztos, az államügyész, a két munkás és zsandárok kísérelésben elment a klastromba. A két munkás ka'aulozta a hatóságot. A főnöknő tiltakozott a házkutatás ellen. De *Perrot* ácsmunkás vezetése mellett a kutatás megkezdődött. A fogadószoba falában elrejtve aztán előkerültek a vas csopajjok. Nagynevezen megnyitották, dohos pincelevegő csapta meg a kutatókat s két fekete odót ásitott felükre. Harmadfél méter széles sötét odvak voltak. A főnöknő nagyon meghunyászkodott ezenközben s azzal mentegetőzött, hogy nem tudott ezekről a földalatti börtönökről. Arra a hatóság emberei a klastromban élő mind a huszonegy apácát maga elé idéztette, s azok sorra azt mondták, hogy önként tartózkodnak a klastromban, jól meggyorok és semmi áron sem akarják odahagyni. Még *Marie Marthe* is ezt mondta. A földalatti börtönökről pedig semmit sem tudtak.

— **Szegény gyermekek nyaralása.** A szűnidei gyermekelepek második csoportját e hó 30-án reggel 8 órakor öltöztet k tel a VI. kerületi Felsőerdősor-utca 21. szám a'atti iskolában. Ez a csoport részben aznap délután, részben másnap reggel utazik el.

— **Vasuti szerencsétlenség Szászországon.** *Buchholz* állomáson, *Annaberg* közelében — mint *Ochem-nitz*-ből távirják — tegnap délután háromnegyed háromkor a *Weipert* felől jövő 1887. számú személyvonat egyik kocsijának tengelye hirtelen eltört, mire a vasut kisiklott. Három kocsi fölborult, négy utas rögtön meghalt, egy pedig súlyosan megsebesült. A halottak között volt van *Grund* Albert bernsteini kereskedő s Ötöt lehmai postaigazgató neje. Ezekon kívül még egy nő és egy katona lették halálukat a kocsi romjai közt, akiknek személyazonosságát azonban mindeidőig nem sikerült megállapítani. *Grund* kereskedő neje, va'amin a katona mennysasszonya, akik ugyanabban a kocsiiban ültek, teljesen sértetlenek maradtak.

— **Halálozás.** Id. *Eggenhoffer* József földbirtokos esztergom-vármegyei bizottsági tag e hó 22-én életének 68-ik évében Sárkány-pusztán meghalt. Az elhunytban *Eggenhoffer* József országgyűlési képviselő édesatyját gyászolja.

— **Az özvegy öröksége.** *Bukarestben* nemrégiben meghalt egy *Fischer* nevű szabó, aki nagyon kedvelt tagja volt az oltani osztrák kolóniának. Vagy *nyolcvanezer* korona vagyonot hagyott hátra és mivel osztrák atlatáló volt, a bukaresti osztrák-magyar konzulátus kiküldte *Schmidt* Vilmos nevű tisztviselőjét, hogy a hagyatékot fölvegye. A tisztviselő késő este elment az elhunyt házába, ahol az özvegyet egymagában találta. Nagy tekintéllyel lépett fel, pontos számadást kívánt a vagyonról, amelyet az asszony 1960 korona készpénz és 78.000 korona értékpapírban vallott be, és követele a hagyaték kiadását, mivel a pénz a konzulátusnál kell deponálni. Az asszony eleinte vonakodott ezt megtenni, de végül engedett, miután *Schmidt* azt ajánlotta, hogy menjenek együtt a konzulátushoz. A konzulátus hivatala azonban későre járván az idő, be volt zárva és akkor *Schmidt* rábeszélte az asszonyt, hogy kocsizanak a lakásába, ahol ő a pénzeszközait majd elteszi reggelig. Mivel szigorúan hivatalos hangon beszélt, ez imponált az asszonynak, s babczoa bár, de beleegyezett mindennek. Késő éjszaka aztán *Schmidt* eszméletlen állapotban részegen találta meg egy rendőr. A rendőrségen örák-hosszat aludt. Megmozgatásakor 1400 lelt találtak nála, amelyet *Schmidt* azzal követelt vissza, hogy az a konzulátus pénze. Visszaadta neki a pénzt, mert semmi rosszat nem tudtak róla. Hazazérve, még éjjel, magához vette az özvegy bunnjait is és megszökött. De erre csakhamar rájttek és a rendőrségnek sikerült is őt *Szászvárosban* letartóztatni.

— **Megszökött katonatiszt.** *Berlinből* jelentik, hogy ott tegnap letartóztaták báró *Horn* volt százados, a trienti lovas vadász-század parancsnokát. Báró *Horn* néhány hónappal ezelőt *Meránból*, ahol kurát bészérelt, elűnt. Akkor levelet hagyott hátra azzal, hogy miután zsarolótól nem tud menekülni, öngyilkossá lesz. Ezt a tervét azonban nem hajította végre. hanem megváltoztatva külsejét, Németországba szökött s Münchenben több váltót hamisított volt tisztársai és kereskedők nevére. Most *Berlinben* letartóztaták.

— **Egy végrehajtó, aki nem hajt végre.** A pestvidéki törvényszék, mint fegyelmi bíróság ma elítelt egy végrehajtót, mert nem akart végrehajtani. A különös és valószínűleg páratlan férfiu, akinek sok ad'cs halászen megszorítaná a kezét. *Petrovits* Lajos. A nagykövati járásbírósgat megbizta, hogy *Deutsch* Mór odavalló kereskedőnél foglaljon le mintegy 200 korona értékű ingóságot. A végrehajtó a végrehajtót kiküldötte közbenjótévelel *Deutschnak* csak a butorsait foglalta le, ellenben a kereskedő áruinak leogallását azért tagadta meg, mert *Deutsch* felmutatott egy cégbejelentést, mely szerint az üzlet már nem az övé. A végrehajtó előterjesztésére a bíróság újból utasított a *Petrovits* végrehajtót, hogy *Deutsch* áruit foglalja le s helyezze szoros zár alá. *Petrovits* újból megtagadta a végrehajtást. Erre a végrehajtót ügyvéd, e panaszra ment a járásbírósgat-hoz, mely *Petrovits*ot fegyelmi vétség miatt helyezte vád alá. A pestvidéki törvényszék mint fegyelmi bíróság ma délutól tárgyalta ezt ügyet s *Petrovits* Lajost az ügyész indítványára 50 korona pénzbírságra látta.

— **Letartóztatott szélhámus.** Egy züllött fiatal embert tartóztatott ki ma a rendőrség. Az illető h r-lapirónak adta ki magát s így üzte kis szélhámuskodásait. Legutóbb egy vidéki díjmont fosztott ki egy társával. A szélhámus a Zsigmond-utca 42 számú szálló ét'ermében ismerkedett meg *Jaksa* Vazul díj-nokkal, akit mulami vitt a szélhámus egy másik társával. A mu'aság alatt azután kifosztották a tapasztalatlan fiatal embert. Elvették 100 koronáját és ezüst óráját. A rendőrség az ábirapírórt letartóztatta. Megállapították, hogy *Rutkai Molnár* Aladár, rovtott mu tu, a fővárosból ki volt tilva és most okirathamisításért köröztek.

— **Az Unió-gyufagyár égése.** A Buda'ok és Kis-Tétény határában lévő *Unió-gyufagyár* ma délután egy óra 45 perckor kigyuladt. A tűz veszedelmes jellegét öltöt, úgy, hogy a környékbeli falvak tűzoltóságai segítségért kérték a fővárosi tűzoltóságól. Innen *Blaschek* Hugó segédszisz vezetése mellett a IX. kerületi tűzörség vonult ki két kocsival a veszedelem színhelyére. A tűz a gyártelepen, amely leginkább faépületekből áll, gyorsan elharapódzott, s hét óra után az egész telep lángba borult. A tűzoltóságok és a gyár munkásai, akik körülbéll kilenvenen vannak, óriási erőfeszítéssel dolgoztak, hogy amit lehetséges, megmentsenek. A nagy tüzet tömérdek kiváncsi ember nézte. Összesereglett az egész környék népe, mert attól is lehetett tartani, hogy a tűz tovább harapódzik, s a szomszédos házakat és gyárakat is elpusztítja. Késő délután sikerült lokalizálni a tüzet, úgy, hogy nem kellett többé tovaterjedéséről tartani, maga a gyárépület azonban elpusztult. A fővárosi tűzörség csak este tért vissza a fővárosba. A kár 20.000 korona, amely a biztos társ révén megtérül.

„THERAPIA-PALACE” Dr. Ebers Henrik főorvos szakavatott
vezetőse által. CIRKVENICÁN, Fiume mellett.

Nyáron tengeri-fürdő. Télen hidegvizgyógyintézet. Egyetlen homokos tengerpart a Quarneróban. — Magyar konyha. — Magyar levelezés. — A tengerpart főnyeny Kneipp kura.

— **Automobil-katasztrófa.** Baselből jelentik a tegnapi kelettel: Ma este a Rajna hidján súlyos automobil-szerencsétlenség történt. Egy automobil, amelyben dr. Laroche és Ruof gipszkereskedő ült, nekiment a hid öntött vaskorlátjának, szétverte azt és belezuhant a Rajnába. A csónakos-egyesületnek, amely véletlen szerencséből éppen gyakorlatozott a folyón, sikerült élve kimentenie a két szerencsétlenül járt embert, akik azonban súlyos sérüléseket szenvedtek. Az automobil eltűnt a hullámokban.

— **Riadalom az oroszánketreben.** Az állapotokban hetek óta produkálja már magát miss Margueritta, egy szép angol asszony, aki idomított oroszlanjaival bámulatos mutatványokat végez az oroszánketreben. Minden délután két előadás rendez miss Margueritta s az eddigi előadások mindig a legnagyobb rendben, minden baj nélkül mentek végbe. Ma este fél hétkor ismét fellépett miss Margueritta s ezúttal először új ruhában lépett be az oroszánok közé. Alig lépett be a ketrebe, az egyik himoroszlán mauskodni kezdett, dühösen morgott az álláslelédítő felé, majd hirtelen ráugrott és a jobbkarját marogolni kezdte. Miss Margueritta segítségért kiabált. A közönség soraiban nagy pánik keletkezett s a veszedelem láttára miss Margueritta férje, egy Herzog nevű bécsi ur s egy szolga ugrottak be a ketrebe s az alaposan összemarogott nőt nagynehezen kiszabadították a megvadult oroszán karmai közül. A szerencsétlen asszonyt ajultán hozták ki a ketrekből s orvosokat hívtak hozzá a közeli zsidó-kórházból, akik sebeit bekötötték s átszállították a kórházba a súlyosan sebesült nőt, akinek állapota nagyon veszedelmes. Miss Margueritta innen Berlinbe készült és berlini vendégjártékára csináltatta az új ruhát, amelyben ma megjelent az oroszánok között, hogy hozzászoktassa az állatokat. Amde első kísérlete mindjárt balul ütött ki.

— **Harcias betörés.** Nagy csetepaté volt ma délután a Barcsav-utcában egy pár átkoscsos lakásfőző és két rendőr között. Az Erzsébet-körút egyik házába ugyanis ma öt lakás osztohatott be s míg ez az öt ember lent járt az emeleten kikémele a helyzetet, egyik társuk őrt állt a kapu alatt. Az őr valami gyanús dolgot vett észre s tüty-jelt adott társainak, mire ezek hanyathomlok rohantak le az emeletől. A házmester észrevette és üldözte őket. A betörők a Barcsav-utcaba menekültek, ahol két rendőr került eléjük s a rendőröknek sikerült az egyik betörtöt elfogni. Amde a többiek nem hagyták tartsukat, a rendőrökre támadtak s társukat heves harc után kiszabadították s azután elmenekültek. A rendőrség keresi a harcias betörőket.

— **Halálos szerencsétlenség.** A Mária-Terézia-ter 16. szám alatt lévő Gerber-tele vendéglőben halálos szerencsétlenség történt ma délután. A vendéglős egyik barátja, Nagy Sándor volt dombóvári vendéglős egy 22 literes boros hordót akart leeresztetni a pincébe a csaposlegény segítségével. A hordó azonban a korhadt falapcsón megcsuszott és Nagy Nándoron keresztülment. A szerencsétlen embert a szó szoros értelmében összelapította a hordó, úgy, hogy holtan szedték össze a pince lépcsőzetén. Holttestét bevitették a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **Egy érdekes ötle.** Kétségtelenül a nagy külföldi áruházakban nyílik legelőbb a kalam a házi-tolvajok működésére, kiknek kezen mesés összegű értékek sikkadnak el s az enyves kezű alkalmazottak által elkövetett lopásoknak száma és sok élesége szinte hihetetlen. E szomorú tapasztalatok készítették az ilyen nagyobb áruházakat arra, hogy telepükön egészen külön rendőrszolgálatot létesítsenek, úgy, hogy a detektívek szárai járják szüntelenül keresztül-kasul e rengeteg üzlethelyiségeket. Ezek még éjszaka is figyelemmel kísérik az üzleti személyzet életmódját és minden egyes alkalmazottnak jövedelméről kellően tájékozva vannak. A mi hazai nagy áruházunk, a Párisi Nagy Áruház (VII. ker., Kereszt-ut 28.) egészen más és új álláspontra helyezkedett el a lopásokkal szemben. E cégnél elve csak o. y egyéneket alkalmazni, kik munkáikkal igazolhatják kiogásatlan tisztességüket, alkalmazottait jól fizeti és bumánus bánásmódban részesíti s ilyképpen detektívek nélkül is sikerült neki ez irányban oly fényes eredményeket elérni, hogy az utóbbi időben előfordult néhány tisztességtelen — mert be nem igazolt — denunciació fölöttán indítatva érzi magát, nyilvánosan magát arra kötelezni hogy bárkinek 100 korona jutalmat fizet, aki csak egyetlen oly esetet tud bebiztosítani, amelyben a cégtől lopott jószág szerepel. És ime ez a véletlen ötlet lasszik a legjobb és legbiztosabb övrendszabálynak. Manapság mindenki olvas újságot és tudomást vesz a hirdetőt 100 koronás jutalmáról s ilyképpen a hivatásos detektíveken kívül egész sereg önkéntes detektív szeme tapad az o. y áura, melyre az a gyamu terelődik, hogy nem igaz uton került ki a Párisi Nagy Áruház laborintusából. E valóban jeles ötletért, mely példátlanul elriasztoghat a tolvajokra, maga a Párisi Nagy Áruház is jutalmat érdemelne, mert ime megmutatta a legegyszerűbb és legbiztosabb utat, amelyen haladva az erkölcsű sülyedés terjedésének sikeresen utját szeghetjük.

— **Óriási munkássztrájk.** Pétervárról jelentik, hogy Bakuban nagy munkássztrájk tört ki. A sztrájkot régóta előkészítették s most egyszerre harmincezer munkás szüntette meg a munkát. A sztrájkolók, akik bémelésést és helyzetit javítást követeltek, vörös zászlók alatt gyülekeznek és megtagadják az enge-

delmességet a katonaságnak. Már eddig is több véres összecsúszás történt a munkások és a katonaság között. A lázadás egyre terjed.

— **Sztrájkoló bérkeoisok.** Párisból jelentik, hogy a bérkeoisulajdonosok az éjszaka elhatározták, hogy ma megkezdik a sztrájkot.

— **Rendőri hírek.** Engel Sándor fuvarosnak a Fáy-ut 72. szám alatt lévő istállója ma délelőtti kigyuladt és leégett. A kár 3000 korona. — Ma hajnalban az Oktogon-téren Kovács Károly tizenkilenc éves napzsmos és Fvine Lipót harmincuoyo éves lovász összeverekedtek és összeszurkálták egymást. Princ oly veszedelmesen megsérült, hogy a mentők élet-halál közt vitték a Rókus-kórházba. — Tegnapelőtt a Hűvösvölgyben egy tára löklaszott ember holttestére akadtak. A holttestben ma fölsimerték Steiner Ignác negyvenkilenc éves követőt, akit a nyomor kergetett a halálba. — A Rudolf-rakodópánton július 22-ikén kifogott holttestben ma fölsimerték Práger Béla váci nyomász, aki fűrészes közben fulladt a Dunába. — A rendőrség ma letartóztatta Szeke György harminceves írószolgát, Zerri János harmincegy éves kocsist és Feuermann Lipót kereskedősegédet. Mind a hárman veszedelmes tolvajok.

(x) **Intézeti leány- és nő főhermeneket** pontosan a megfelelő előírás szerint szállít a feltétlen megbízható Stern József főhermenű cég, Budapest, Kalvin-tér 1. Alapítotott 1860. Részletes nyomtatott költségvetések postafordultával küldetnek.

(x) **Capillator** tudományon alapon készült egyetlen biztos és azonnal ható hajnövesztő és hajpólszer minden hajbetegség, őszülés és kopaszodás ellen. Egy üveg ára 5 korona. Főraktár: Magyar királygyógyverszter Budapest, Marokkó-utca 2. valamint minden nagyobb gyógyszerárban és drogueriarban is kapható.

(x) **4/4 kg. Kuba-kávét** 15 K. küld bérmentve Belák István kávé-magazin Budapest, Rottenbiller-u. 4.

Rákóczi-kiállítás Kassán.

Budapest, július 25.

A hazafias magyar szívek, áhítottal tekintenek holnap Kassa város történelmi falai felé, ahol az egész ország a kurucvilág hőseinek, azok közt is a legnagyobbinak, a legnemesebbnek II. Rákóczi Ferencnek emlékét ünnepli. A „fejedelem“ fegyvereihez fűződnek az ősi város történetének leglényesebb lapjai, a hála érzése követelte tehát, hogy a kurucvilág kétszáz éves emlékre rendezett ünnepeinek közt a legszebb, jelentőségére nézve a legnagyobb a régi kurucvárosban legyen, amint hogy végre ott álljon majd éremleke is a legtisztább szívű magyar szabadsághősnek. Szép és hazafias gondolat volt Kassa polgárságától, hogy az ünnepeknek alkalmára kiállítás rendeznek a Rákóczi-korszak ereklyéiből, amelyeket kétszáz éven keresztül féltő gond őriz a főurak várkastélyaiában, tudósok gyűjteményeiben a megyék és városok levéltáraiban, könyvtáraiban, a nemzeti és vidéki múzeumokban. A kiállítás pazar anyagát nagy lelkesedéssel hordta össze gróf Zichy Jenő a kiállítás védője és főképp Mihálik József, akiknek munkáját hazafias lelkesedéssel könnyítették meg, élükön József Ágost főherceggel, mindazok, akiknek módjukban volt gazdagítani a kassai ereklye-kiállítást, amely nemzeti multunk legdicsebb korszakát eleveníti meg.

A kiállítás a Ferenc József-téri iskola épületben talált elhelyezést. Az első emeleten és a lépcsőházban izléses, könnyen áttekinthető rendben sorakoznak egymás mellé az ország minden részéből összehozott ereklyék. Az iskola előkertjében a lengő zászlókon körül kuruc ágyúk figyelmeztetik a belépőt a lelkesítő és kegyeletes kiállításra; az egyik ágyút József Ágost főherceg bocsátotta rendelkezésre.

A lépcsőház falait cimerek, kuruc vitézek arképei díszítik, amelyekkel tele van az első terem is, amely egyttal az ott összehalmozott fegyverekkel, butorokkal, konyhaszerszámokkal, az ötvös-művészet mekeivel kulturképét adja az egész 18-ik századnak. Ott van II. Rákóczi Ferenc böcsője sárga rézbe vert domborművekkel, azokivül művészi faragások, butorok, órák, disztálak, kanosók, csodásmentésű poharak, a kurucvilág csataképei és azoknak a tájaknak rajzai és festményei, amerre a kurucvitézek vére szentelte meg a magyar földet.

A második terem a kurucok haditetteit örökíti meg, Pánóciók, mellvérték, remekművű nyerges ágyuminták, csákányok, szurokvetődárdák; ott van Caraffa hóhéjának pallas is, az egyiken rávése a Megváltó. A harmadik szoba a huszárszoba, a kardok, íringiák, buzogányok sokaságával, amelyet gyönyörűség szemlélni az ahhoz értőknek. Az egyik kárda ezek a sokatmondó szavak vannak bevésve *Nos ambo, Mi ketten, vagyis a szablya és a gazdája.* A negyedik teremben van a legérdekesebb gyűjtemény, mert egyttal vannak a nagy tejedelem életére vonatkozó fennmaradt ereklyék. Meg fogja csodálni ott mindenki azt a kis elszárgult, elrongyolott könyvecskét, amely a gyermek Rákóczi ábécés könyve volt, rajta

lajnál a gyermek aláírása: Franciscus Racozi, de magyarul is Rákóczi Ferenc. Egy szekrényben látható Rákóczi Ferenc értékes menetgombja, amely Thaly Kálmán gyűjteményéből való és egy feleséghez intézett német levele, amely csak pár szó ugyan, de világosan mutatja, hogy a tejedelem, bár Kalksburgban nevelték, nem tudott megbarátkozni a német nyelvvel. Ebben a teremben van a tejedelem Drezdában örököpének (Mányoki műve) másolata és két fiának gyermeki arcképe, két csodaszép gyermek akiknek kora halála örök büne marad az osztrák udvarnak.

A következő teremben a kurucvilággal vonatkozásban levő műkincseket, ékszeret, drágaköveket csodálja az ember, nagyon sok belőle a magyar iparosok, magyar művészek munkája, ott vannak Rákóczi nővérének remek himzései, Madarász Viktor, Vágó Pál, László Fülöp festményei, régi selyemhímzésű zászlók, egyházi szerek, amelyek nemcsak történelmi bécsek, de amagy is kinocsekkal érnek föl.

Külön teremben vannak a földszinten az áldozatkész Darnay Kálmán sümegei múzeumából átengedett tárgyak: nehéz selyem hadi-zászlók, fegyverek, kopják, kardok, pánóciók művészi véssékekkel, sok vallató és kizók szerszám, tanúságai az akkori igazságszolgáltatás borzalmainak. Ha még kiemeljük a kiállítás gazdag gyűjteményét, emondtuk azt a kegyeletes kiállításról, ami egy újságikokban összefoglalható.

A kassai kiállítást igazán meg kell nézni annak, aki meg akar ismerkedni a tizenyedik század történetével, amelyre a kurucok szabadságharca ütötte rá bélyegét. És ha aztán látta az ereklye-kiállítást, a lelket átható hazafias érzés mellett, hálával gondol azokra a derék férfiakra, akik e kiállításban a magyar hazaszeretnek és kegyeletnek templomot emeltek. Bár mindig egyttel maradhátának a dicső korszak és beszédes tanúságai.

Kassa, július 25.

A város lobogódiszben van és az utakon ezrekre menő tömeg tolong. A pályaudvar este 4/9 órakor nagy közönség élén Péchy Zsigmond főispán, Münster Tivadar polgármester és gróf Zichy Jenő fogadta Apponyi Albert képviselőházi elnököt. Beöthy Akos Lengyel Zoltán, Papp Zoltán, Kammerer Ernő, Kubik Béla, Molnár Jenő, Fülöp Béla és Bedőházy János képviselőket és a kormány képviselőt, Zsi-únszky államtitkár, az Akadémia küldöttségét és a szomszédos törvényhatóságokat. Este a színházban díszelőadás volt. Ma délután gróf Zichy küldöttség élén koszorozta meg Gerlóczy Géza és Schalkházi László sírjait, kik a kiállítás rendezésének utóói voltak.

Rákóczi-versek.

Írta: Thaly Kálmán.

Rákóczi—Rodostó,

Harmat cseppjéről,
Anyák könnyénél,
Csillagsugárnál,
Kárpát havánál,
Legszébb s legszentebbnél;
A honszerlemnél
Tisztább, szeplőtlenebb
Ez a név — Rákóczi.

Gyászravatálnál,
Halotti dalnál,
Özveggy ruhánál,
Fekete zászlónál,
S legfájdóbb érzetnél;
A honfikeservnél
Búsabb és gyászosabb
Ez a név — Rodostó,

Bonciától nota.

— Énekli egy bújdosó szegénylegény a kurucvilág után. ☞

Hej a szép kurucvilágban
Volt módunk a harcolásban!
A labancnál üstök-vontunk —
Bonciánál megharcoltunk!
Vágtuk, vágtuk, egyre vágtuk,
Addig vágtuk, amíg láttuk!...
Testét raktuk nagy halomba,
Most is látszik hármas dombja.
Nagy darab föld ott, a táján,
Csontjaiktól még felhár:
Bonciától Hencidáig
Ómlott, folyt a német vér!

Hej a jó kurucvilágban
Volt módunk a vigadásban!
Nappal győztünk Bonciánál!

Ünnepeltük holdvilágnál.
Az volt a tánc, az a nóta!..;
Nem mulattam úgy azóta.
Kivirágzott kedvünk bokra,
Ajkunk nyíla víg dalokra;
Égbe harsogott a sípszó,
Hét országra szólt a tor, —
Böncidától Hencidáig
Ömlött, folyt a drága bor.

Hej a jó kurucvilágban
Katonáknak fénykorában!..;
— No de elmúlt; óh, hogy elmúlt!
Azért szívem búnak indult,
Bujdosik most a katona;
Rákócziának édesfia, —
Aki lvt nagy becsületben,
Dicsőséges, víg életben.
Böncidától Hencidáig
Folyt a vér és folyt a bor —
És hiába!.. Hajh mostan már
Könnyeinkek árja foly.

Harangod mezején.

Harangod mezején hideg szél fúdogál,
A Hernád, a Takta szomorúan folydogál;
Fákról a lomb perog — sóhajtoz a berek...
Hej, lesz-e még jobb világ?!

Deret sír a mező, könnyez a fű szála,
Búsán néz le a Bükk Harangod síkjára,
Néz kéklő ormival... Semmi hang, semmi zaj
Nem veri föl a csendet.

Hogy fordul a világ! — Régen, sok év előtt
Mily hadzaj, mily sürgés lép el e mezőt!
Nyerítő paripa, — rivalgó trombita,
Doboknak dobbanása...

Fejdelem sátrában ülnek a vezérek,
Foly a tanácskozás. Egyszerre kilépnek; —
S ki-ki paripára! — Lesi már dandára
Az érkező parancsot.

S ím, sürgés, zaj támad: emez lát sátrához,
Hogy hamar lebontsa; ott amaz kantároz;
Itt zászlót emelnek, — ott készülőt vernek,
Futár fut erre s arra.

Nosza huszár, lóra! Hajdú, indulóra!
Sort állj! Csatarendbe! Figyeld a dobszóral
Karabélylyal elő! — Kardot ki! Egy, kettő...
A jobbszárnnyal előre!

S hármás ágyúszóra, harsogó nótára
Megindul a sereg bátran a csatára;
Zászlójuk oly szépen — ragyog a napfényben
E szent szóval: „Szabadság!”

Vitéztől a nép könnyezve vesz bucsút:
Táborjárások legyen győzelmi út!
S szellők, fák, part, puszták — utánok sóhajtkák:
Legyen győzelmi út!...

Ha nyomva volt a hit, vészben a szabadság:
E téren gyűlt össze az igaz magyarság;
Kik fegyvert foghattak — felcsaptak kurucnak:
Szabadság bajnokának.

— Ím, jó a hajduság; sűrű nagy csapatja
Boesky zászlóját fennen lobogtatja;
Régi hős vezérok lelke szállt beléjük:
Győzni vagy halni készek.

Büszkén ül a nemes délceg paripáján,
Büszkén néz elvégig daliás dandarán;
Nyalka szép huszárok — farkas-kacagányjuk
Meg-meglibben a szélben...:

Harangod mezején tarkállik a tábor,
Körüle zászlósan fejedelmi sátor;
Mörsüle harcendben — a rettenhetetlen
Palotások tanyázzván.

Előtte tábori indulók harsognak:
Bús, mégis buzdító bangjai harcoknak;
Rákóczi dalára Bercsényi nótája
Süvöltve, sírva zendül.

— Régen volt, rég elmúlt, rég elfűdött a föld,
A síkság oly üres, a szél búsán süvölt...
Nincs hadzaj, nincs tábor... Hová lón a bátor
Kuruc-had? — szólj, Harangod!

Dérkőnyel a mező tán két siratja?
Talán a szilaj szél hamvaitak hajtja
Avaron, útfélen, fakó por képében,
Országvilágon által?...:

Merengve nézek szét a sík Harangodon,
S a kuruc-időkről, harcokról álmodom,
És zengek régi dalt — és lokem felsőhajti:
„Hajh Rákóczi, Bercsényi...!”

— Harangod mezején hideg szél fúdogál,
A Hernád, a Takta szomorún folydogál;
Fákról a lomb perog, — sóhajtoz a berek;
Hej, lesz-e még jobb világ?!

A hadgyakorlat áldozatai.

Budapest, július 25.

A boszniai gyilkos menetelésről érkezett tegnapi híradást ma már hivatalosan megerősítik. Rettenetes valóság: a Trebinjéi Bilekig tartó menetelésnek tizenöt magyar fű az áldozata. Békességben ennél gyilkosabb háborút nem kívánhat semmiféle katonai reglama. A hadügyi vezetőség szerint egyébként a tizenöt katona halálának nem okozója se a reglama, se a parancsnokok, a gyilkos egységedül a napsgár. Ha még hozzáveszük, hogy a hadügyi kormány szigorú vizsgálatot rendelt el az ügyben, akkor ezzel vége is a dolognak. Hiszen a hivatalos vizsgálatos hangsúlyozza, hogy az előjta szerezétségeket soha sem lehet kikerülni. Hát ez kegyes és megható nekrológ a szegény tizenöt katona fölött, aki életével adta meg az árát a parancsnoklás bölcsességének. És gyászos a félhivatalos lapudósító tréfája. A hivatalos mentegetődzés bevezető soraiiban a rettenetes tragédiát *hadgyakorlati balesetnek* nevezi. Ime, a jeles közlemény:

A hadgyakorlati baleset illetőleg, mely a 12. gyalogezredet Hercegovinában érte, a Magyar Távirati Iroda illetékes helyről a következőket veszi: A menet Trebinjéből Bilek felé történt. A legénységnek minden menetbeli könnyebbséget megengedtek. A tábori palackok meg voltak töltve és a csapatok után kocsin szállították vizet. A hőség 40 fok Reaumurra emelkedett. Igyekeztek a közelfekvő Bileket lehetőleg gyorsan elérni, hogy ott a katonaság pihenhessen. Azonban Bilektől egy kilométernyire 11 katonát napszúrás ért, akik meg is haltak. A gyengélkedőket kocsin szállították a menet után. Utóbbiak száma nincs még megállapítva, azonban valószínűtlen, hogy számuk oly nagy volna, mint azt a lapok jelentették. Legmesszebb menő vizsgálatot rendeltek el és a hibákat legnagyobb mértékben felelősségre fogják vonni.

Erre az első hivatalos mentegetődzésre menten rácsafol a hadügyminisztérium hivatalos jelentése, amely már bevallja, hogy tizenöt áldozata van a bileki gyakorlatnak. A hadügyminisztérium hivatalos jelentése így hangzik:

A közös hadügyminisztérium felhatalmazza a k. u. k. Corr. Bureau a következők közzétételére: Több napilag ama hírt közli, hogy e hó 20-án egy menet alkalmával a 12. gyalogezred legénysége közül Trebinje és Bilek között több katona halt meg napszúrás következtében. Bár az ezen menet kivételére vonatkozó a lapokban foglalt megjegyzések nem felelnek meg a tényeknek, sajnos, meg kell állapítani, hogy az illető napon 15 halálos kimeneteli napszúrású eset fordult elő. Az eddig megejtett beható vizsgálatok azon eredményre vezettek, hogy a menetet megkönnyítésére és a vízszerezésre szükséges intézkedések és előkészületek megtörténtek és ismételtlen pihenés szakította meg a menetet. A szomorú balesetek oka az illető vidéken is rendkívül magas hőmérséklet lehetett, mely a menetet vége felé 22 fokról 40 fok Reaumurra emelkedett.

Tehát a rendkívül magas hőmérséklet az oka mindennek. Senkisémm hibás, senkisémm tehet a katasztrófáról, egységedül a hőmérséklet. Ez a tenorja a következő harmadik félhivatalos jelentésnek is, amelyet a Budapesti Tűzoltóhoz nyilvánosságra:

A lapok hírt adnak egy vézetes menetgyakorlatról, amelyet Trebinje és Bilek között e hó 20-án tartottak és amelynek több ember életét vesztette. Hiteles adatok alapján a következőket jelenthetjük: Egyszerre távirati uton beszerzett információk szerint az e hó 20-án Trebinje és Bilek

között lefolyt menetgyakorlaton tényleg 11 ember szenvedett halálal végződő napszúrás. A csapatok a menetelésre minden előrt és szükséges intézkedést megtettek, meg volt engedve minden lehető egynevezett „menetkényelem”: a zubbonyok kigombolása, a derékszíjak megeresztése, a nyakra 6k lovátala, a lépés be nem tartása, a fegyver tetszés szerint való vitele, beszélgetés, dohányzás stb. A tábori palackok tele voltak, azonkívül minden száznál volt néhány hordó víz, az uton pedig azokon a helyeken, amelyeket a csapat érintendő volt, ugyancsak készítettek ki vizet. A nap folyamán öt pihenő adatot. A menetképtelenekeket az uton összeűjtötték és kocsin szállították tovább.

Hogy ezen intézkedések dacára előfordultak ezek a napszúrású esetek, az egységedül annak a körülménynek tudandó be, hogy a hőmérséklet ezen a napon 40 fok Reaumurra, abnormis magasságot ért el és a rekkenő forróság ellen annál kevésbé lehetett védekezni, mert a legnagyobb meg előzetlenül Bilek előtt, körülbelül egy kilométernyire a menetelőt állott be és az ott tartott pihenő meghosszabbítása, árnyék és víz híján, nem gátolhatta volna meg a katasztrófát.

Hogy így megleiben is kell menet- és haraggyakorlatokat tartani, az csak természetes, (?) mert komoly esetben gyakran beállhat és beáll annak a szüksége, hogy a csapat hasonló viszonyok közt kénytelen működni és harcolni. Békében természetesen megteszik a szükséges ellenintézkedéseket, megtették most is, de az ilyen szerezétségeket sohasem lehet teljesen kikerülni, hiszen még a mindennapos polgári életben is előfordulnak rendkívül időjárás alkalmával szerezétségeket s azok ellen igen nehéz óvintézkedésekről gondoskodni.

Mint minden hasonló esetben, úgy most is szigorú vizsgálatot rendelt el a hadügyi kormány és gondoskodott egyidejűleg arról is, hogy az ilyen esetek egyáltalában elkerülhessenek.

Szomorú, de való, hogy a hivatalos jelentés mond igazat s az áldozatok száma tizenöt. Tizenöt katona meghalt a béke háborújában. A július 20-iki gyilkos eredményt a szerajevói újságok így mondják el:

A Trebinjén állomásozó 12. gyalogezred két zászlóalja körülbelül nyolcszáz emberrel Nevezinjébe indult július 20-án, hogy résztvegyen a manőverben. Utközben — jelszó rendelt folytatán — a bileki katonasággal hadakoztak. A bileki fél derekas fellépése miatt a 12 gyalogezrednek nem volt ideje hosszabb pihenőre. A hőség akkor rendkívül volt: 47 fok Celsius napon! A bakák az előirt fölszerelésen kívül még parádés mondták és cipőt is vittek magukkal. Noha a Bilekbe való berukkolást tizenkét órára rendelték, a gyakorlat két órával tovább elhúzódott.

Már a délelőtti órákban az egyik ezredorvos hetven marótit jelentett, mégis tovább folytatták a gyakorlatot. Ennek elvégzése után a bileki tábornok az ezredparancsnok helyettesének, Grünweig alezredesnek pihenőt ajánlott arra az esetre, ha az ezred fáradt volna, amit azonban az ezredes, a legénység magatartását teljesen jeltreismerve, nem fogadott el. Török ezredparancsnok maga már előbb — kimerülve a hőségért — kocsiira ült és Bilekbe hajtatott. Bilektől két három kilométernyire aztán elkövetkezett a katasztrófa. Az ezred fele összerogyott, kilenc ember az ut szélén napszúrás folytán szörnyethalt, tizenöt embert eszméletlen állapotban kórházba vittek; ezek közül hatan iszonyu gyorsan között rövid idő múlva kisenvedtek. Azoknak a katonáknak a száma, akiket kisebbokú napszúrás ért, bizonytalan, de mindenesetre meghaladja az ötvenet. Négy ember eltűnt.

A magyar fűk veszte szörnyű hatással volt a lakosságra és a legénységre. Kedden temették el a tizenöt halottat egyetlen közös sírba. Az itteni bennszülötteket is nagyon e keserítette a dolog és sokan így fakadtak ki:

— Ha így járnak el saját fiaikkal, nem csoda, ha anyja a szűkevény!

Hogy a katasztrófát el lehetett volna kerülni, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy egy százados, látván a legénység kimerültségét, a nap lementéig árnyas helyre húzódott és csak késő este érkezett Bilekre teljesen egészséges századdal. A 12. ezred a szó szoros értelmében harc képtelen lett. A zenekarból öt száz legény maradt épen és játszott az uton mindössze kétszáz embernek.

Általános a nézet, hogy nem lett volna szabad gyakorlatot végezteni az ötvenhét fokos melegben, hiszen elég volt a Bilekig való menetelés. Ha már gyakorlatot akartak tartani, elég lett volna rövid manőver is. De még a hosszú gyakorlat sem végződött volna tömeges emberhalállal, ha az ezred a manőver után pihenőt kapott volna a Trebisnica

folyló partján. Az ezred tisztjeit is módöllött elkeresette az eset. A megtizedelt ezred egy nap pihenő után folytatja útját Nevezinje felé.

Egy exekutor dicséreti.

A pestvidéki törvényszék ma ötven korona bírságra ítélte Petrovits Lajos végrehajtót, mert nem akart foglaln.

Férfit dicsérnek im e hurok,
Férfit magasztal im ez ódám!
Horác szelleme: lengj köröttem,
S protegálón mosolyg le ó rám.

A férfi hős, a férfi dalja,
Nem vérezett bár hőz csatákon,
De minden szilárd jellem valja,
Hogy hős legény ó — hej — a gátón!

Oly hős és bátor, mint Herakles,
S oly böcs, mint Sokrates volt egykor,
Hogy szülhetne e törpe század,
E silány, bűnös és beteg kor?!

Dicső fejt dicsíte büszkén
Örögzöld babér büszke ága,
S illatos, szent olaj aranyját
Had hullalom fűrtös hajára.

Hódoljanak a fők, a térdek:
A költő ime térdet hajt, ó
Előted, ki nem hajtasz végre
Ég nagy fia, hős végrehajtót!

K. S.

SZÍNHÁZ, ZENE

Budai Nyári Színház. A Budai Nyári Színházban holnap, vasárnap lesz a bemutató előadása Major Simon *A bűnös asszony* című eredeti népszínművének. Hátfőn *Gorkij* nagyszerű drámája, az *Ejjelet menedékért* kerül színpadra és pénteken huszonegyedikszere. Kedden Veridnek *A két farsangi* című operája, szerdán *Az újfundlandi* című énekes bohózat, csütörtökön *Faust* opera van műsoron. Szombaton és vasárnap *Hegedüs* Ferenc, az Operaház tanzá vendégfellépésével a *Fatinica* című operette kerül színpadra, melyben a vendégművész Kanocsukoff szerepét játssza. *Hegedüs* Ferenc különben több es.én fog vendégszerepelni a Budai Színházban.

Városligeti Színház. Vasárnap délután *Ujházi* Edével a címszerepben *Hauptmann* Gerhardt *Crampton mesterét* adák; este a *Bob herceg* és *Mici hercegnő* A *Heidelbergi diáktét* című újdonság bemutatása kedden, 28-án lesz. Az újdonság írtal, melyben *Ujházi* Edének kitűnő szerepe van, általános az érdeklődés. Jégvrek a bemutató előadásra hétfőtől kezdve elővételi díj nélkül válthatók.

A new-yorki operáról. *Conried* Henrik, a new-yorki *Metropolitan House Opera*, Amerika legnagyobb dalmű-színházának új igazgatója néhány hónapos európai körút után hazakészül New-Yorkba. Utközben érintette Bécsot, amely szülővárosra, s ott érdekes dolgokat mondott el az amerikai színházi viszonyokról és művészi terveiről. A *Metropolitan House Opera* részvénytársaság tulajdona, amelyben nem kisebb értékű nevek, mint *George J. Gould*, *H. Mackay*, *Vanderbilt* stb. milliárdosok a részvényesek. *Conried*ot, aki huszonöt éve áll az élen az *Irving-téri* német színházban s ennyi idő alatt elsőrendű színházi embernek bizonyult, a részvényesek hitták meg *Grau* Maurice igazgató lemondása után az igazgatói székre. *Conried* az ajánlatba csupán úgy ment bele, hogy művészeti kérdésekben korlátlan szabadságot biztosítottak neki. *Conried* fenn akarja tartani a színház nemzetközi jellegét, mivel ez felül meg az amerikaiak ízlésének. Az a szándéka, hogy minden operát lehetőleg azon a nyelven adat elő, amelyen szövegkönyve íratott úgy hogy színházában angol, német, francia, olasz nyelvű előadások fogják egymást váltogatni. Ami a jövő évad játéktervét illeti, *Conried* a következő művek előadását tervezi: *Wagner* összes operáit, a *Trisztán és Izolda* kivételével, továbbá *Faustot*, *Roméo és Júliát*, a *Hugenottákat*, a *Próvétát* és *Carment* francia nyelven, *Lamermoori Lucidát*, az *Elisir d'amore*t, *Rigolettót*, *Traviatát*, *Aidát*, *Puccini Bohémjét*, a *Paraszt-boccsületet* és a *Pajzásokat* olasz nyelven, végre *Goldmark Házi tücsökjét* és *Smetana Eladott menyasszonyát* (mind a kettő első bemutatóját írta meg Amerikában) angol nyelven. Az évad olujja a *Parsifal* bemutatója lesz. Erről a kérdéssel *Conried* igen érdekes kijelentéseket tett. Mindenekelőtt kiemelte az az érvét, hogy ó tulajdonképp nem cselekszik a *Parsifal*at egyebet, mint amit 1913-tól, vagyis attól az időtől kezdve, melyben a *Parsifal* szerzői joga elévült, a világ összes színházgatói meg fogják tenni. Csupán a *Parsifal* méltó előadhatása végett 325.000 K. költséggel átalakította színháza színpadát, felszerelte azt

forogó színpaddal. A díszletekre és jelmezekre 160.000 K. költ s mindezek megtervezésével és elkészítésével a külföldi legelőkelőbb szakembereit bizza meg.

Szerződötetés. *Etsy* Emiliát, a Városligeti Nyári Színház drámai színésznőjét a kolozsvári Nemzeti Színház tagjai sorába szerződötete.

A soproni német színészet. A soproni-pszonyi színészövetség tárgyalása során egyik felszólaló, mint soproni tudósítónk jelentette, azt mondta, hogy a közönség Szendrei társulatával nem volt megelégedve. Ezzel szemben egy soproni olvasónk azt írta, hogy a közönség teljes mértékben méltányolta Szendrei érdemeit s társulatának jeles működését. Egyébként a soproni magyar színészet ellen folyó intrikákról is beszámol e levél a következőkben:

Szendrei a soproni szintű bizottságtól egy igen bizelgő hangú átiratot kapott, amely egész társulatát felmagasztalta és csak némi apróbb és lényegtelen pótlásokat hozott javaslatba. Ezen átiratot az összes soproni és pszonyi lapok közölték. Már most ha a szintű bizottságot komolyan akarják venni, képezhető-e, hogy önmagát dezavualja? Más, sokkal nagyobb baj van a szintű bizottsággal és ez az, hogy szervezte szerint a többség németekből és nem magyarokból áll. Legnagyobb, mondhatnám általános megbotránkozást keltett, de méltán keltehetett is, hogy a német színészet mellett egy magát uton-utóellen igaz magyar érzelmi embernek nirdet ember kardoskodott és éppen az ő érvelése volt döntő a német színészet javára. Mégis a legjobb reményekkel nézünk az augusztusi közgyűlés elé, amikor a névszerinti szavazásból megtudjuk, hogy k.k. akarják a szépen induló magyarosodásnak útját állani. Míóta a *Schlaederer* által vezetett pángermán part létört, azó a is van egy párt melynek élén a város által fizetett tisztviselők állnak, kik nyíltan hirdetik német voltukat és folytonosan a német színészet szükségességét hangoztatják. Az annak idején oly nagy lelhaborodást keltett memorandum aláírói és a német színészetet megszüntető leirat ellen peicionnák legnagyobb része a magyar színészet állandósítása mellett foglal állást s ezek csak azért írják a azt a szegyenletes memorandumot, mert állításuk szerint a miniszter jogtalanul megsérlette a város autonóm jogait. Ugy a magyar, mint a német lapok a legmelegebben bucsutkál a Szendrei társulattól s mindama kívánásuknak adtak kitéjezt, hogy bárosak e társulat jöjné ismét vissza Sopronba. Azt hiszem eléggé bizonyítja ez is, hogy a szintű bizottság határozatát megfontolás nélkül, csakis a bizottságban tulsyban levő német elemek befolyása alatt hozhatta, mert ha valamikor, úgy most van ideje annak, hogy a német színészet kiközösöltesse Sopronból.

Vidéki színészet. *Németh* József színházalata, mint megemlíttük, a jövő hónap 15-től Egerben fog játszani hat héten keresztül. Az égrí vendégszereplés után a társulat rendez székhelyére Miskolcra tér. *Németh* József társulatához szerződötete *Edikát* Márton, a Magyar Színház fiatal komikusát, *Kornai* Bertát, a Magyar Színház fiatal művésznőjét, három estén vendégszereplést a komoráni színházban; a *Drótos*ót, *Svithákok* és a *Nebátvirág* 10 női szerepét adta. Mindahárom estén szülőiülés meglett a színház. A közönség sokat tapsolt a művésznőnek.

Legújabb zeneművek kaphatók Szilágyi Béla könyv- és zeneműkereskedésében Budapest Rákóczi-körút 26. Operák és operettek szöveggel: *Goldmark*, *Berchibergeni Götz* 18.— *K. Bizet*, *Carmen* 10.80 *Leoncavallo* *Bajazzo* 14.40 *K. Verdi*, *Aida* 14.40 *K. Zieherer*, *Svithákok* 12.— *K. Khinai* mézesbetelek 12.— *K. Lehár*, *A drótos*ót 2 fűzetben, magyar szöveggel 6.— *K. Bob herceg* 2 fűzetben 6.— *K. Katalin*, *Casanova*, *Kis szökevény*, *New-York szépe* egyenkint 6.— *K. Potpourri* szöveg nélkül *Lincke*. *Indra* 3.— *K. Luna* asszony 3.— *K. A svithákok* 3.60 *K. Édes lányka* 2 fűzetben 6.— *K. Keringők*: *Bob-keringő* 2.— *K. Luna-keringő* 2.00 *K. A drótos*ót-keringő 2.40 *K. Amoureux* *Valse* 42.40 *K. Édes lányka-keringő* 2.40 *K. Hunnia-keringő* 2.— *K. Legújabb tánc* a *Cake Walk* (betét a *Mici hercegnő* operettben) 1.80 *K. Kedvet* kuplák és dalok: *Huber*, *Stör* így? *tréfás dalok* 2.40 *K. Gross*, *Az én papám* 1.60 *K. Kutscher*, *Ausser* *Rand* und *Band* 1.60 *K. Hirsch*, *Herzensdieb* 1.80 *K. Lorens*, *Hausball* bei *Brezina* 1.80 *K. Servus* *Brezina* 1.80 *K. A kis Cohn* 1.80 *K. Megvan* már a *kis Cohn* 1.44 *K. Aletter*. *A légyótt* 1.80k. *Legújabb* angol dal *Good Bye*. *dolly Gray* (Isten áldjon *Maristám*) 2.16 *K. A gólya* dal 3.— *K. Legújabb* 101 magyar dal egyénys modorban 3.— *K. Dankó* *Pista* 50 dala 4.— *K. Nagy* választék *hegedű* és *cimbálon* zeneművekben, valamint *raktáron* van az összes zenei kötet tananyag. Állandó vevők kedvezményben részesülnek. Jégvrekéek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

MŰVÉSZET

□ **A szolnoki műtárlat.** A szolnoki Képzőművészeti Társulat a szolnoki művészköziönia kiállítási termeiben rendezett állandó műtárlatát holnap, 28-án délelőtt 11 órakor fogja megnyitni. A tárlat ünnepélyes megnyitására a művészeti egyesület igazgatósága meghívta *Wassics* Gyula miniszterét is, aki ha a megnyitóra le nem mehetne: megbízottjával fogja magát az ünnepnek képviseltetni. A kiállítás nem csak szám-szerűleg, de minőség tekintetében is igen érdekesnek ígérkezik. Nevezetesen kiállították a *Pettenkoffen*-iskolának, a *Müller-féle* hagyatékából, jelenleg a vármegye

tulajdonát képező képeit, továbbá a *Bihari*, *Hegedüs*, *Illés*, *Kosztá*, *Katona*, *László*, *Fényes*, *Mihalik*, *Pongrácz* *Szlányi*, *Vaszary* és *Zombory* mintegy száz újabb képét, ezeknek egyrészt művészeink a szolnoki kolónia muzeumának ajánlották föl. Ugyanez alkalommal leplezi le a művészeti egyesület a kolónia parkjában *Liget* Miklósnak *Anonymus* szobrát is melynek eredeti mintáját a művész az egyesületnek ajándékozta. A művészeti élet pezsgése különben mindig nyaratszaka kulminál Szolnokon. S annál élénkebb most, hogy a *Hegedüs* iskola női tanítványai is ott telepedtek meg és ott laknak egész szeptemberig. A kiállítás iránt nemcsak meggyeszerie, de a fővárosban 'is élénk az érdeklődés.

TUDOMÁNY, IRODALOM

□ **Kiadvillág.** Ezzel a címmel csinos kötetecske jelent meg az Athenaeum kiadásában, amely *Thaly* Kálmánnak, a Kuruovillág nagynevű buvárnak és legalaposabb ismerőjének verseit tartalmazza. Szébb ajándékok valóban nem adható volna *Thaly* a nevezetes jubileumra, ezek a versek minden történelmi munkánál hitebbent feltűntetik annak a hősi és regényes kornak érzés- és gondolatvilágát. A költemények nagy részénél szinte bühötelennek tetszik, hogy utánzatok; nyelvből, hangulatban, a vers formájára tekintetben teljesen az eredetnek hatását teszik. Látszik, hogy a kuruo költészet hangulata átment *Thalynak* lelkébe. A csinos kötet ára 2 korona. A költemény-kötetből befolyó összegek — a kiadói költségek levonásával — a *Kassán* felállítandó *Rákóczi-szobor* alapjának gyarapítására fognak fordírtatni; ennek javára mondott le *Thaly* a maga írói tiszteletdíjáról és ennek javára ajánlotta föl a tiszta jövedelmet a kiadó Athenaeum is. — Ugyancsak az Athenaeum kiadása *Enrdőri* Sándor *Kurucz* *nóták* című gyönyörű köteté, amelynek 2 korona 60 fillér az ára.

□ **Akadémiai pályázatok.** A Magyar Tudományos Akadémia 1896. év október hó 5-ikén tartott összes ülésén elhatározta, hogy bármikor fog is gróf *Szechenyi* Istvánnak, az Akadémia megalapítójának, az ő nevéhez és működéséhez méltó életrajza benyújtani, ennek szerzője 4000 korona jutalomban részesül. Az Akadémia ezután ismételtén föl hívja az írők figyelmét e határozatra. — Az Akadémia *Péczy* regény pályadíjára az 1901—1902. években megjelent magyar történelmi tárgyú vagy háttérű regények pályázhatnak, másodsorban pedig a magyar társadalmi életből írt regények akár komolyak, akár humorosak, vagy szatirikusak. Pályaműnek tekintetik minden, az 1901—1902. évkörben nyomtatásban, akár önállóan, akár folyóiratban, vagy hirlapban megjelent magyar történelmi vagy társadalmi életből írt regényt. A pályadíj 1000 arany forint és meg nem osztható. A szerzők műveiket szeptember 30-ig küldjék be az Akadémia főtitkári hivatalhoz.

□ **A Kis Lap** e heti száma érdekes és szép. Fokozatosan érdekesebbé válik az a hosszú elbeszélés, az *Abonyi* *Arpádé*, amelynek a címe *Rákóczi György* utazása. Kédes dolog a *Krudý* *Gyula* meséje is a fababákról. Mind ezeknek rendkívül szép, művészi rajzok és képek illeszkednek. A *Kis Lap* előfizetési ára negyedévre 2 korona. Ez az összeg a kiadóhivatalba (Athenaeum), VII., *Kerepesi*-ut. 4. küldendő.

□ **Adóreform.** Ilyen címen dr. *Forgon* Lajos figyelemreméltó munkát írt. A mű négy önálló értekezést tartalmaz a magyar adóügy rejtőfájának legfontosabb kérdéseiről. Az első értekezés *A fogyasztási adózás kiterjesztése* címen bizonyítja, hogy arra szükség nincsen. *Létfimum* a magyar adórendszerben cím alatt úgy az elméleti pönzügytan, mint a gyakorlati pénzügyi jog szempontjából a létfimum elve helyességének szükségét igazolja. *Progressiu adózás a magyar adórendszerben* címen a jövedelmi adózás kiterjesztését és annak a teljes progressivitás alapjára helyezését sürgeti. Végül a negyedik értekezés az *Adózás és tehermentesség* kérdést tárgyalja. Az ügy elméleti, mint gyakorlati szakszerűség mellett érdekes mint *Poltzer* *Zsigmond* és fia kiadásában jelent meg, mint a Magyar Nemzetgazda című szaklap különnyomata. Ara 80 fillér.

□ **Új Idők.** Ragyogó díszben és gazdag, a hazafias érzéstől ihletett tartalommal jelent meg az *Új Idők* e heti száma amely *Rákóczi* *Ferenc* emlékének van szentelve. *Rákóczi* nagy jelentőségét *Herzeg* *Ferenc* méltatja költői sorokban. Ugyancsak *Herzeg* írta meg alapos tudással a kuruo hadsereg szervezetének történetét is. Sebők *Zsigmond* a *Rákóczi* család asszonyait ismerteti, *Tabori* *Róbert* a *Rákóczi-féle* szabadságharcnak történetét mondja el. Van azon elül ebben a számban költemény, novella és regény, több mint negyven kép. Az olvasó megismerkedhetik az *Új Idők* hazafias szellemével, magyar érzéstől áthatott irányával és minden érdekes eseményt felkaroló körültekintésével. Aki mutatóvány-számot kíván, az fordultjon levelezőlapra a kiadóhivatalhoz Budapest, *Andrássy*-ut. 10.

SPORT

□ **Uszóverseny.** A Magyar Uszó Egyesület folyó évi uszóverseny sorozatát 27-én este 8 órakor a *Lukács*-fürdőben kezdi meg. A nyolc versenyben 76 nevezés van és így minden számban érdekes küzdelem lesz. A waterpolo mérkőzés befejezése lesz a versenynek.

A balatoni bajnokság. A Magyar Athletikai Klub balatoni uszóversenyét augusztus 27-én tartja meg Tihanytól Balatonföldvárra körülbelül 5 kilométer távolságon. A versenyhez Lajos Viktor főherceg vándordíja van kétszeri védelemhez kötve. Védő a Magyar Athletikai Klub: Balatoni (Gräll) Károly tavalyi győzelmével. A Balaton bajnokságának győztese aranyérmert nyer a bajnoki cím mellé, minden további átúzó eszélőért. A részletes versenyleteleket a M. A. K. titkára, Krepekka Béla (Margitszigeti Sport-jelep.) küldi szét.

Olympiai versenyek Szentesen. A szentesi egyetemi újak köre augusztus 2-án a Tisza partján nagyszabású olimpiai versenyt rendez, melynek főbb pontjai: távuszás (Csongrádtól—Szentesig), gyorsuszás (1000 m.), gyorsfutás (400 m.), magas- és távolugrás, súlydobás diszkoszdobás, uszójátékok. A versenydíjakul kiűzött tárgyakat a verseny napján osztják ki. A versenyre az ország különbözőbb városaiból jelentkeztek.

Nyitlér.

Gyakornok elsőrangú gyári iroda részére **vidékre keresttek.** — Kezdő fizetés havi 60 korona és szabad lakás. Ajánlatok felső kereskedelmi iskolai bizonyítvány másolatallal ellátva **Schwarz József hirdetőjébe Marokkai-utca** küldendők: „Gyakornok-vidékre 6239”. sz. a.

VÉRGYÓGYÍTÁS

HEMOPATIA.

Ezen új, eredeti gyógmód rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asztma, sziv-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmak, súlyos ideg-, vér- és borbajokban** Biztos védelem szélhűtés és elmezar ellen. 15 év óta kiűzött próbáira és most évente száz meg száz teljes gyógyulásai számol be.

E gyógmód megalapítójának és egyedül képviselőjének, **Dr. Kovács J.** egyet. orvosnak (Hemopata) rendeltetése van **Budapest, V., Váci-körút 18. szám a.** Rendelés naponta 9—11-g és 3—6-g. Díjazott levélre válaszol. — Betegeket intézetben kívül is kezel. Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógmód.

Óvja az egészségét!

Ezernél több kiváló orvos ajánlja!

Arjegyűs kívánatra mindenhol díjmentesen küldetik. Vidékre 25 vagy 30 üveges ládák; a fuvardíjat oda és az üres üvegeket vissza fizeti a SZT. LUKÁCSFÜRDŐ KUTYÁLLALAT BUDÁN.

Gyógyintézet testgyógyászati sebészet számára.

Dr. A. WITTEK, Graz, Merangasse 26. Telefon 594.

Gyógykezel **hátgerinc és végtagok görbülését, zsugorodott és lúdtalpat, valamint az izületi lokok** minden fajtáját stb. Saját műtérmen **Hessing-léle csesztek** és készülékek számára. Prospektus ingyen.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító-társaság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága. Tiszán a kölcsönösség elvén alapszik. Utánfizetési kötelezettség nélkül. Részvényesei nincsenek.

Összes vagyon 1902. december 31-én

1,981,516,483-42 frank.

Biztosítási állomány 1902. december 31-én

6,958,093,587-09 frank.

Magyarországi vezérigazgatóság:

Budapest, IV., Károly-körút 26.

Természetes forrómeleg kénese források, iszapfürdők, iszapforrások,

szahny-masszage, vírgyógyintézet, villany-fényfürdők, gőzfürdők kő- és kád-fürdők, gyógyvíz szórók. Olcsó és gondos ellátás. Csuz, köszvény, ideg-, borbajok stb. felől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága Budán.

Ki sokat ül

és nincs alkalma hosszasan sétálni vagy egyes sport-ágakkal az altesti szervek rendszer működését előmozdítani, annál a rég bevált rothasztó pótolja ezeket. „Tempo-forrás” borral, „Sztiriaforrás” tisztán. Étvágyat, emésztést és anyagcserét előmozdító hatás. Nagyban rakta Magyarországra részére: Hoffmann József, Budapest, Báthory-utca 8.

(Az e rovat alatt közöltékeknek sem tartalmát, sem alakját nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **A szent férfin.** Urs Simon ügynök, aki jelenleg Magyarország nagygasszonyáról nevezett kongregáció elnökének és igazgatójának mondja magát, valótlanként volt beidézve a büntetőbirósághoz. Urs a belügyminiszteről nyert gyűjtési engedélyt a fúmei kongregációnak megszerzte, ez engedély alapján fel-fogadott hölgyekkel eszközölte a szent célra a gyűjtéseket, amelyekből bizonyos még pedig tekintélyes százalék provízió fejében őt illette meg. Nemrégiben Urs Miskolcra utazott, hogy a gyűjtés előmunkálatait ott megkezdje. Miskolcra őt aztán távirati uton magához rendelte két csinos budapesti gyűjtőnőjét, akiknek számára az ottani Korona-szállodában bérelt lakást. A hölgyek megérkezvén Miskolcra. Urs mindjárt másnap az egyiket V. Emmát szerelmi ajánlataival kezdte üldözni. A becsületében mélyen sértett nő ezen inzultus miatt aztán büntetőfeljelentést tett a szent férfin ellen. A mai tárgyalás előtt Urs jónak látta bocsánatkérésrel békés uton elintézni az ügyet s így V. Emma panaszva visszavonása folytán Benke járásbíró megszűntette az ügyben a további eljárást. Urs Simon ellen a kongregáció titkára, **Szinegh Sándor** szintén panaszt emelt, de nem becsületéért, hanem csalásért és sikkasztásért.

§§ **Zsebmetszéses közjogi alapon.** **Ehrenthal** Mór jól ismerték a büntetőbiróságoknál, mert egyike ő azon alakoknak, kiknek keze ingyen gyakran téved a mások zsebébe. De legutóbb, mint szerkesztő fantáziájú közjogász mutatkozott be egyik büntető tanácsnak. Pár hónappal ezelőtt ugyanis egy vidéki atyafi tájékpapájára tájdukt meg a foga s felhasználva a városi tölöngést, ki is emelte a falusi bácsi zsebéből a szép holmit. Am szerencsétlenül járt, mert a pipa gazdája megöspite s átadta a legközelebbi rendőrnök. Ehrenthal mind a három lórum, jögerősen **egyesztendű börtönrre** ítélte. Ma hirdették ki előtte a Kuria ítéletét s Ehrenthal ez alkalommal mutatta meg közjogászai oroszlián-körmeit. Az ítélet kihirdetése után így szólt hozzá az elnök:

Hallo! Ehrenthal, a Kuria jóváhagyta a törvényszék ítéletét. Ez ellen már több apellátia nincs, azért az ítélet végrehajtása végett átadatik a királyi ügyész urnak.

— Igen ám, nagyságos elnök ur, tekintetes királyi törvényszék, csakhogy nem nyugszom bele a törvénytelen eljárásba. El tetszett felelteni az ex-lexet, amikor minden végrehajtásnak szünetelni kell. Nincs törvény, hát az az ítélet sem lehet jögerős, melyet a Kuria az ex-lex alatt hozott. Semmiségi panaszt jelentek be a királyig.

A bíróság mosolygott az agyafurt okoskodáson, mi annyira kihozta sodrából a kiváló jogtudóst, hogy így fakadt ki:

— Majd lesz rá gondom, hogy interpelláció tárgyává tétessek és a rajtam esett sérelem az ország-házban!

§§ **Nyilatkozat.** **Némény Jenő** fővárosi hivatalnok annak a közlésére kért föl bennünket, hogy a tegnapi törvényszéki rovat reá vonatkozó közlése tévedésen alapszik. A tárgyalás eredménye és a bizonyítás következménye a reá vonatkozó vádatokat nem igazolta be; azoknak alaptalanságát, felebezése folytán a másodfokú bíróság meg fogja állapítani.

§§ **A Humbert-pör.** Párisból jelentik: **A Matin** arról értesül, hogy **Humbert** sem védője e-őt, sem a vizsgálóbíró előtt egyáltalán nem nyilatkozik. Csak annyit mondott, hogy az ügynek fél óra múlva vége lesz, azonban lesz oly pillanat, mely után **senki sem kívánja hogy tovább tartson.** Az esküdtbiróság elnökének azt mondta Humbert, hogy nyugodtak lehetnek, mert ő a pör tárgyalásának napján nem fog megbetegedni.

TÁVIRATOK

Belgrád, július 25. **Popovics** miniszteri titkárt párisi, **Jovicics** osztályfőnököt londoni ügyvivőnek neveztek ki.

Gastein-fürdő, július 25. **Warren** new-yorki püspök itt elhunyt. Holttestét Amerikába szállítják.

London, július 25. **Barnard-Castleben** (Durham grófság) **Hendersont,** a munkások **jelöltjét** 3870 szavazattal megválasztották az alsóház tagjává. **Henderson** az elhunyt **Pease** szabadalvti tag helyét tölti be.

Az angol király Irhonbau.

Dublin, július 25. A királyi pár délután Newtown-Ardesen utazott Londonygyer lord látogatására. A királyi párt a vasut felé való útjában a nép lelkesen ültette.

Dublin, július 25. A királyi elutazása előtt megparancsolta, hogy fejezzék ki a népek a maga és a királyné hálás köszönetét azért a szeretetért és vonzódásért, mely őt dublini tartózkodása al-

kalmával körülvette. A király Dublin szegényei-nek 1000 font sterlinget adományozott.

A forrongó Balkán.

Szófia, július 25. Az **Agence Telegraphique Bulgare** jelentése. A külföldi sajtóban elterjedt azon hír, hogy állítólag összeesküvést szerveztek **Ferdinánd** fejedelem ellen, koholmány, melyet a célból terjesztettek el, hogy a bulgáriai helyzetet nyugtalanítónak tüntessék fel. Ppp ellenkezőleg, a fejedelem utazása a belső béke és annak a jele, hogy a viszony Törökország és Bulgária között már nem oly feszült.

Konstantinápoly, július 25. A portának utolsó hírei, melyek arról szólnak, hogy három nagy banda lépte át a bolgár határt, nem nyertek megerősítést. A poria elismeri, hogy újabban megerősítette a bolgár határon történt intézkedéseit. E hónap 14-dike óta nem fordultak elő nagyobb bandázások, azonban a komiték még mindig működnek. Ennek folytán a török hatóságok és polgári hivatalnokok részéről fordultak elő egyes erőszakosságok.

Konstantinápoly, július 25. A helybeli magyar-osztrák katonai atlasz, **Giessl** bárót, ki Szófiában is el van fogadva, ott **Krauss-Elisától** lovag vezérkari alezredes fogja fölvaltani. Oroszországnak és Szerbiának már régebben van önálló katonai attaséja Szófiában.

A politizáló hadsereg.

Páris, július 25. **Andrée** tábornok hadügy-miniszter **Besson** hadgyornoshadnagyot, ki a st-laurenti szerzetes ház bezárásakor az ott lakókat, egy liberális újságíró bántalmazására bujtotta fel, szolgálataonkivüli állományba helyezte.

Angolok és franciák.

Páris, július 25. Helybeli lapok jelentik **Londonból:** A francia kamera választott bíró-csoportja **Eduárd** királyhoz **Windorba** köszönő táviratot intézett, melyben az államférfiak azt a reményiséget fejezik ki, hogy a jó viszony, melybe angol társaikkal léptek, hozzá fog járulni a világbeke megerősítéséhez és céltudatos kiépítéséhez. **Destournelles, Lanessan, Caillois** és mások lelkesülten nyilatkoztak néhány hírlapi tudósítól előtt a fogadtatásról, melyben részesültek és kijelentették, hogy az angol államférfiakkal való összeűjveteükből a legörvendetesebb eredményeket várják a jövőre nézve.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, július 25. (A **Budapesti Napló** telefonje-lentése.) A mai heti tözsdén eladásra került **uzsa:** 86 kg. 7-35 K. Nagyszombatból, 88 kg. 16t felvidéki 7 65 K. Marochegg, 16t felvidéki 77-5 k. 7-50 K. Marochegg-ről augusztus—szeptemberre 77-5 kg. 16t felvidéki augusztus—decemberre 7-40 K. Marochegg, 77 kg. déli-vasuti 7-45 K. Bécsből, 82 kg. tiszavidéki 7-40 K. Marochegg-ről, **Ro-s** egész héten jól kinálatott, s tiz fillérral olcsóbb lett. Későbbi határidőkre nagyobb költsék fordultak elő, így 80.000 mm. szemt.—ápr. 5-70 K., 400 mm. szemt.—dec. 5-87 k. Debrezen, egyébként 6.27½ k. Diószeg, 16t felvidéki 7.48½ k. Marochegg, 6.18 k. Surány, 6.20 k. aug. Surány, régi áru 6.7½ k. Moson, 6.40 k. Pápa, tiszavidéki 6.52½ k. Bécs.

Takarmányárak 10 fillért veszlettek. **Tengeri** 6.60—70 k. **Zab** magyar 6.15—25 k., válogatott 6.60½ k.

Lisztben kedvezőten a forgalom, egyes malmlak 20 fillért engedtek volna. **Korpa** csendes.

New-York, július 25. (Terménystáds.) (Zárlat.) **Gyapot:** New-Yorkban helyben 13.50 (13.50), júliusra 13.30 (13.15). Októberre 9.91 (9.25). **New-Orleans** ban helyben 13.½ (13.½). — **Petroleum:** Stand white New-Yorkban 8.55 (8.55). Stand white Philadelphában 8.50 (8.50). Refined in Cases 10.50 (10.50). **Credit Balances at Oil City** 1.56 (1.56). — **Zsír:** Western steam 7.80 (7.80). Rohe és Brothers 8.— (8.—). — **Tengeri iránzata szilárd.** — Júliusra 58.½ (57½). — Szept.-re 57.½ (56½). — Dec.-re 57.½ (56½). — **Busa iránzata szilárd.** Píros ószi helyben 82.½ (81½). — Jul.-ra 81.½ (81½). — Szept.-re 81.½ (81½). — Dec.-re 81.½ (81½). — Máj.-ra —. — (—). — **Gabona szállítási díja Liverpoolba** 1.½ (1.½). — **Kávé:** fair Rio T. sz. 5.½ (5.½). — Júliusra 3.80 (3.65). Okt.-re 3.80 (3.80). — **Liszt:** Spring Wheat clears 3.50 0.— (0.—3.50). **Cukor:** 3.½ (3.½). **Őn:** 27.60—28.— (27.60—28.—). **Bés:** 18.—13.25 (18.—13.25). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, július 25. (Terménystáds.) (Zárlat.) **Busa iránzata szilárd.** Júliusra 76.½ (76.½). — Szept.-re 77.— (76½). — **Tengeri iránzata szilárd.** — Jul.-ra 51.½ (50½). — **Zsír:** Jul.-ra 7.52 (7.62). Szept.-re 7.75 (7.85). — **Szalonna short** clear 8.56 (8.56). — **Sertészsír:** Szept.-re 13.80 (14.12). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

MESE

Rákóczi csizmája.

Élt — száz esztendőök előtt, — Korpona városában egy szegény varga.

A vargáknak abban az időben jobb dolguk volt, mint például manapság, mert drágább volt még a csizma, de ez a bizonyos varga, akiről én mesélek, kedveseim, olyan ügyefogyott, jámbor ember volt, hogy sehogyse jutott hozzá, hogy házat építsen a piac közepén, mint a többi vargák. Hívták pedig ezt a különös vargát Korponai Pálnak.

Nagy szegénysége volt Korponai Pálnak, de még nagyobb száma volt gyerekeinek. Ez azonban nem lett volna nagy baj. Abban az időben még olosb volt a gyerekevelés, mint például manapság, kedveseim, mikor iskolába kell járni a gyerekeket, könyveket nekik vásárolni és még arra is vigyázni kell, hogy az iskolába rongyosan ne menjen a gyerek, mert különben hazaküldik.

Abban az időben olyan rongyosan járhattak a gyerekek, ahogy éppen jól esett nekik. Még pedig azért, mert nem jártak iskolába.

A varga gyerekei, ha tudták volna, hogy valamikor iskola lesz a világban, nagyon örültek volna annak, hogy nekik nem kell iskolába járni. De nem tudták s így nem örülhettek semminek. Legfeljebb a cibere-levesnek, amit néha-néha kaptak.

Gondolhatjátok most már, kedveseim, milyen nagy szegénység volt a varga házában, hogy még a cibere-levesből is csak néha jutott a gyerekeknek.

A gyerekek, számszerint tizenketten, az utcán szaladgáltak egész nap, minthogy a varga műhelye olyan kicsi volt, hogy abban nem fért el egyéb, mint csupán maga a varga és a csizma, amit néha foltozni vittek hozzá. De még a csizmaszár is félig az udvaron volt. Ha pedig a varga megunt a sok ülést és ki akart nyújtózkodni, akkor egyenesen a piacra kellett neki menni, mert az utca is nagyon szűk volt, ahol a varga lakott.

Igy telt-múlt az idő. A foltozni való csizmák száma egyre kevesbedett, de a gyerekek száma esztendőről esztendőre nőtt.

A szegény vargának már majdnem kihullott minden hajszála abban a nagy gondban, hogy honnan vegyen ennyi gyerekeknek cibere-levest, amikor egy este magáncs lovast nyargalt végig az utcán és kopogtatott a varga házában.

Korponai uram kinyitotta a kaput. A lovas akkor így szólott hozzá:

— Szegény vándorember vagyok. A sok lovaglásban maholnap leestik a csizmám sarka. Igazítsd meg a csizmám Isten nevében, mert pénzem nincs.

A varga emberséges ember volt. Megvakarta a fejét.

— Már éppen pihenni akartam térti a farsztó napimunka után. De hát csak megcsinálom a csizmád. Hol az a csizma.

A lovas lehuzta a csizmát. A varga kezébe vette. Akkor volt csak nagy az álmélkodása, mikor töviről-hegyire megvizsgálta a javítandó csizmát. Piros szattyan volt annak a bőre, a zsinórja pedig igazi arany. Még a sarkantyúja is ezüstből volt.

Haragosan nyujtotta vissza a csizmát a lovasnak:

— Nem vagy te szegény vándor. Tedd bolondd a öregapád. Ha azt akarod, hogy megcsináljam a csizmád, fizess meg érte.

— De bizony nem tudok én érte megfizetni, mert nincs pénzem. Szegény bujdosó vagyok én. Csak csinálj meg a csizmát, varga. Nem bánod meg.

— Hát ki vagy te? — kérdezte a varga. — Nincs pénzed és aranycsizmád van, mint a királyoknak.

— Én Rákóczi Ferenc vagyok. Bujdosom hazából.

Hej, repült a varga a csizmáival, úgy megszegezte azt a csizmasarkot, hogy ezer esztendőig nem szakad el többé. Aztán pedig kezét csókolta a fejedelemnek:

— Maradj itt nálam éjszakára. Pihend ki magad, fejedelem.

— Nem lehet, varga, üldöznek ellenségeim. De majd visszajövök még.

Igy szólott Rákóczi, felhuzta a csizmáit, lovára pattant és elnyargalt a sötét éjbe.

A varga pedig hallgatott a fejedelem látogatásáról. Keresték Rákóczit mindenfelé, nagy pénz volt a fejére tűzve. Bizony, ha elárulja a varga a fejedelmet, a gyerekek annyi cibere-levest ehetek volna, amennyi beléjük fér. De a varga hallgatott.

Multak az esztendőök! A csizmák fogytak, a gyerekek szaporodtak. A vargának már minden hajszála kihullott.

Egyszer aztán hire támadt, hogy jön Rákóczi vissza Lengyelországból, ahová menekült.

Jött Rákóczi, jött... Ragyogott serege, harsogott tárogatója. Minden épkezláb ember kardot kötött a derekára: elment Rákóczi katonájának, kurucnak.

Ment volna a szegény varga is. De ha elment volna, ki keresett volna cibere-levest a gyerekeknek? Azért hát csak otthon maradt.

Rákóczi seregével egyszer csak Korponán termelt.

A csendes kis utcaikon tolongott a nép és bámulva nézte a nyalka kurucokat.

A fejedelem ott lovagolt serege élén. Mikor abba a kis utcába értek, ahol a varga lakott, Rákóczi megzörgette a varga házában kapuját.

— Gyere ki, varga!

Kijött a varga. Majdnem térdre borult a fejedelem láttára.

— Megjutalmazlak, varga, mert emberségesen viselkedtél — szólta a fejedelem. — Ezentul te leszel az én vargám! Tizenkét csizmát csinálj nekem minden évben. Fizetek annyit a tizenkét csizmáért, mint más ember tizenket szeker csizmáért. Mert jó ember voltál.

Hej, ugrott a varga örömeiben.

Olyan jó dolga senkinek se volt Korpona városában, mint Rákóczi vargájának. Mindig csak pipázgatott, soha többé csizmát nem foltozott. Egyszer egy hónapban nekiült, megvarrta a fejedelem csizmáját, aztán megint pihent egy hónapig.

A gyerekek mindennap kaptak cibere-levest. De még egyéb jó ennalót is.

KÜLÖNFÉLÉK

Istenek.

Pálmák alatt, a hűvös nagy szalonban
Fehérlő búska márvány istenek.
Köröztük zajgó, profán vigalomban
Urak és hölgyek serege cseveg.

Ó, mennyi Isten! — fölkiált az egyik —
Ó mennyi-mennyi szent világosál,
Hazugság volt mind! Hazug valamennyi.
Buddha a szent, az örökkévaló...

— Mit nékem Buddha?! — felel rá a másik
Az én Istenem Allah egyedül!
S a harmadik szót: Az enyém Jehova
Aki előtt rút bálvány földre dül. —

— Az enyém Jézus! — s végeszakadatlan
Ömik tovább a véres szócsata,
— Biborpolcukról mereven, fehéren
Néz rájuk le az istenek hada...

... Az istenek közt egy kis pajkos Ámor,
— Ki tudja, honnan, hogy cseppet oda? —
Vidáman csapott márványfejére
S gunyos fölénnyel elmosolyodta...

Beszélgjétek csak! De amíg a földön
Szerelem lesz és ifjuság és mámor
Egy Isten él itt örökön örökké,
És ez az Isten — Ámor!...

Miklós Jutka.

† Fogadás a pápák életére. A pápa halála alkalmából érdekes lelemlteni azt a középkorban nagyon elterjedt fogadást, amelyet a pápa életére való biztosításnak neveztek. Két ember szerződést, vagy jobban mondva fogadást kötött, amely szerint egyik a másiknak egy megállapított összeget fizetett ki, ha a pápa, más esetekben egy király vagy egy magasabb állású személyiség bizonyos időn belül meghalt. Ezek-

REGÉNY

Motta mester

— REGÉNY —

Irtá: GIOVANNI VERGA

(85)

Reggeltől napestig ünnepi hangulat uralkodott, mindenütt zászlók, az utcákon hullámzó tömeg, az éljenzés és abcugulás zaja, a sok harangozás, a zenekar, amely játszott, és később a kivilágítás.

Csak Motta ur ablakai maradtak bezárva. Csak ő szorult, mint egy farkas, szülőhelyének ellensége, miután rajta meggazdagodott, folyvást jajgatva, hogy minden nap nyuzni jönnek őt, a szegényeket gyámolító bizottság, a kényszerkölcsön. Őt tették a lajstrom élére, kétszer akkora díjakat vetettek ki rá, mint másokra. Védekeznie és vitázni kellett. Ha a bíróság urak egy órai maradgálás után eltávoztak házából, szép dolgokat beszéltek el. Azt mondták, hogy nem ért már semmihez, oly egész hülye lett, árnyéka már csak az egykori Motta mesternek, igazi hulla, hogy csak azért áll a lábán, hogy érdeket védje; de Isten keze előbb vagy utóbb el fogja érni.

Időközben egymást tüzeltek a parasztok és éhesek, akik reggeltől késő estig tátott szájjal a téren álldogáltak és lesték a manát, amely nem hullott le az égből; beszéltek egymásnak elszennvedett családsokról, a téli hónapokban szenvedett nélkülözésekről, míg vannak emberek, akiknek tele van a magtárak, van sok földjük és szőlőjük... Ez még hagyján az uraknál, azok velük születtek... De nem volt nyugta senkinek, amikor Motta mesterre gondoltak, aki csak úgy, mint ők, meztelenül és szegényen jött a világra. Mindannyian emlékeztek rá, amikor még szegény ördög volt. Speranza, az édestestvére prédikált

a várasházán feltűzött zászló előtt, hogy végre most elérkezett a pillanat, hogy visszakapja a jogtalanul elrabolt vagyon, hogy saját kezeivel szerezzen igazságot. Bujtogatta a fiait a nagybátyjuk ellen, akik nagyra és erőssé nőttek és ki tudták volna vinni igazukat, ha nem lettek volna mind a ketten gyávák, mint az apjuk, aki azonnal lecsillapodott, amikor a sógora, amikor Bianca nagybeteg volt, csinos összeget küldött, mert mindenkiel bekéne akart élni és amúgy is elég baja volt.

Giacolona, akinek az öszvérét Motta egy adóssága miatt lefoglaltatta, Pirtuso alkusz örököse, aki piroskötőt vele bizonyos pénzek miatt, amiket az alkusz magával vitt a másvilágra, mindazok, akik emiatt vagy amiatt ellenségei voltak, most tele torokkal lármáztak ellene, megrágmázták és mindenféle alávalóságot beszéltek Motta mesterről, bujtogatták a közömbösöket is a községi földek dolgával, amelyeket mindnyájuk közt szét kell osztani, amelyekből mindenki várt egy darabkát, de amelyekről még mindig nem volt szó és aki beszélt róla, azt orozva meggyilkolták, hogy betömjük a száját... Tudták, honnan jött ez a beszéd. A borbély megismerte Gerbidót, Motta ur egykori legényét, miáltal amaz zsebkendőjével eltakarva arcát, elmenekült. Így került megint elő Nanni története, aki nyalkára vette Motta mester kedvesét gyerekekkel együtt, ezeket a szegény leleneket, akik az apjuk földjén robotoltak, hogy megkeressék kenyerüket, és azonfelül még kezét is csókolta neki, mint az a bolond Diodata, aki még köszönetet mondott annak, aki rálépett a lábára.

Lassankint azokat is ellene bujtogatták, amikor a korosmában ezekre a dolgokra terelődték a beszéd és a két subancnak még annyi pénze sem volt, hogy pajtásait megvendégelhessék. Motta ur előtt késő este megjelent Nunzió, a szemtelenebbik... A nagyapja nevével ruházta rá, de pénzt nem adott neki! Nem sok hiba volt, hogy apa és fia hajbakaptak. Nagy lárna, veszekedés támadt, mely

félóráig tartott. Diodata is előrohant kibontott hajjal, fekete ruhában. Nunzió tókrésg volt és mindenféle gorombaságot vágott mindkettőjük arcába. Sánto, aki sógornéja halála után kibékült bátyjával és segített neki viselni a gondokat, miáltal annak a költségére evett, ivott, egy botot ragadott föl, hogy bekésséget teremtsen. A szegény Motta ur ágyba feküdt, inkább holtan, mint élvénen. Annyi szomorúság és bánat közt csakugyan beteg lett. Az emberek rágalmai megmérgezték vérért. A sekrestyés, aki úgy befészkelte magát a házba, mintha az utolsó kenetet kellene már hoznia, azt állította, hogy Mottának ki kell nyitnia a szegény emberek számára a magtárát, ha meg akarja menteni testét-lelkét. Őt gyerme volt, őt éhes gyomor, az asszony volt a hatodik. A borbély eret vágott Mottán és aztán borotvával hadonászott.

— Látja? A nép nem bírja tovább! Negyven éve borotváltak és vágok eret s még nem jutottam előbbre.

Motta beteg volt, sápadt volt, álmatlanságban szenvedett, folyvást keserű volt a szája; gyomorgörösek kínozták, mintha harapós kutyák volnának belsejében. Csak Zacco báró maradt meg barátjával és az emberek azt mondták, hogy Zacco érdekből maradt ott és valamit tervez.

Meglátogatta minden reggel és este, elvitte hozzá a feleségét, a leányait, mind fekete ruhába öltözködtek, úgy, hogy elsötétült tőlük az utca. Otthagytá néha a leányát, hogy mindig mellette legyen.

— Lavinia mindenhez ért, kitérő levest főz — Lavinia valóságos kincs a házban. — Bizzon csak mindent Lavinia, tudja az, mit kell csinálni. Másrészt haragos arcot vágott, ha Diodata mutatkozni mert Motta közelében, fekete kendővel a fején, egy rakás gyerekekkel, már ősz hajjal és görnyedten, mint egy öreg asszony.

— Nem, nem, jó asszony. Nincs már magára szükségünk. Vigyázzon inkább a maga dolgaira.

ben a fogadásokban gyakran nagy veszedelem rejlett. Egyre-másra merényletet követtek el a pápák és a királyok élete ellen. Hosszabb vizsgálat után rájöttek arra, hogy a merényleteknek ez a furcsa fogadási szenvedély az oka, mire természetesen mindenhol szigorúan megtiltották azokat, és pedig Spanyolországban 1570-ik évben, Genuában 1688-ban, Amsterdamban 1598-ban, Rotterdamban 1604-ben, Franciaországban 1631-ben és végül Angliában 1778-ban. Ezek az adatok is bizonyítják, hogy mennyire eiterjedt ez a fogadásmánia. Egy másik érdekes következménye ezeknek a fogadásoknak az volt, hogy az emberek eleinte irtóztak az igazi életbiztosítástól.

† **Uj orosz szent.** Pétervárról jelentik, hogy a cári pár részvétel Nisni-Novgorodban a Szeráfim szenté avatása alkalmával rendezendő ünnepélyeken, melyek július 28-án kezdődnek, Augusztus 2-án a cári pár visszatér Pétervárra. Az orosz távirali ügynökség állítólagos csodákról számol be, melyek szent Szeráfim sírjánál történtek. Az új orosz szent községes szerzetes volt 200 évvel ezelőtt és szent híre csak egy pár évvel ezelőtt kerekedett, hogy Szeráfim szerzetes sírja mellett a betegek egészségesekké lettek. A sír csodatévő erejének híre természetesen hamarosan szerteutott és a papság kérelmezni kezdte Szeráfim szenté avatását, amit a cár végre meg is engedett. Az új szent életéből az orosz lapok igen sok csodaszzerű dolgot mesélnek el. Így többek közt elmondják, hogy Szeráfim, vagy igazi nevén Prokhor Masin, hétéves korában egy templom tornyáról lezuhant anélkül, hogy csak egy karcolás is esett volna a testén. A fiatal Prokhor Masin 17 esztendőskorában lépett be a szárvai kolostorba, amelyben élete végéig meg is maradt. Szeráfim barát élete különben a leiki gyakorlatok és az ünsnyargatás hosszú láncolata. Fel van jegyezve róla, hogy valóságos buzgalmában képes volt egy nap ezerszer térdre borulni az istenanya képe előtt. Más a kalommal pedig ezer napon és ezer éjszakán át térdelt pihenés nélkül, alvás nélkül, folytonosan imádkozva, egy gránitasztálon, amely ott emelkedett a cellája közelében. Mindez érdemei elismerésül most szenté avatja az ortodox egyház Szeráfim szerzetest. A szenté avatás Nisni-Novgorod közelében fog megtörténni és július 28-ától augusztus 1-ig tartanak az egyházi ünnepségek, amelyeken a cári pár is részt fog venni. Nisni-Novgorod környékén eddig 100.000 hívő számára építettek barakatok és egy oszodó külvárat fogja az ünnepségre tóduló közönséget szállítani.

† **Nagyértékű ékszerek.** Angliában kincseket érő ékszerek vannak egyes főúri családok birtokában. Első helyen áll ebben a tekintetben a királyi család, melynek kincstárában, a korona-ékszereket és az

Bizalmasan atyai tanácsokat osztogatott Mottának is.

— Mi az ördögöt akar ezzel az öreg aszszonynyal? Nem ért az már semmihez. Nem illik az, hogy itt maga körül szaladgál, amikor már özeveg... miután legénykorában is a maga házában volt... Tudja, hogy gonosznyelvé a világ... És aztán a másik történet... Az ura halála... Persze, hogy megérdemelte. De mégis jobb betönni az emberek száját! Egyébként nincs magának senkire szüksége, amióta itt a leányom.

Ő maga lótot, futott, hogy Motta cousin házában rendet csináljon és parancsolgasson, mindebe beledugta az orrát és folyvást eszortette a magtár- és pinckulcsokat. Tanácsolta Mottának, hogy helyezze el valahol a heverő pénzét, az esetre, ha a dolgok még komolyabbakká válnak.

— Adj a kölcsön a jegyző előtt irt kötelezvény mellett... mindenkinek egy keveset, azoknak, akik a legharagosabban ordítanak, mert nincs vesztienivalójuk és most fenyegetőznek, hogy kifosztják a magtárakat és felgyújtják a házat. Akkor el fognak majd hallgatni. Aztán, ha majd a közönségi földek szét lesznek osztva, vehet rájuk szép jelzőlogót. A dolgok nem mehetnek sokáig így. Az idők megváltoznak és maga idejékorán rátette a földekre a kezét.

De Motta nem akart hallani pénzről. Azt mondta, hogy neki nincs pénze, hogy a veje tönkretette, hogy ő azokat, akik eljönnek hozzá, hogy felgyútsák a házat, vagy kifosztják a magtárakat, inkább puskalövésekkel fogadja. Olyan lett, mint egy vadállat, zöld, mint az epe és fenyegetődzött.

— Ah, a nyomorult! Szeretném látni. Miután negyven évig keservesen összekuporgattam egyik tarit a másik mellett! Inkább tépjétek ki a májamat és mindenem egyszere, elég szomorúságom és kellemetlenségem van... Puskalövésekkel... Előbb egy tuat embert agyonlövök.

(Folytatás következik.)

aranyasztalmeműt beleértve 1,200.000 font sterling (24,000.000 korona) értéket őriznek. Egész Angliában az ékszer és asztalmemű 50,000.000 font sterlinget képvisel. Indiában, dacára a lakosság roppant szegénységének, az egyesek által összehalmozott ékszerek értéke még nagyobb. Ennek az a magyarázata, hogy a jobbmoduak bankok hiányában ékszerekbe és drágakövekbe fektetik be megakartott összegeiket, különben pedig a köznép is elhalmozta testét ékszerekkel. Az Indiában így ékszerekbe fektetett tőkét 850,000.000 font sterlingre becsülik.

† **Egy pápa-chronogramm.** A pápa halála alkalmából egy német lap a következő érdekes chronogramot állította össze:

† LEO XIII.
QVI QVINQVE ET VIGINTI
ANNOS EX VITA FVIT
PONTIFEX DEI,
IVBILAEI SVI ANNO
MORTVVS EST.
REQVIESCAT IN PACI

(XIII. Leo, aki huszonötven át volt pápa, jubileumának évében hunyt el. Nyugodjék békében.)

Ez a latin felirat kilencvenhárom betűből áll, amely azt jelenti, hogy kilencvenhárom évet élt a pápa. A római számok összege ennyi:

M	=	1000
D	=	500
2-szer C	(100)	= 200
2-szer L	(50)	= 100
3-szer X	(10)	= 30
11-szer V	(5)	= 55
18-szer I	(1)	= 18

Összesen 1903.)

1903-ban halt meg és husz szó hét sorban 7, 20 (július 20-ika) a pápa halálának napját jelenti.

† **A színházak nézőtere.** A színházak tulajdonképpeni ősbazájában Görögországban nagyon sok nézőter volt berendezve a nézőtér. A mai modern színházakban az építőművészet többet ad az épület intímabb jellegére, mint a nagyságra. A IV. évszázadban Krisztus előtt Athénben épült színház nézőtere közel 14.000 embernek adott helyet, az ugyanezen időben a mindössze 60.000 lakost számláló Megalopoliszban épített színházba 20.000 néző fért be. A régi Róma legnagyobb színháza a Marcellus-színház volt, amelynek nézőtere 22.000 embert fogadott be. A jelenkor legnagyobb színháza a chicagói opera, ahol 8000 néző számára van hely, míg a nápolyi Teatro San Carlo és a milánói Teatro della Scala 7000, illetve 60.000 nézőnek ad helyet. Ennek a három modern óriás színháznak, legalább befogadó képesség tekintetében, messze mögötte marad a világ minden többi színháza. Még csak a párisi nagy opera az, amelyben 3000-nél többen férnek el. A német színházak közt nagyság tekintetében a hamburgi Centralhallen-színház áll első helyen, ahol kevés híján 3000 ember fér el a nézőtérben, míg az ugyaníten városi színház csak 2000 embernek ad helyet. A bécsi színházak élén az udvari opera áll a statz-tikában, ahol 2500 ülőhely van, míg a mi budapesti színházaink között a Vígyszínházba fér el leg több néző, körülbelül 2000.

† **A linchelés.** Az a hír érkezik Amerikából, hogy a linchelés egyre jobban terjed, nemhogy csökkenne. Mind bővebb érkezik New-York városához. Most már Delaware államban is úzik, holott azelőtt nem volt ott rá eset. Junius 22-én Delawareban a felbőszült nép maglyán megégetett egy négert, aki egy fehér nő ellen merényletet követelt el. — A legtöbb linchelés a déli államokban: Texasban, Missiszipiben, Louisianában, Alabamában stb. fordul elő. 1885-től máig éppen 2080. Az áldozatok közt volt 1678 szerezsen, 801 fehér, 21 indián, 19 kínai és 7 kevert vérű. 1891-ben a déli államokban a linchélések száma tizenhéttel haladta meg a törvényes kivégzéseket, amennyiben a népbíraskodás 135 ítéletével csak 118 törvényes kivégzés állott szemben. A népbíraskodás leginkább gyilkosságokat szolgált megtorolni. A nyugati vad vidékek a lótolvajlás is lehet linchelés előidézőse sőt megtörtént ezeken a gyorsan lojbanó népektől lakott tájakon, hogy valakit egy gyermeknek adott pofo miatt felkötöltek. Ugyanitt két embert megrögzött kártyáságuk, hármát általános semmirekellőségük miatt linchelték meg, két négert pedig a saját fajtársaik azért kötötték föl, mivel kiszült róluk, hogy nem értenek a búvészkedéshez, bár magukat búvészeknek vallották. 1885 óta több mint ötven nő vesztette életét ilyen népitélet folytán. A legtöbb négert, aki így ért véget, rendszeren fehér nő ellen elkövetett merényletet vádolták. Ezt a gonosztettet, aminthogy általában a női tisztesség ellen irányuló

vélket Amerikában a törvényes bíróság is igen szigorúan bünteti. A leány megszóktetését, akár tizenhatéves a leány, akár nem, máris megfenyítik. Erőszakosság pedig mindenütt legalább ötévi fegyházra hajt be elkövetőjének, sőt Délen halálós ítéletet. A lincheléssel szemben a hatóságok majdnem tehetetlenek. Oly sok ember vesz bennük részt, hogy nagyon nehéz ilyen esetekben a főbűnösöket megállapítani, különösen, mivel a résztvevők egymást sobsé árulják el. Legújabbban Missisipi államban elevenen megégettek egy tizenhatéves fanitót, mert ez egy leányt az iskolában megvert. Ennek a linchelésnek tettései ellen most folyik a vizsgálat, de az amerikai néplelék ismerői nem nagyon bíznak sikerében. A közfellegőst ez iránt a szokásos nép-státárium iránt legjobban egy methodista pap prédikációja jellemzi, melynek tanulsága ez volt: Megemeltet dolog-e a linchelés?; végkövetkeztése pedig az, hogy nem szabad ugyan elvből a linchelés barátjának lenni, esetről-esetre azonban menthető.

† **Egy őstemplom elszállítása.** Philae, a régi egyiptomiak szent szigetéit vízzel borította el az áradó Nilus. Ezzel együtt komoly veszedelembé jutott a sziget híres, ó-egyiptomi temploma is. A veszély hírére, mint egy régiséggyűléssel foglalkozó kairói újság írja, egy amerikai szindikátus ajánlatot tett az egyiptomi kormánynak, hogy a pusztulással fenyegetett templomot egy millió fontért megveszi s Amerikába szállítja; a. Az ősi műemlékeknek ilyen módon való áthelyezése nem egészen új dolog. A történelemből is ismeretes, hogy a múlt században két gyönyörű, hatalmas obeliszket szállítottak Luxorból Európába. Az egyiket, a *Kleopátra túját* Londonban, a Waterloo-téren állították föl 1820-ban, a másikat Párisban, a Concordia-téren. A philaei őstemplom elszállítása mindeneseet egyike volna a legmeglepőbb tényeknek, amelyeket emberek a fejlődött technika segítségével eddig véghezvittek. Az Egyiptomban uralkodó általános pénzihiány tekintve, nem is lehetetlen, hogy a kormány elfogadja az élelmes amerikaiak ajánlatát s beegyeznek abba, hogy a philaei templomot az ősi egyiptomiak szent szigetéiről — New-Yorkba szállítsák.

† **A leghosszabb híd.** A világ csodája s bizonyosan a leghosszabb hídja lesz az, amelynek terveit most készíti az orosz kormány. Ez a híd a krimi félszigetet fogja összekötni a Kaukázus hegyekkel s Jenakale irányában fogják építeni. Elgondolható, hogy mennyi nehézséggel jár ilyen óriás hidnak megépítése, de az orosz mérnökök nagy bizalommal mennek be s nem riadnak vissza azoktól a nehézségektől. A híd építésének költségét egyelőre hét millió rubelben számították ki: előreláthatólag azonban ez a költség emelkedni fog. Az orosz kormány azért ragaszkodik a hidnak megépítéséhez, mert vele a legközelebb utat szerzi meg Perzsis felé, amiből következik, hogy az amugy is hatalmas orosz birodalom már erre az országra is rá szeretné tenni a kezét. Angol mérnökök mosolyognak ezen a hídépítő-terven, de hát Anglia gyakran mosolygott s később mégis keserűen kellett meghódolnia Oroszország hata mi törekvései előtt.

† **Bibornok az automobilon.** Ferrari bíboros, Milano érseke, akit a pápajelöltek közé is számláltak, bár csak ötvénnyegyes, egy pár hét előtt elhatározta, hogy a székhelyétől mintegy harmincöt kilométernyire levő Trezzo d'Adda nevű falucska egyházát megvizsgálja. Ferrari bíboros, aki egyébként a modern eszméknek hódol, lehetőleg rövid idő alatt akart abba a faluba elérni és ezért egy pompás csuokt automobilba ült, amelyet a milánói automobil-társaság bocsátott rendelkezésére. Természetesen nagy volt a hívők bámészkodása, mikor az érseket az automobilon meglátták. Sorra lelérdeltek az ut szélén és a bibornok az ablakon keresztül osztotta ki nekik az áldást.

† **A világ legjobb órája.** La Chaux-de-Fonds az a nevezetes város, ahol a világ legjobb órája készült. Egy Ditscheim nevű órák készítője ezt a zsebórát, amelyről a National Physical Laboratory Kewben hathat szigorú vizsgálat alapján kiadta a bizonyítványt, hogy a legjobb és legfinomabb óra a földkerekségen. Kipróbálták mindenféle elhelyezésben, betették hatványokos hidegbe és kilencvenfokos melegbe és az óra ebben az abnormis temperaturában huszonnégy óra alatt csak egy tízannyolcad másodperccel tért el egy Greenwicheben megvizsgált kronométertől. Az órát haterzer koronáért meg akarják venni, de a készítője tízezer koronát követelt érte. Eddig egy másik órárt tartották a világ legjobb órájának, amelyet Galay londoni órák készített.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzletet árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar... korona, vörös aprószemű... korona, vörös erdélyi... korona, vörös bánásági... korona, középszemű... korona, nagyszemű... korona, Disznószőr: budapesti 61—61.10... korona, vidéki... korona. Táblaszalonna: légszentárított vidéki... korona, városi 4 darabos 55.—55.50. korona, 3 darabos 57.—57.50. korona. Rüstölt... korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.—14.—korona, 120 darabos... korona, 100 darabos 14.50—15.—korona, 85 darabos 16.25—16.50. korona. Azonnaliszállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.—13.50. korona, 100 darabos 13.75—14.—korona, 85 darabos 16.50—16.—korona. Szilvai: elavonási 18.—18.50. korona, szerbiai 16.—16.50. korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

A mai előzede magatartása annál gyengébb volt, mert a Budapestről érkező politikai jelentések és az amerikai vaspánc helyzetének rosszabbodása nyomozástól hatottak rá. Vételkedv hiányában csak kevés köles jött létre nyomott árak mellett.

A déli tőzsde üztözés hiányában tartózkodólag, de tartott árfolyamossal nyílt meg. Később nagyon csendes forgalom mellett az árak nem változtak.

Zárult csöndes.

Bécs, július 25. (Magyar értékek zárlata.) 4% os aranyárjárdék 120.55. Izzai és szegedi köleson-sorsjegy 158.— Magyar vasúti köleson ezüstben —, Magyar keleti vasúti állami kövény —, Magyar lészámitó- és pénzváltóbank —, Rimanurányi vasműrészvény 468.—, Magyar koronárjárdék 99.35, 4% os Magyar földterem. kövény 98.75, Magyar hitelbank részvény 731.—, Magyar nyercemény köleson sorsjegy 199.—, Kassa- oederberg vasúti részvény —, Magyar keresk. bank 2607, Magyar cukoripar —.

Bécs július 25. (Osztrák értékek zárlata.) 4% os papírjárdék 100.40, 4% os osztr. aranyárjárdék 120.90 1860-os sorsjegy 154.60, Osztrák hitelrészvény 430.—, Angol-osztrák bank —, bécsi bankjegyzet 470.46, Osztrák-magyar bank 15.88, Déli vasút 81.50, Dunagőzhajózási részvény 82.—, Donányrészvény 358.—, Cselezari és királyi arany 11.33, Német bankváltók 117.35, 4% os ezüst járdék 100.65, Osztrák koronárjárdék 100.70, 1864-ik sors egy 247.—, Osztrák hitelintézeti részvény 661.50, Unonbank 522.60, Osztrák Lánckerék 409.50, Osztrák-magyar államvasút 689.—, Elbavölgyi vasút 424.—, Alpesi bányarészvény 366.—, 20 bank. arany 19.06, Londoni váltó: 230.20 bécsi tramway váltó 8.—, Bécsi tramway váltó 8.—, Lapot köb 250.— Az irányzat javult.

Bécs, július 25. (A Budapesti Napló tudósítójának telefontelepítése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatot a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 661.75, Magyar hitelrészvény 731.50 Angol-Osztrák bank 275.—, Bécsi bank egyesület 489.— Union bank 527.—, Lánckerék 410.50 Osztrák-magyar államvasút részvény 669.25, Déli vasút 81.50 Elbavölgyi vasút 425.—, Eszaknyugati vasút részvény —, Donányrészvény 358.50, Rimanurányi vasút 468.50, Alpesi bányarészvény 366.50, Német járdék 100.40, Magyar korona járdék 99.35, 160k sorsjegy 12.50 Német birodalmi mára 117.37 —, Napcoed'or 19.05.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, július 25. (Lőszaki tudósítás.) Ma megkezdődött az utolsó rendezése ami a mai tőzsde létvékenységét képezte. Az üzlet valamennyi piaci annyira redukálva volt, hogy az árfolyamok csak névlegesek voltak. Az üzleti kedvvelenség a nyugati tőzsdéken, valamint a new-yorki tőzsde nyomott lefolyása továbbra is zavarólag hatottak. Belföldi járdétek változtalok. Külföldiek forgalom nélkül. Bányarészek közül vasrészvények javultak. Szénpapírok csendesek. Bankok ártárolt. Vasutak nyugodtak. Utómpénz 3% os. Magánlétszámítási kamatláb 3%.

Berlin, július 25. (Zárlat.) 4% os papírjárdék —, 4% os osztrák aranyárjárdék 108.90 elbavölgyi vasút —, Magyar koronárjárdék 99.90, Osztrák-magyar államvasút 143.25, Kassa-oderbergi vasút —, Bécsi váltó 85.10, Magyar vasúti beruházási köleson —, Alpesi bányarészvény —, Disconto-Commandit 187.30, A halonai villamoságy Edison 177.25, Gelsenkirchener 185.25, Laura-kohó 218.70 4% os ezüstjárdék 100.40 4% os magyar arany

járdék 101.60, Osztrák hitelrészvény 208.30, Déli vasút 17.80, Karóli-Lajos vasút —, Orosz. érmesjegy 216.05, 4% os új orosz köleson 98.50, 160k donanyrészvény Olasz járdék 103.10, Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 143.75, Harcon 181.80, Az irányzat szilárd.

Berlin, július 25. (A Budapesti Napló tudósítójának (árvata.) az forgalom.) 4% os magyar aranyárjárdék —, Magyar koronárjárdék 99.90, Osztrák hitelrészvény 208.10, Osztrák-magyar államvasút 143.80, Déli vasút 17.80, Eszaknyugati vasút —, Elbavölgyi vasút —, Orosz bankjegy készpénz 216.05, Buschtchirai —, Orosz bankjegy —, (Ultimo), Lombard —.

Páris, július 25. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút —, Új török konzol 32.30, Egyiptomi járdék 105.90, Osztrák Lánckerék —, Páris bankjegyzet 10.86, 3% os francia járdék 97.25, 4% os papírjárdék 19.55, 3% os új törlesztöltő járdék 97.27, Credit ioncier de France 12.75, A pesi bányarészvény —, 4% 1890, román köleson 89.—, Görög köleson —, Váltó Olaszország 0% —, pari. Váltó Amsterdam 206.25, Váltó Brüsszel 0% s/s, De Beers 504.50, Chartered 66.25, 5% bolgar kötelezvény 418.—, Magyar aranyárjárdék 101.50, Déli vasút —, Váltó Londonra 251.45, Osztrák aranyárjárdék 103.05, 160k sorsjegy 129.—, Meridional vasút —, 4% olasz járdék 102.30, Uttonabank 588 —, 3% os francia járdék 679.—, Osztrák földtelintézet —, Déli vasúti elsőbbségi kövény 321.—, 4% os 1896, román köleson —, Donanyrészvény 391.—, Váltó Bécsre 103.93, Váltó német piacokra 122.06, Ru 18.57, East Rand 181.—, Randfontein 70.—, Magyar Jelzőbank 563.—, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, július 25. (Zárlat.) 4% os papírjárdék 102.45, 4% os osztrák aranyárjárdék 101.50, 4% os magyar aranyárjárdék 101.50, Osztrák hitelrészvény 208.20, Osztrák-magyar államvasút 143.30, Eszaknyugati vasút 108.—, Rustichardi vasút —, Londoni váltó 208.76, Bécsi bankjegyzet 121.30, Villamos részvény 126.50, 3% os magyar aranyárjárdék 88.70, 4% os ezüstjárdék —, Osztrák koronárjárdék 100.50, Magyar koronárjárdék 99.90, Osztrák-magyar bank 113.85, Déli vasút részvény 17.80, Elbavölgyi vasút 106.—, Bécsi váltó 81.33, Párisi váltó 810.33, Unio bankrészvény —, Alpesi bányarészvény 187.—, Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskezekeelmi csarnok jelentése.

Julius 25. A sertésüzlet irányzata: bányadt. A) Izzai sertések ára: I. A Magyarországi területen. Oreg nehéz (paronkint) 400 kilogramm terjedő súlyban 104—108 fillérig, Oreg közep (paronkint) 300—340 kilogramm terjedő súlyban — fillérig, Fialat nehéz (paronkint) 320 kilogramm terjedő súlyban 111—113 fillérig, Fialat közép (paronkint) 251—300 kilogramm terjedő súlyban 111—113 fillérig, Fialat könnyű (paronkint) 250 kilogramm terjedő súlyban — fillérig, II. Magyarországi eredetű: Nehéz (paronkint) 280 kilogramm terjedő súlyban — fillérig, Közép (paronkint) 240—260 kilogramm terjedő súlyban — fillérig, Könnyű (paronkint) 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig, III. Romániai: Nehéz (paronkint) 320 kilogramm terjedő súlyban — fillérig, Közép (paronkint) 250—320 kilogramm terjedő súlyban — fillérig, Könnyű (paronkint) 250 kilogramm terjedő súlyban, — fillérig, IV. Romániai eredetű (Stachi), Nehéz (paronkint) 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig, Könnyű (paronkint) 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig, V. Szerbiai: Nehéz (paronkint) 280 kilogramm terjedő súlyban 110—112 fillérig, Közép (paronkint) 240—260 kilogramm terjedő súlyban 108—110 fillérig, Könnyű (paronkint) 240 kilogramm terjedő súlyban 106—108 fillérig.

Sertésüzlet szám 1903. július 23. napján volt készlet 47 539 darab, — 1903. július 24. napján lehajlatott 158 darab, — 1903. július 24. napján elszállított 975 darab, 1903. július hó 25. napjára maradt készletben 46 720 darab.

Napirend.

Napár. Vasárnap, július 26. — Római katolikus: Anna. — Protestáns: Anna. — Görög-orosz: (július 13.) Gábor főa. — Zsidó: Ab. 2. — Nap két: 4 óra 15 perckor. — Nyugszik: 7 óra 25 perckor. — Hold két: 6 óra 41 perckor reggel. — Nyugszik: 8 óra 21 perckor este.

A miniszterek nem fogadják. Az Országúh megtekinthető 11 órált 1-ig. Nemzeti Múzeum, Keptár. Nyitva van d. e. 9 órált délután 1 óráig. Országos képtár az Akadémiában déleltől 9—1 óráig. Természettörténeti gyűjtemények múzeuma (Múzeum-körút 4. sz.) nyitva déleltől 10—12-ig. Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-út 72.) d. e. 9-őtől 1 óráig.

A földtanis intézet múzeuma (Stefánia-út 14.) nyitva 10 órált 1-ig.

Közelekedési Múzeum a Városligetben nyitva d. e. 9-őtől 12 óráig. Nyilvános könyvtárak zárva vannak. Egyetem 3 fűcszert az Ullo-úton déleltől 7 órált 12 óráig és d. u. 3 órált 8 óráig. Mentőegyesület helyisége a Mark- és Silyom-utca sarján, reggel 8 órált este 8-ig. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. igazgatók, kereskedelmi szakönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti múzeuma V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: déleltől 9 órált 12 óráig és délután 3 órált 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történet-gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetők arisztokraták is eszközöl) a városi iparcsarnokban (vasár és ünneppapokon is) nyitva déleltől 9 órált 12 óráig és délután 3 órált 6 óráig. A külföldi kereskedelmek központi üzletvezetőisége (Magyar kereskedelmi részvételársaság: V. Váci-körút 32. szám alatt.

UTMUTATÓ.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zalogkötös Részvételársaság. Bevezetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnökö: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Bunke Gyula. Központ: VI. Andrássy-ú. 5. Magyar kir. szab. osztály-sorsjáték főelárúsi helye: IV. Ferenciek-tere 4. Kézi zalogüzletek: IV. Károly-körút 18.; IV. Ferenciek-tere 4. Irányi-utca sark: VII. Király-utca 57.; VIII. Józsi-körút 2.; Ullo-út 6. sz.

Első Leány kiházasítási Egylet m. sz. gyermek- és életbiztosító Intézet Budapest, VI. ker. Teréz-körút 40-42. Alapított 1863. Legelőnyösebb díjazások: több gyermek- és mindennemű életbiztosítókra, haddi befizetések mellett is. Tartalékok: 10,000,000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hár millió korona. Biztosítási állomány: 46,000,000 korona.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. Budapest, július 25.

Hazánkban tegnap csaknem mindenütt voltak kisebb-nagyobb esők, melyek különösen a Dunántúlon jártak zivatarokkal. Komáromban 42 mm. esett jégesóval egyetesen. A hőmérséklet változása jelentéktelen volt.

Európai északioldali délnyugati magos nyomás borítja, melynek magja az Alpeken van. Orosz- meg Angolországban pedig depressziók tartózkodnak.

Északban az idő változóknak jelegű. Ausztria meg Oroszországból nagy esőket jelentettek. A hőmérséklet változatlan.

Külföld. Lényegtelen hőmérsékletváltozás, és helyenkint főleg az ország keleti felében eső vagy zivatar várható.

Vizállás.

Table with columns for location (e.g., Danube, Tisza, Danube, etc.), date (Jul. 25, Jul. 24), and water level (m. 6.47, etc.).

Advertisement for Tauszky Miksa és Társa, Budapest, VI. ker., Teréz-körút 6. szám. Includes text about butchers and contact information.

Advertisement for Dr. CZINCZAR J., Titkos betegségek szakorvosa. Includes text about various ailments and a list of symptoms.

Advertisement for Thierry A. gyógyszerész, csodabálsama. Includes text about medicinal products and contact information.

Színházak, szórakozó helyek.

FŐVÁROS! NYARI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. július 26-án.
Déltűn 3 órakor fél helyárakkal:
A gerolsteini nagyhercegné.
Operett 3 felvonásban.
Esté:
Előszór:
A bűnös asszony.
Eredeti népszépmű 3 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

VÁROSLIGETI NYARI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. július 26-án.
Déltűn 1/4 órakor fél helyárakkal:
Ujházi Ede vendégfőléptével.
Crampton mester.
Vigjáték 5 felvonásban. Irta Hauptmann Gerhard.
Esté:
Bob herceg és Mici hercegné.
Énekes bohózat 4 felvonásban. Irta: Föld Mátyas.
Zenéjét összeállította Barna Izsó.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

CIRCUS Cesar Sidoli

a Városligetben.
Ma vasárnap,
július 26-án
2 nagy diszelőadás 2
délután 4 és este 8 órakor.
Délután 4 órakor az összes helyiségekben
félárat fizetnek.
Mindkét előadásban:
KELETÁZSIA.
Nagy Milliótűz népműjáték 4 felvonásban. Színe alkalmas.
Sidoli igazgató, előlga 200 személy és a megannyol-
ból 56 személyből álló ballet-személyzet.
Előzőleg minden előadásban
egy 10 számból álló műsor.

Ő felsége a király

asztali söre
a felülmúlhatlan müncheni
Spatenbräu sör
kizárólag a Központi Szállóban
(Kerepesi-ut és Rottenbillier-utca sarok)
naponta csapolva.
10 palack megrendelésnél házhoz szállítva.

Szálloda bérbeadás!

Aradváros központján a legélénkebb
forgalmu helyen fekvő
Központi Szálló,

- 1. 56 vendégoszoba, előszobák, 6 konyha, tágas főbbérsze-
osztói pince, padlás, stb.
- 2. Kávéház.
- 3. csapadék, étterem és díszes táncterem.
- 4. nagy halászcserda, tágas nyári kertelveltség, zenepa-
lon, stb.-ből áll.

1904. évi május hó 1-től hat esztendőre bérbeadó.

Egy az összes szobák, mint a kávéház, étterem, halászcserda és a szálloda valamennyi szolgáltatás teljes kényelemmel és eleganciával vannak berendezve.
Mindemmi a bérlőre vonatkozó feltételek és felvilágosítási kérelmeket nyújtsd az igazgatóságnak.
Bérlővonnai szándékok szíveskedjének részletes írásbeli ajánlatukat 1903. július 26-án délután 3 órakor legkésőbb **1. évi augusztus hó végéig** az Aradi polgári takarékpénztár igazgatóságnak benyújtani. A kérepmények mellett becsült ajánlatok figyelembe nem vehetőek.
A bérlőkentéi ajánlatok felét az igazgatóság legkésőbb **6. szeptember 10-éig** értekezleten határozati úton, s az el nem fogadott ajánlatok hátrahagyása szeptember 11-éig az intézmény határozati feloldásokkal annál inkább, minthogy azok után kamat terheléssel nem fog.
Azon ajánlattevők, kiknek ajánlata elfogadottik s eme határozati ajánlat levélben értesítve, köteles a levél kezdetől számított 10 napon belül az igazgatósággal a bérlési szerződést megkötöni, különben nemcsak a kérepmény visszajel, hanem költőgára és viszálygára a szálloda névnek fog hátrahagyva adatik.
Aradon, 1903. évi július hó.

Az aradi polgári takarékpénztár igazgatósága.

Elso es. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab

Homlokzat-festék-gyár
Kronsteiner Károly
BÉCS, III., Hauptstrasse 120.
(saját házában).
Arany-érmekek-kitűntetve.

Főhercegi és hercegi aradmak, es. és kir. katonai díszeségek, vasutak, ipari-, banya- és gyári tartályok, építési vállalatok, építésmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E viharmentes homlokzat-festékek, melyek messzben földhatók, száraz állapotban, porakiban és 40 különböző mintában kilékönt 16 krtól felfelé szállítottatnak és a mi a festék szintisztaságát és tartósságát illeti, azonos az olajfestékekkel.
200 korona jutalék utánzások kimutatásáért.
Mintakártya, ugyszintén utasítását kívánatra ingyen és bérmentve.

Szimfonia hangverseny.

Prof. Wieschendorff H. karmester.
Vasárnap, 1903. július 26-án.
Előadás a Szt.-Lukácsfürdő dunaparti nagyvendéglőjében
I. Berlin-Budapest, induló
II. „Harmatik bélyáragai”, induló
III. „Seld unehlungen Millionen”, keringő
IV. „Lohengrin” opera III. felv. bevezető
V. Egyvezér magyar népdalokból
VI. „Tell Vilmos” nyitánya
VII. Karének és a törökök indásgála „Wanda”-
c. operából (harsonnászó)
VIII. „Danse macabre”
IX. „Hünni”-hittány
X. „Bouvier de Moskau”, egyvezér-éolo
XI. „Szív és köldökének”, hegedű-éolo
XII. „Szív és köldökének”, hegedű-éolo
XIII. „Telefon gopp”
Lehnhardt
Suppé
Strauss
Wagner
Fodor
Rossini
Doppier
Saint Saens
Verdi
Wagner
Vinawsky
Kozák
Wieschendorff

Ős-Budavára

Nyitva 2 óra 20 perctől reggeltől 6 óráig.
Ma vasárnap, július 26-án.
Nagy gyermek és népműnépely.
Gyermekek és felnőttek részére szórakoztató mulatságok. A belépést minden gyermek ajándékot kap.
A nagy variété-színpadon
d. n. 6-ór és este fél 10-ór előadás. A délutáni előadás félhelyárakkal. Gyermekek nem fizetnek.
Az esti előadásban felép:
Morcaschani hatású attrakció.
A Folies Comiques-ban
két bohózat és STEINHARDT.
Este 9 órakor a nagy sportterületen
ANNA-BÁL
enke-walk és virág-kehillon-tánc.
Egy étő juh ingyen kísérszola.
A belépő minden váltott jegyhez ingyen sorsjegyet kap.
Különböző zenekarok. Érdekes szórakozások.
Béleppő díj 60 fillér.
Közvetlenjegyek a városi újságokban kaphatók.

D. Fèvre-féle szódavizkészítő-gép.

melyvel bárki folyton, könnyen, legtisztább, friss, egészséges és olcsó, kellemes ítéű szódavizet, szódavizet, mesterséges ísványvizet, bármilyen gyümölcs-szóda-gyógyit, kedret, szódavizet, szódavizet, szódavizet (nyáron megbicshetetlen egészséges, lázó ítéű, pezsgőbort, pezsgőbort, szódavizet, szódavizet, szódavizet).
A gépen végzik. A készítés egyszerű, kényelmes. Orvosok által rendeltetik.
6. 12 18 21 30 decil. tart.
6. 8. 10. 12. 14. 16. l. tet.
A készülékhez szükséges kizárólag minőségű bor-készítőt, 500 gram és szódabikarbónát 950 gram.
tartalmú csomag ára 12. 1.70.
E. TESSEIER pártis. a valódi Fèvre-féle szódavizet készítője. — Egy-ét-étű forrást Magyarországon: Körtész Tódornál Budapest, IV. Kristóf-ter. nyitban és egyenként. — Árjegyzék kizárólag ingyen és bérmentve.

Porto rose Pirano mellett (Istria).

Tengeri fürdő Lápúrtól tengerre 1 tápl. LAPPURDÓ
239/30 sós, igen nagy brom.
Tartalma, tehát édesen-sósított-vízben nagy mennyiségű képsé-
géről mindenfélre használni lehet, esszén, ártalm. kizárólag-
sók stb. (különösen rheuma és az arthritik különféle bajainál) női bajok, angorkák, vérszegénység stb. Prospek-
tusok és felvilágosítás ingyen.
G. O. FREDIANI, fürdő-kező és igazgató.

SZABADALMAT

védjegyet, mástra- és modell-ajánlat megismerés.
Szabadalmakat értékesít és finanszíroz bel- és külföldön a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat.
Párizs (Görvényesen bejegyzett cég)
BUDAPEST, Erzsébet-kerút 17
Telefon 24-20. Felvilágosítás díjtalan

Lähne-féle tan és nevelő-intézet Sopronban

All teljes 8 osztályos gimnáziumból, 6 reálosztályból és 4 elemi osztályból.
Bizonyítványai államérményesek.

Egyéni nevelés és tanítás. Lehetőségek és szigorú ellenőrzés a tanulással. Egyszerűsége fekvése a városban kívül. 11 növendék már augusztus hónap 1-éig felvételnek. Prospektusok és mindennemű felvilágosítás ingyen és bérmentve.
az igazgatóság.

Müller József hangszergyáros

SCHÖNBACH (Csehország) ajánlja legjobb hírnevű kipróbált hangszereit, tisztahangolók, könnyed és egyforma szélam, javított gyökeret, nagyon olcsó árak jótállás. Nemzetközti utánvétel visszavetők. Szállít konzervatóriumok, színházi, fürdői, katonai- és polgári zenekarok számára.
Kitűntéseket nyert a világ- és múkiállatokon, valamint akad. aranyérmeket.
Javítások összes vonós hangszereken művészi kivitelben. Régi hegedűk és cellok megvételnek, esetleg becsorítottatnak. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Az ATHENAEUM r.-t. kiadásának megjelent:

HÁZASSÁGI PEREK ÉS ELJÁRÁS HÁZASSÁGI PEREKBEN.
Irta: KNORR LAJOS
gyvéd., ny. táblai bíró, stb.

E könyv egybefoglalja a názassági perekre vonatkozó összes jogszabályokat úgy, hogy annak nemcsak a szakember, hanem a prolekedő házastelék is hasznát vehetik.

Ára angol vászonkötésben 2 korona.

Kapható az ATHENAEUM r.-ársulatnál (Bpest, VII. ker., Kerepesi-út 54.) és minden kizárólagos-kedvesben.

Félmillió korona

nyerhető alant 8 darab eredeti sorsjegyzéssel
3 drb Józsvi sorsjegy
2 „ Bazilika sorsjegy
1 „ Magyar vörös kereszt sorsjegy
1 „ Olasz vörös kereszt sorsjegy
1 „ Osztrák vörös kereszt sorsjegy

ÉVENKÉNT 12 HUZÁS
MINDEN SORSJEGY OKVETLEN NYER.
HUZÁS MÁR AUGUSZTUS 1-ÉN.

Ezen 8 drb sorsjegyet eladunk 40 havi / kor. 40 filléres részle-
letesre. Már az első részlet beküldésénél megküldjük a sorsjegyek sorozatát és azonnal tartalommal felvettve részleteket azonnali játékgöggel. Az első két részlet egyezre való beküldésével a harmadik részletet ingyen nyugdíazuk.
Szalai és Társa bankház
Budapest, VII. Erzsébet-kerút 12. (Dohány-utca sarok)

A 1903-as szízm
„Eljárás és készleték kizárólag, páta- és cipő-
vasalások előállítására”
címtű, 1898. január 8-órt kelt magyar szabadalomra

vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szíves ajánlatok „W. J. 4651” alatt Mosse Ru-
dolfhoz, Bécs, I. Seilerstrüte 2. keretnek.

Olcsó butor.

25% engedménnyel adom el összes raktáron levő szilárd gyártmányu
asztalos és kárpitos butor-készletemet.
Nagy választék háló-, ebéd-, szalon-, uriszoba, valamint minden a lakbe-
dendezéshez szükséges tárgyakban, a leggyorsabbtól a legdizsesebb kivitelig.

Dósa Kálmán

asztalos és kárpitos
Budapest, Kerepesi-ut 28. sz., félémelet.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tan- és nevelő-intézet

nyilvánossági joggal
Budapest, Hold-utca 19. sz.
Az intézet 25 év óta áll fenn.

Dr. László Mihály nyilvános főgimnáziumában és nevelőintézetében,
mely államérményes osztály- és érettségi bizonyítványokat állít ki, a beiratások szeptember 1-én kezdődnek. Azonban már most is lehet előjegyezni.

A növendékek lehetnek bennlakók, félkiosztosok és bejárók.
Ertesítővel kívánatra készséggel szolgál az igazgatóság.
Dr. László Mihály, igazgató.

CHMEL J. és FIA

cs. és kir. udvari zongoragyárosok
Budapest, Gizella-ter (Haas-palota) I. és II. em.
legrégibb és legnagyobb
zongora- és harmonium-telepén
mindig a legfinomabb s legjobb zongorák,
pianók és harmoniumok kaphatók olcsó
árakon.
PIANOLA bármilyen készséggel bemutatattik.

AZ ANKER

élet- és járadékbiztosító-társaság.
Magyarországi vezérképviselősg.: BUDAPEST, VI. ker., Deák-ter 6. szám
(Anker-udvar), a társaság saját házában. Alapítottatott 1858.

Összes vagyon 153 millió korona
Biztosítási állomány 516 millió korona
Eddigi kifizetések 248 millió korona
A nyerevényrészvételével biztosítottak 1902-ben a vegyes és halál-
eseti biztosításoknál A osztályterv szerint, az évi biztosítási díj
25%-át kapták készpénzben kifizetve. A vegyes és takaré-
pénztári biztosításoknál B osztályterv szerint (évenként emel-
kedő osztályok) az összes — biztosítási tartamon keresztül befizetett —
díjak 3%-a, illetőleg az évi díjak
3 év. 4 év. 5 év. 6 év. 7 év. 8 év után 9 év után
9%, 12%, 15%, 18%, 21%, 24%, 27%
fizetett ki készpénzben.
Előnyös kiházasítási és Vegyes biztosítások.
Jutányos díjak. — Kedves feltételek. — A kézzelbő legnagyobb biztonság.
Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezér-
képviselősg. valamint a társaság ügynője.

PÁRISI NAGYÁRUHÁZ

Budapest, Kerepesi-ut 38. szám.

HÉTFÖN

KEDDEN

SZERDÁN

Rendkívüli cikkek elárúsítása

A férfi nyári divat-osztályában:

- Férfi ingek** legjobb Schroll-féle chiffonból, tartós és elegáns, még nem létezett árban, darabja **90 kr.**
- Férfi nyári ingek** valódi Schroll-féle D. chiffonból puha színes francia batizst mellé igen elegáns kivitelben, darabja **1 frt 25 kr.**
- Férfi nyári ingek** valódi Schroll-féle D. chiffonból pliszé berakott fehér puha damaszt mellé elegáns viselet, rendkívül tartós minőség, darabja **1 frt 35 kr.**
- Férfi nyári ingek** színes francia batizst vagy kretonból pliszé berakott puha mellé retek mintákban, színtartó I. rendű minőség darabja **1 frt 40 kr.**
- Férfi alsónadrág** köpper szövettel francia szabás, színes himzett bordúrral díszítve, elől gombolható, darabja **85 kr.**
- Férfi nyári alsónadrág** rövid szabású színes francia batizstból, drbja **50 kr.**
- Turista-ingek**, francia atlasz-szatinnól, sötét színekben, rávarott zsebbel, lehajtott gallérral és kézelővel, mosható és színtartó darabja **85 kr.**
- Férfi nyári turista-ingek** nyers selyem-szövetű könnyű crepp szövettel kitűnően mosható és tartós minőség, darabja **1 frt - kr.**
- Férfi hálós ingek** legjobb minőségű D. chiffonból himzett színes bordúrral, darabja **1 frt 25 kr.**
- Férfi nyári fél mellények** fehér vagy krém színű pické szövettel darabja **40 kr.**
- Férfi nyári sapka** krém színű kongré szövettel napellenzővel, igen elegáns házi vagy nyaraló-sapka, darabja **40 kr.**
- Férfi szalmakalapok** sárka japánfanasu fekete vagy színes szalaggal, darabja **40 kr.**
- Férfi angol kemény kalapok** nemezsből, divatos fazon, drapp, barna és sötét színekben, selyemszalaggal, rendkívül alkalmi vétel, darabja **1.50-2.50-g.**

- Férfi nyári kalap**, igen könnyű, puha nemezsből, világos vagy sötét-szürke színben, selyemszalaggal, darabja **1 frt 25 kr.**
- Férfi nyári nyakkendő**, francia batizstból, különféle színű mintákkal, darabja **10 kr.**
- Férfi nyári selyemcsokor**, sötét vagy pépita-színben, darabja **20 kr.**
- Férfi nyári selyemnyakkendő**, legfinomabb tiszta selyemből, magánkötő vagy csokor-fazon, darabja **35 kr.**
- Fegyverekben kötött térfelhárnyak**, legtartósabb sodrott pamutból párja **20 kr.**
- Férfi nyári harisnya** izzáadás ellen igen ajánlható, 12 pár **65 kr.**
- Férfi zsebkendő** francia batizstból, különféle elegáns színekben, drbja **15 kr.**
- Férfi zsebkendő**, fehér, fél lenből, csikos szegélyvel, 6 darab **50 kr.**
- Férfi guggoscipő**, tükörbőről, igen tartós minőség, erős szegezett talp és sarokkal, párja **2 frt 50 kr.**

Férfi mellények dus választékban. Plquet szövettel egyszínű fehér és crème színben, vagy kecskés és csikos mintákban rendkívül elegáns kivitelben, egysorcs magas szabással ára ... 3 frt.

A fentebbi cikkekre vonatkozó **LEVÉLBELI** vagy **POSTAUL-VÁNYI** megrendelések helyben nagy kelendőségük miatt nem intézhetők el.

Nagy mintagyűjteményt nyári francia batizstok, delainek, zephírek, szatínok Nagy képes árjegyzékű és mosókélmékből, valamint az összes árucikkekről

ingyen és bérmentve küldünk díjkr.

A 19272. számú

Minden állásnál kikapcsolható elektromágneses kapcsoló szerkezet vasúti jelzők állító-emeltyűinek a jelző szerényekkel való összekötésére

című, 1900. márc. 10-vel kelt magyar szabadalomra **vevők vagy engedményesek kerestetnek.**

Szíves ajánlatokat „W. E. 4566” jel. alatt továbbít **Mosse Itudolf Hécs I., Seilerstätte 2.**

Berger-féle gyógykátrány-zsappan

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államban fényes sikerrel alkalmazatik

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-súmor, koszos őfűdű kútegek ugyiszintén orr-rezesség, ótvár, fagyfűdű, lábizadás, fej- és szájkörpa ellen. A Berger-féle kátrány-zsappan tartalmazza a kátrányok 40 részét és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-zsappanoktól lényegesen különbözik. Idült bőrbetegségeknel sikerrel alkalmazatik a kátrány-zsappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.

A gyengébb kátrány-zsappan az **arcbőr tisztáltságszáj** eltávolítására, a gyermeknek valamennyi feltelegésé ellen fellünlésnél borisztító, moszó és fűrészsappan mindennapi használatul szolgál

Berger-féle glicerín-kátrány-zsappan

80% glicerín tartalommal és finom illattal. Ára minden fajtának használati utasítással együtt 35 kr. Ugyanazon ódlakra és bűrlédlésre szolgál a Berger-féle **PANAMA-zsappan.**

A többi Berger-féle zsappanokból különösen kiemelendők **Benzoé-zsappan** a bőr finomítására, **borax-zsappan** pattanások ellen, **carboll-zsappan** a bőr simítására himlőhöltyök, néf és mint fertőtlenítő zsappan **Berger-féle fenyő fűrészsappan** és **fenyőgöprézsappan**. **Berger-féle gyermek-zsappan** a szeszre kor rezőre (25 kr.)

Berger-féle Petrusfűl-zsappan

ezes orr, kífűdű, bőrvisszatérés és arcvörösség ellen (75 kr.) szeplő zsappan igen hatással.

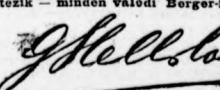
Berger-féle képes tejszappan

miteszter és arcisztáltságszáj. Tannin-zsappan lábizadás és hajkihullás ellen.

Berger-féle fog-paszta tubuszokban

I. sz. rendes fogpasta. 2. sz. dohányosoknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle zsappanokat illetőleg utalunk a róplátókra. Aranyórom a párisi kitalálón 1900.

Tévnta vezetők alkutalása végett mindig a valódi rög bűvált Berger-féle zsappanok kerendők, az itt leírtakot **védjegyre tessék figyelni és - mitután minden háttal-talan utánzás létezik - minden valódi Berger-féle zsappanokéjé, valódiságuk egy további jeleül az itt leírtakot **egyszerűsített vörös nyomatban****

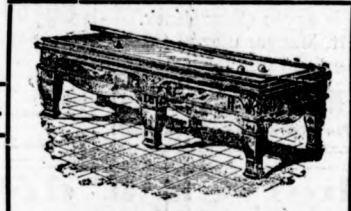

visoll.

Budapestben nagyban és kicsinyben kapható: Török József gyógyszerárta, Király-utca, továbbá kiskisben Budapest és Magyarország összes többi városának minden gyógyszerártaiban. A Berger-féle zsappanok minden jobb drogeriában és illatszer-kereskedésben kaphatók.

LEFKOVITS J. és TÁRSA

BUDAPEST, VI. KERÜLET, KIRÁLY-UTCA 36. SZÁM

Telefon 14-74.

Telefon 14-74.

Csász. és kir. szabadalm. teke-asztal, dákó- és elefántcsont golyó-gyár VAVA
Teljes iroda- és lakberendezési-vállalat

Császári és királyi udvari szállító.

FERNOLENT

elűpőfényezés, világos és fekete elűpőknek, mindenféle bőrnök, a világ legjobb fényezés, gyorsan málykoltó fényt ad és a bőr tartósságát fentartja. Alapítattott 1882-ben. Gyári raktár: Bécs, Söhlcherstrasse 21. Kapható mindenütt

Régi jó háziszser,

melvnek nem szabad egy családnál sem hiányozni, az általánosn kitűnik és mindenkor használatok ismert

Hess Ernő-féle Eucalyptus,

garantált itarta, 12 év óta követlenül Ausztráliából hozottak termők Németországban és Ausztria-Magyarországban törvényileg védte. Kézi igen kiadós eredeti itveg Ára 1 korona 50 fillér, melvnek olcsósága lehetővé teszi Búdenkinek a megcsorézt **egyszékének helyreállítására és minden betegség elhárítására.**

1500-nál több köszönőlevél és hálaíratot

kaptam olyanoktól, kik **szegénység, hást, mell-, torokfűdű, számba, nehéz lélegzés, nátha, fejfájás, a belső szervek megbetegedése, itveg sebek, bőrbetegségekben stb.** szenvedtek és teljesen felgyógyultak. Ne mulassza el senki sem az **Eucalyptus-esszenciájának** itadó nagyon fontos **leltárszékét** tartalmazó könyvet megvásárolni, melvben a fentemlítt betegségekkel való sikeres felhazsalásnak dolgában utasítók foglaltatnak. Minden betegnek érdekelében a könyvet mindenhová teljesen itgen kitűdés és benne, hogy olvasót meggyőzsem, gyógyultaknak számos bizonyítványát kitűdés.

Klingenthal, Szászország ERNST HESS Eucalyptus-behozatala.

Kérem tessék pontosan a védjegyre figyelni.

Raktárak Magyarország részére: **Budapestben: Török József, Király-utca 12., Lederer F., Magyar Királyi gyógyszerárta V., Erzsébet-utca, Dr. Rosenberg Sándor, Csillag-gyógyszerárta VIII., Kerepesi-ut 48., Eibach ödön, Szent Bertalan, gyógyszerárta, VI., Andrásy-ut 55., Dr. Budai Emil, Városi, gyógyszerárta IV., Váci-utca 34., Radits J., Kőbér Kereszt, gyógyszerárta IV., Fővám-tér 6., Hattyu-gyógyszerárta Aréna-ut 134., Kerpel Viktor, Főbér, sz. gyógyszerárta V., Lipót-kört 28., Erlanger Kálmán, gyógyszerárta, Dlig-ut 65. és vidéken a legtöbb jobb gyógyszerártaiban.**

LOCHER-féle Antineon.

Törvényileg bejegyzett védjegy.

Ártalmatlan belső szer.

Hólyag- és húgyveszébántalmak

Folyás, húgyveszégés, inger, dűgűlés, hólyagbűrt stb. ellen. **Orvosiilag meglegen ajánlva: Fűdűltem nékűl Győron és Ártalmatlanul ható! Munka megzaklatása nélkül.**

Dr. Lewis könyvében ezeket írja: „Gonorrhoe csak belsőleg gyógyítható bizonyos és minden káros hatás nélkül. **Mint legjobb és legpőcsőrebb szer nevezett belsőleg gyógyítására ez „Antineon”** vált be. A készítménynek **használatá könnyű és a beteg által minden alkalmatlanság nélkül használható, minthán a folyadék cseppje vizben könnyen vethető be. **Benzoéban és hólyagbántalmak gyógyítására Locher-féle Antineon alkalmazásánál szokatlan gyors feloldás, betegnek neveny gonorrhoeával néhány nap múlva egészenen bocsátottak el.****

Dr. Sommer E. Thuyngonben írja: „Antineon a kűtűdű férfi és női hólyagbántalmásnál alkalmazásán és az **eredmény mindannyiszor teljesen kielégített. Ugy itatik ezen új gyógyszer gyorsbántalmaknál is egyjűlt hatással van stb. stb.**

A **„Locher-féle Antineon”** nem szentalkészítmény. **Ugye K. 4 80 gyógyszerártaiban kapható. Irodalom itgen. Utasítok vissza minden jobbnak ajánlott szer és kűtűdű határoztalan „Locher-féle Antineon”**

Utasítottak óvakodjan és figyeljen **Locher A. aláírására. Együttűl kaphó Locher Andrásgyógyszerészeti laboratórium, Stuttgart.** - Forrástár: **Török József gyógyszerárta, Király-utca 12. szám és Andrásy-ut 28. sz.**

Férfi és Női

Nemi Betegségeket

ugyszintén **Vér-, bőr- és idegbajokat, bujakórt (syphilis), valamint**

férfigyengéséget (Impotentia)

rendelő intézetében

gyógyít bűles sikerrel a legbűrűdűbb idű alatt, foglalkozási zavar nélkül, 20 év óta szerzett orvosi tapasztalatok alapján kiváló gyógyszerkűtűl általánosn elismert, szakorvos

Dr. KAJDAGSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Budapest, IV., Kigyó-utca 5. sz.

Klotild-palota (I. emelet).

Rendel 9-4-ig, este 7-8-ig.

Levelekre díjmentesen válaszol, gyógyszerkűtűl gondoskodik.

E napokban hagyta el a sajtó:

„Bizalmas Barát”

című könyvecské, mely mindennemű férfi- és női nemi-bajokban kelő útmutatással szolgál. Kapható a szerzőnél: (Dr. Kajdagsy József). Ára csak 1 kor. Vidék megrendelések 20 fillérel drágábbak

UJ Kataphorese UJ
gyógymód gyógymód

IDEG ÉS NEMI

BETEGSÉGEK
radikális gyógyítására legjobban ajánljuk

D. MITZGER
kiváló gyógyhatásairól elismert intézetét

Budapest, VI., Teréz-kört 44. I. em.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán a honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

A világhírű Schöberl-ágy.

Magyar szabadalom 3011. szám.

Éjjeli ágy. Minden háztartásban elegáns kis kanapé gyantán szolgálna és egy kézművelattal a legkényelmesebb ruganyos matracoságyra változtatható át a legnehezebb és legnagyobb személyek számára is, emellett minden jobb családnak kedvelt, sőt nélkülözhetetlen. 26 év óta sok ezer van használatban, mert a jó fekvés a tüdő szabad lélegzését előmozdítja.

A Schöberl-ágy ára a kivétel szerint 26, 36 frt és feljebb. Szétküldése világ minden részére Schöberl Rt. éretlen udvari szállító, es. és kir. szab. gyára által Budapestben, **Haris-bazár.** Árjegyzék kivanatára. Övjk a t. c. közönséget Schöberl-ágyunk értékellen utánzóitól.

APRO HIRDETÉSEK

Nincs többé por.
Közvetlen és legjobb vásárlási forrása **Zentner**

porolajának

a padlónak por elleni impregnálására, az egyszóval feltöltésére és tisztítására.

HEINRICH ZENTNER
WIEN, VII., Neubaugasse 11.
Festék- és fémgyáraknak.
Prospektus ingyen. Szettalkulmány nőtt 4 kg. tartalommal 2 frt 40 kr. Nagyobb bevásárlásnál olcsóbb.

En Csillag Anna

"DARANYI"
vászonn sportkabát egyedül tartós és mosható 3 forint.

Csak nálunk kapható!

KOCH Testvérek
férj-, nő- és gyermekruhák

BUDAPEST, Károly-kört 26.

Biztos gyógyulást keresőknek

nemi betegségben szenvednek

mint hűgyes- és hólyagbajok, hűgyesfertőzések, veséselt zavarok, éjjeli magömlések, sebek és bujakóros bántalmak (gyphilis) az önterdes utóujaként fellépő idegbajok, korai fertőző elgyengülés, bármily borkötések stb. nemi fertőzések, melyek **alapos, gyors és gyökeres gyógyítására, szigorúan tudományos és lelkimozgató gyógymóddal** fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírvé és legregibb 30 év fennálló rendelő-intézet

Budapest, VI. ker., Andrássy-út 24. sz.,

Rendelő naponta 10-4ig és 7-8ig este. Idült hűgyes- és hólyagbajok vizsgálata villamos hűgyesútkör-segélyével, Vidékiek levelek kimutató választ és szakértői tanácsot nyerne, gyógyszerreki gondoskodva lesz. Titok tartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

3.95

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK

egmakkasabb harony és idült folyásoknál befecskendezés nélkül a legbiztosabb gyógyszernek a

"Sanid labdacso"

bizonyultak. Egy doboz 100 labdacso tartalommal és pontos használati utasítással 6 korona. Vígre utavétt mellett dírtöltést küld a

"Magyar Király" gyógyszerár
Budapest, V., Marokkó-utca 3/a sz. (Erzsébet tér sarok).

Háziaszszonyok figyelmébe!

MEGJELENT A

HÁZTARTÁSI KÖNYVTÁR

első három kötete. SZERKESZTI: KÜRTHY EMILNÉ.

I. KÖTET: **Vegyes sütemények** (tojás nélküli sütemények, hab-sütemények, sós sütemények) 175 recepttel (ára 60 fillér).

II. KÖTET: **Különbé Italok *** (hideg és meleg italok, szörpök, pezsgők) 182 recepttel (ára 60 fillér).

III. KÖTET: **Gyümölcs befőzés** 175 recepttel (ára 60 fillér).

Egy-egy kötet ára csinosan bekötve 60 fillér.

TITKOS

betegségek ellen férfiaknak és nőknek legbiztosabb gyógyszer a

"TRIAS"

2-3 napl befecskendezés után a folyás teljesen megszűnik. - Ára 90 krajcár. - 1 frt 95 kr. beküldés után bérmentes küld. - **Érkezéstől számítve Tíznapos szentimere.** Fő-utca 8. Kivánatára utavéttel is. - Titoktartás biztosítva.

ENZT

SORSJEGYEKRE értékpapírokra

vidéki takarékpénztári részvényekre

(Visszatérhető részleteszennél kisebb részletekben is), bármily illetékekkel ingyen oltson ad

Kövér Armin
bank- és váltóüzem, osztályvezető, főfelügyelő IV. Ezerékek tere 9. Gróf Csáky-palota.

Pénz-kölcsönt

mindenki kaphat:

Jóval sorsjegyekre... 9 K-10 Bazzika sorsjegyekre 16 ..
Magy. vör. ker. aorsj. 22 ..
Olasz 32 ..
Osztrák 30 ..
3%-os jelölés .. 210 ..
és egyéb értékpapírokra az érték 70-90%-át

magyar olcsó kamak mellett.

A kölcsön letétele szerinti részletekben törleszthető. Ha a papírok esetleg már zövegben vannak, kiváltással és a melegebb kölcsönre ügy felváltatnak;

BUDAPESTEN csak VII., Erzsébet-kört 48. ifj. Schön Armin

bankházánál Vidéki megbízásokra különös gond fordítanak.

ARJEGYZÉK

Ágoston István
Magyar Harzi kanári tenyésztője, Debrezen, Péterfia-u. 26. sz.

A legkisebb előékecs kanári dője 10 és 32 kor. Nappal és éjjel igen kellemes éneklő-kanári változatos hangfalat. Munkák különösen fiemlekeivel tökéletes: 1-6-os osztály 24 kor., II-ed oszt. 20 kor., III-ed oszt. 16 kor., IV-ed oszt. 14 kor. 6 darab him megrendelési 10 százelek Árjegyzék 10 darab 30 kor. Előfordom az általam tisztán keltett vagyis kandi díszes 5 kilónál 4 koronáért ajánlat, továbbá jó minőségű asztali hangyfajta 3 koronáért, éretlen kőjait a madárkának nem szűnik, hanem hangjuk fülemlelnek páralan tisztasága és kellemes éneklésük miatt. Különben vannak az éretlen IV osztályú sorszáma, különben madaraim valamennyien gyönyörűen énekelnek, utolsókban énekesek a külföldiekkel, mit után edes hazánk kímáljához vannak szokva. Megrendelés utavéttel vagy a pénz előleges beküldése mellett történik.

A madárkacso megamagolása oly állás, hogy a legnagyobb hiedgen is 3 napig utashat a nélkül, hogy egészségük veszélyeztetnék. Csoomagolásuk darabonként 30 fillér, minden további példány után 40 fillér és a postaköltség számítatik, Elsőrendű postánként darabja 4 korona.

ARJEGYZÉK

Magyar kir. Államvasutak. Üzletv. Aradon. 17674/1903. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. Államvasutak Szentos állomásán levő pályavendégő bérletre eszenel zart ajánlatu pályázat hirdettek.

A bérlet 1903. évi november hó 1-vel kezdődik és tart azaz időponttól számított öt éven át, vagyis 1908. évi október hó 31-ig.

A bérleti feltételek, valamint az ételek és italok árjegyzéke az alulírt illetvezettség I. osztályában a rendes hivatalos órák alatt hetköznapokon d. e. 8 órától u. 2 óráig megtekinthetők vagy kivánatára postán megküldetnek, miert is az ajánlatvevőkrl feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

Az I. koronás bélyegű és Ajánlat a szentesi pályavendégő bérletre a 17674/1903. számhoz felíratall ellátott borítékba zart, lepecsételt s két tanu előtt aláirt ajánlatot a vonatkozó okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, ipar engedély, stb.) együtt 1903. évi augusztus hó 12-án déli 12 óráig az alulírt illetvezettség általános (1) osztályú főnökénél nyujtandók be.

A bánatpénz fejében 100 kor. azaz egyzszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb 1903. évi augusztus hó 11-én déli 12 óráig a magy. kir. Államvasutak aradi illetvezettség gyűjtőpénztáránál letendő.

Takarékpenztári letétkönyvek bánatpénzkepen nem fogadtatnak el. Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb árfolyam szerint jegyzett értékekben de sohsem növekedésen felül fognak számíttatni.

A készpénzben letett összeg után kamat nem fizetttik.

A bánatpénz letétele az ajánlatban megemlítendő, de a letételeiről nyújtott pénztári letéttje az ajánlatban nem csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok kért a választás a felajánlott bérlet-szerege való tekintet nélkül, szabadon történnek.

Arad, 1903. június hó. Az illetvezettség. (Utányomás nem díjaz.)

Young Charles Ira, elektrotechnikus, Philadelphian 19210. számú és

"Berendezés dynamoelektromos gépek hajtásának szabályozására"

című magyar szabadalmának gyakorlati használatát céljából magyar gyárosokkal megkötöttet keres; szabadalmát esetleg eladja vagy gyártási és használati engedélyt ad.

Érdékeltéknek készséggel szolgálati felvilágosítással: **SCHÖNY F.**, hitos szabadalmi ügyvivő irodája, Budapest, VII., Erzsébet-kört 19.

A Nagykanizsai Kereskedelmi Iskolának egyévi önkéntesi katonai szolgálata

1903. szeptember 1. és 3. napján eszkoztettek.

Az intézet 40 év óta áll fenn. Végzett növendékei eladott- és külföldi kereskedő egyszóval, pénzügyi-technikai nyertek alkalmazhatók.

Bővebb felvilágosítást készséggel ad és az intézet évi értesítjét kívánatára küldi az igazgatóság.

Tulhalmozott raktár

miatt az összes férfi, női és gyermek nyári cipők, kárpit-sandál, ház-, tenisz-, torna- és sárcipők, mélyen leszállított árban adnak el. Ne mulassza el senki a kedvező alkalmat, mert ily olcsó nem juthat többé jó és tartós lábbelhez.

Férfi cipő:
Sárga fűző v. cujos 3.20, amerikai bugariborból 4. -
Nőruja v. seregborbó sima cujos 3.20, fűzős 3.50
Dorjborbó angol lakács 2.80, sárga bugariborból 4.20
Amerikai box fűző v. cujos 4. - gombos 4.50, fűzős 3.50
Szálonak fűző v. cujos 4.20, gombos 4.50, fűzős 3.50
Francia sávó fűző v. cujos 4.50, gombos 3.50, fűzős 4. -
Legjobb Dorby-lakács, amerikai box v. lakácsból 4.50
Szavaszbor 4.50, keztyű 3. kutyabőrbeli, fűzős lábra 4. - 4.20

Női cipő:
Legjobb szürke szavaszbor, fűzős 3.50, gombos 4. -
Zerge v. borjborbó fűzős v. cujos 3. - gombos 3.50
Amerikai box fűző v. cujos 3.50, gombos 4. -
Szálonak fűző v. cujos 3.50, gombos 4. -
Francia sávó fűző v. cujos 4.20, gombos 4. -
Sárga fűző v. cujos 3.20, bugariborból 3.50, gombos 3.70
Sárga v. fekete fűző v. cujos fűzős 3.40, szürke 3.20
Zerge v. lakó hivatott 1.30, keresztmetszet 2. - szürke 2.20
Gyermekcipő, szürke, lakcs 1.40, 35-35 1.60, 20-34 1.90

Vidéki rendeléseket pontosan utavéttel eszkoztök. Nem megfelelően kiserékek. 10 forinton felül bérmentes. Legujabb árjegyzék ingyen.

Dóczi M.
BUDAPEST,
Kerepesi-út 10.

Györi felső keresked. iskola.

Győr szab. kir. város felső kereskedelmi iskolájában a tanulók szabályszerű felvétele f. évi. szeptember hó három első napján fog megtörténni.

Az intézet, mely teljesen azonos az eddig keresk. akadémiáknak nevezett iskolákkal, illetve a külföldi keresk. akadémiákkal, biztosítja végzett növendékeinek az egyéves önkéntesség kedvezményét és képesíti a kereskedelmi életpályára minden ágazatára, nemkülönben az 1882. évi a tisztviselők minősítéséről szóló I. t.-cz. által a felső keresk. iskolát végzett tanulóknak biztosított életpályákra.

Bővebb felvilágosítást készséggel ad. Győr, 1903. július hó 15-én az intézet igazgatósága.

Angol tapéta raktár.

Ajánlja nagy raktárát bel- és külföldi kárpitokban: kávéházak, vendéglők, épületek és lakások kárpitozására helyben és vidéken is azonnal és jutányosan elvégzi.

Minus Jakob Budapest, Fő-üzlet: Kerepesi-út 6. Fiók-üzlet: Irányi-u. 25.

Magy. kir. Államvasutak. Üzletv. Aradon. 17674/1903. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

Csillag Anna
Wien, I., Graben 14.

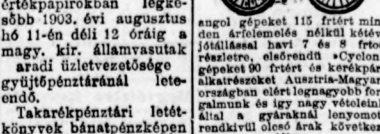
Gummi halhólyag

valódi francia gyártmány legbiztosabb és nem ártalmas óvszer tucataj 1.20, 2/3, 4, 5, 6 frt. Megrendeléseket titoktartás mellett eszkoztök.

Radványi L.
kezdty- és költész-gyáros
Budapest, VI. Andrássy-út 15
Árjegyzék ingyen.

Butorok.
Diványok, kárpitok, szőnyegek és többféle butorok eladók készpénzért és részletekre. Használt butorok vétésnek is alkalmasak. Utasításért Vörösmarty-utca sarok, Hunyady-terénl.

A világhírű eredeti angol **Helical-Premier** kerékpárokat, mélyen leszállítva 125 forint, valódi **"CHAMPION"**

angol gépeket 115 forint minden árcímletés nélkül kétévi jótállással havi 7 és 8 frtos részletek, elsőrendű "Cyclon" gépeket 90 forint és kerekájkalkatárokat Ausztria-Magyarországban elért legnagyobb forgalmuk és így nagy vételekkel által a gyárkannal lenyomott rendkívül olcsó árak következtében

30/0 árleszállítással szállítunk vidékre és belföldre 1 drb. 12000 kúllás gummijótállással - frt. 4.50 és 3.50 1 drb. 1-rendű belső gummijótállással - frt. 2.75 és 2. - 1 drb. jó minőségű Acetylen lámpa - frt. 3. - és 2. - 1 pár kúllító pedál - frt. 2.75 és 2.35 1 drb. jó minőségű kerékpár lánc - frt. 2.35 és 1.90 1 drb. angol nyereg - frt. 2. - és 2. - 1 kigr. Calcium Carbide - 5 Még meglegyezzünk kívánunk, mi-sorint vesztés az országban legnagyobb eszkoztökkel rendelésrendű frt. és eredeti gyári belyeggel ellátott árut tart raktárunk, melyben óvszer nem véreztetőfők gyáraknak nagy kereskedőknek visszamaradt és állott eszkoztök kiszállítását tudatosítunk.

Láng Jakab és fia
az ország legnagyobb és legmegbízhatóbb kerékpár raktára Budapestben, József-kört 41. Fiók-üzlet Baross-ter 41. Még nem felelő árúrt a pénztárunkban további nékelti vásárlásoknak vagy kiserékek. Nagy árjegyzék majd 400 képpel ingyen és bérmentes.

